

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLIII. št. 45 (12.677)

Trst, nedelja, 22. februarja 1945

Križev pot globalnega zaščitnega zakona

BOGO SAMSA

Po daljšem razdobju zavlačevanj se je razprava o globalnem zaščitnem zakonu za slovensko narodnostno skupnost v Italiji pričela ponovno pomikati naprej. Vsak optimizem bi bil odveč, saj razmerje sil ni čez noč postalo ponovno ugodno za Slovence, vendar pa mora kronist tudi zapisati dejstvo, da ožja skupina prve komisije senata za ustavna vprašanja še kar redno dela in zaseda, da se vseh sestankov vestno udeležuje podtajnik ministrstva za notranje zadeve socialist Valdo Spini, da je poročevalec Garibaldi izdelal osnutek poenotenega besedila za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Vsa zadeva se je premaknila očitno, na pritisk predsedstva vlade in najbrž se ne motimo, če zapišemo, na osnovi ukaza predsednika vlade Craxija. Kaj je temu botrovalo, je težko reči. Zelo malo verjetno je, da je šlo za krajevne kroge in njihova stališča, najbolj utemeljen je najbrž mednarodni dejavnik in stalno prizadevanje jugoslovanske diplomacije, večkrat izrečene jasne mednarodne obveze in morda ne nazadnje pričakovanja, da bo še pred poletjem uradno obiskal Italijo predsednik jugoslovanske vlade Mikulić.

Tako je bil pred pričetkom zime v Trstu in v Vidmu podtajnik predsedstva vlade Amafo, ki je govoril predvsem o kulturi in delno o šolstvu kot o stvareh, za katere je najlažje doseči soglasje, ki pa je objektivno prižgal zeleno luč za pričetek razprave.

V tej razpravi in v postopku, ki se je uveljavil, je tudi največja novost. Do sedaj so vladni krogi vedno vztrajali na vladnem zakonskem osnutku, ki naj bi ga torej sestavila peterica: KD, PSI, PSDI, PRI in PLI. Predloga peterica ni nikoli storila in je tudi težko, da bi ga, ker skoro ne more. Stališča med strankami vladne večine so namreč zelo narazen, celo nasprotujoča. Socialisti so za zakon, imajo lasten dober osnutek, delo pokojnega poslanca Fortune in slovenskih socialističnih strokovnjakov, toda iz volilnih vzrokov včasih kolebajo; demokristjani so načelno za zakon, toda s tolikimi in takšnimi omejitvami, da je njihov osnutek za Slovence nesprejemljiv; socialdemokrati oklevajo, verjetno pa se bodo ob koncu priključili socialistom; republikanci in liberalci so z rahlimi različnimi otenki načelno proti zakonu, svoje glasove pa iščejo izključno z nacionalističnimi gesli.

V parlamentu, točneje v delovni skupini senata, pa se ustvarja in se je tudi ustvarilo drugačno zavezništvo, sodelovanje komunistov in socialistov, ko so demokristjani potisnjeni v drugačen položaj in ko male sredinske stranke stoje ob strani, čakajo in niti ne hodijo na seje. Levica in ostale nacionalne manjšinske skupine pa zakon podpirajo. V takem političnem vzdušju prideta tudi v polnosti do izraza moč in prepričljivost druge največje italijanske stranke — komunistične partije, zavzetost, marljivost, politične izkušnje in spretnost slovenske komunistične senatorke Jelke Gerbec.

Demokristjani so tudi med to razpravo večkrat ponovili, da je edino sprejemljiv njihov zakonski osnutek, da je sedanja parlamentarna pot nepravilna, ker je nujen vladni zakon. V zadnjih dneh pa se je menda po poti izgubilo omenjanje vladnega zakona, ostale pa so pritožbe, da se skuša Slovence dati preveč, da se govori o vsem od jezika, do Benetice, ko pa naj bi po besedah podtajnika Amata menda šlo samo za kulturo in šolstvo. Skratka z raznimi predlogi, ki jih je izdelal poročevalec socialist Garibaldi, niso zadovoljni in razpravo zavirajo.

Iz vsega navedenega pa sledi, da tudi v tej delovni skupini obstajajo različna mnenja, da se zadeva pomika počasi naprej ob stalni grožnji

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Včeraj odprtje vpričo predsednika vlade Craxija

Tudi devinsko-nabrežinska občina na razstavi »sto občin - sto stvarnosti«

RIM — Občinske stvarnosti kot subjekti družbenega in gospodarskega razvoja, kot protagonisti male in obnem velike Italije, s svojimi protislovji in težavami, a tudi s svojimi prizadevanji in velikimi življenjskimi energijami. Starodavne in lepo prenovljene dvorane rimskega kompleksa Sv. Mihaela gostujejo od včeraj razstavo »Sto občin, sto stvarnosti«, ki jo prireja Zveza trgovinskih zbornic, da ovrednoti ter predvsem da prikaže širši javnosti gospodarske in kulturne posebnosti sto občin z vsega polotoka, ki so se v preteklih letih na katerikoli način izkazale s specifičnimi pobudami za valorizacijo krajevnih ekonomskih dobrin. Rimska razstava je zato zrcalo pisane in provincialne Italije (v dobrem smislu besede), malih in velikih ljudi, ki s svojim delom ustvarjajo ogromen mozaik in, kot je na otvoritvi podčrtal predsednik vlade Craxi, nosijo zasluge, da je Italija postala peta gospodarska sila v svetovnem merilu.

Furlanijo-Juljsko krajino zastopajo na rimski prireditvi občine Gradež, Humin, Osoppo in Devin-Nabrežina, štiri zelo različne lokalne realnosti, ki pravzaprav odražajo kulturno in zemljepisno heterogenost naše dežele, morje, nižino in gore, ob katerih se harmonično spaja Kras z živim nabrežinskim kamnom. Marmor igra vlogo protagonista v devinsko-nabrežinskem paviljonu in res ni moglo biti drugače, saj je Nabrežina znana daleč naokrog

po svojih znamenitih kamnolomih, ki so pred kratkim praznovali 2000-letnico obstoja. Devin-Nabrežina pa ni samo kamen, je tudi obrtništvo, kmetijstvo in turizem, ki so v Rimu zastopani z Doljakovimi skrinjami, s teranom kraških vinogradnikov Lupinca in Kánteta ter s prospekti obale in Seslanskega zaliva.

Na otvoritvi razstave, ki poteka pod pokroviteljstvom predsednika republi-

ke ob 40-letnici proglasitve italijanske republike, je govoril ministrski predsednik Craxi, ki je kot že običajno optimistično obarval gospodarsko stanje v državi. Govornik je podčrtal nenaдомestljivo vlogo občin v upravnem ter političnem tkivu, a je naglasil potrebo po posodobitvi krajevnih uprav, ki se morajo otresti birokratskih spon ter postati res dejavnik učinkovite uprave. (st)

Zemeljski plaz nad Zagorjem ob Savi zrušil tovarno in grozi še 10 hišam

ZAGORJE — Okoli pet milijard dinarjev škode (človeških žrtev ni bilo) je povzročil plaz zemlje in jalovine, ki je v sredo začel drseti po Ruardiju, hribu nad Zagorjem ob Savi, in doslej podrł več stanovanjskih hiš in garaž, včeraj pa tudi tovarno Lisca, v kateri je bilo zaposlenih 225 oseb.

Delavci, pripadniki civilne zaštite in prebivalstvo so pravočasno odnesli iz tovarniške hale vse stroje in jih pričeli nameščati v športni hali, kjer bodo v nekaj dneh proizvodnjo obnovili v dveh izmenah. Tovarna namreč izvozi vse svoje izdelke in je zato kolektiv zainteresiran, da proizvodnjo čim-

prej obnovi. Hkrati so že začeli načrtovati gradnjo novega tovarniškega obrata, ki ga bodo postavili nekeje v bližini.

S hitrim posegom so uspeli preprečiti poplave, ki bi jih lahko povzročil bližnji potok Kotredeščica, če bi ga plaz zaprl. Če bi se to zgodilo, bi potok zalil prežračevalne naprave zagorskega rudnika.

Plaz je doslej porušil, poleg tovarne, tudi osem hiš, več delavnice, garaže in rudarsko kompresorsko postajo. Okoli 50 oseb, ki so ostale brez strehe nad glavo, so namestili v drugih stanovanjih in v zagorskem hotelu. Ogromna količina materiala, ki jo oče-

njujejo na okoli milijon kubičnih metrov, (fronta je široka 300 metrov, celotni plaz pa dolg okoli pol kilometra), še vedno drsi v dolino in ogroža še deset stanovanjskih hiš in druge manjše objekte.

Plaz, ki je začel drseti v sredo (pred pričetkom drsenja so prebivalci zaslili podzemeljsko grmenje), so poskušali zaustaviti s postavitvijo globokega klina-kanala; poskus ni uspel. Tako ni preostalo drugega, kot da so na kraj pripeljali težko mehanizacijo, kakšnih 30 tovornjakov in buldožerjev, s katerimi odvažajo zemljo na spodnjem koncu plaza.

Zdajšnje edino upanje, da se bo gmota zemlje in jalovine ustavila, je nastopilo po včerajšnjem izboljšanju vremena. Če bo v materialu manj vode, bo bolj kompakten in bo obstal na strmini.

Hrib Ruardi se imenuje po nekdanjem lastniku rudnika, odprtega že v prejšnjem stoletju. Iz njega odpeljani material, jalovina, so zlagali po Ruardiju. Kopanje so opustili, v zadnjem času pa nadaljevali.

Ob tej tako hudi nesreči se marsikdo sprašuje, če je ne bi bilo mogoče preprečiti in če ni nastala samo zaradi človeške nepremišljenosti. Kot poročajo, so v nekaterih krogih večkrat opozarjali na nevarnost, da bo jalovina nekega dne zdrsnila v dolino, vendar, na žalost, tega opozorila ni nihče jemal resno.

Prizadeti stanovalci so ogorčeni in njihova jeza je usmerjena predvsem na upravo rudnika. Kako tudi ne bi bili, ko pa jim je plaz uničil nepremičnino, zaslužen s težkim delom: s kopanjem premoga v rudniku.

Krivo do uničevanje družbene in zasebne lastnine bo pokazal izvid strokovne preiskovalne komisije, ki je že pričela z delom.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Demonstracija v Rimu proti terorizmu

RIM — Ogromna množica Rimljanov je včeraj na poziv Odbora za obrambo demokratične ureditve v Rimu demonstrirala v Ulici Prati di papa, kjer so teroristi, pripadniki Rdečih brigad, prejšnji teden ubili policaja Giuseppe Scragavlierija in Rolanda Lanarija. Protesta so se udeležili občani, ki so nosili zastave KPI in KD, pripadniki policije, sindikatov, partizanskih združenj. Svoj telegram je poslal kardinal Poletti, ki je pozval občane na enotnost proti terorizmu. Zborovalci so kratko zaploskali samo

trem govornicem, rimskemu županu Nicoli Signorelli, predstavniku državne policije Enzu Giordaniju in zastopniku sindikatov Cgil, Cisl, Uil Brunu Trentinu, sicer pa so ves čas dostojno molčali in tako dokazali svojo voljo, »postaviti se po robu terorističnim izbruhom«. Župan Signorelli je omenil napore policije, da se v prvi vrsti bori za varnost državljanov in za demokratične ustanove. Navedel je dolg seznam terorističnih dejanj v Rimu, mestu, ki so ga teroristi spet izbrali za

svoj cilj. Župan je zahteval okrepitev policije, da bo ustrezno odgovorila na napade, in pozval k budnosti in krepitvi ljudske zavesti.

Predstavnik policije Giordani je izjavil, da ni mogoče podpirati psevdorevolucionarnih načrtov z ubijanjem ljudi, ki opravljajo svojo dolžnost in branijo ustanove. Sindikalist Trentin pa je dejal, da morilci nimajo nobene možnosti obnoviti oborožene stranke računajoč na podporo iz let svinca in na nepripravljenost policije.

Košarka: sinoči v tržaški športni palači

Jadranovci navdušili

TRST - Predrznost, nenapovedano junaštvo in pa hitrost. V teh besedah bi lahko strnili bistvo sinočnje tekme med Jadranom in Petrarco iz Padove, za katero si upamo trditi, da je morda letošnja najboljša predstava Brunnovih fantov na domačem igrišču.

A pojdemo po vrsti. Obstajale so vse premise, da bo srečanje posebno zanimivo in tako je tudi bilo. Petrarca si je po nizu uspešnih nastopov nadejal zmago tudi na tržaškem gostovanju. Ekipa je bila popolna, okrepil jo je še Zorzenon, ki se je po večmesečni odsotnosti zaradi hujše poškodbe spet vrnil v postvo.

Jadranovci so s svoje strani stopili na igrišče prav tako trdno prepričani v lastne sposobnosti in so takoj dali vedeti, da bodo tokrat še neizprosnejši.

Po petih minutah je bil delni izid 15:10 za naše, nasprotniki pa niso pustili: v 10. min. je bilo stanje 20:18, v 15. pa 35:33 v korist Jadrana. Obe

moštvu sta ves čas predvajali osebno obrambo, jadrancovci pa so bili tokrat v obrambi posebno pozorni. Najnevarnejši igralec Padove, Michelin, je tokrat klavirno propadel. V napadu mu ni uspelo, da bi si pod košem priboril dovolj »manevrskega«
prostora, za nameček pa sta mu sodnika trikrat zaporedoma dosodila prekršek korakov.

V tem prvem delu so vsi Brunnovi fantje zaigrali na dobrem nivoju. Ob običajnem velikem doprinosu Marka Bana so se v teh fazah izkazali Daneu, Lokar in Sosič.

V drugem polčasu je občinstvo dobilo dodatni motiv zanimanja za tekmo: Jadranov kapetan je moral že v 4. min. d.p. zapustiti igrišče zaradi pete osebne napake. Poleg ogorčenosti zaradi sodniške odločitve je v tistih trenutkih vse prisotne prevzela zaskrbljenost, češ, kaj bo zdaj.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

Tudi po sinočnji tekmi v ženski odbojarski B ligi

Meblo še upa na napredovanje

FERRARA — Meblo tudi po sinočnjem gostovanju v Ferrari ohranja upanje, da se še naprej poteguje za napredovanje v A-2 ligo. Naše odbojarske drugoligašice so namreč s 3:1 premagale šesterko Solvay Estense in hkrati dosegle svoj četrti zaporedni uspeh.

Meblova zmaga proti ekipi, ki se bori za obstanek, in je sinoči beležila že svoj sedmi zaporedni poraz, ni bila lahka. Trener Drasič se je pred tekmo najbolj bal morebitnih posledic ob odsotnosti kapetanke Kraljeve in bolečin še poškodovane Nacinovijeve. Ta skrb pa je bila odveč, saj sta bili Nacinovjeva in Garbinijeva, ki je nadomestila Kraljevo, med najboljšimi na igrišču. Slabše, a bolje bi bilo reči slabo, so se tokrat odrezale nekatere druge standardne igralke, kar je v ekipo vneslo določeno zmedo in živčnost. K sreči je sinočnji nasprotnik veliko grešil in priznati je treba, da se je treba prav

napakam Ferrare v največji meri zahvaliti za uspeh. Ob tem je treba tudi povedati, da je Meblo od tretjega seta dalje bistveno izboljšal svoj servis, tako da mu je uspelo zmanjšati pritisk nasprotnikovega napada, ki je našim igalkam prekomerno povzročal velike težave, čeprav je bil vse prej kot močan. Toda Meblo je s slabim gibanjem v polju in nenatančnim izvajanjem protinapadov zakompliciral še tako preproste situacije.

NADALJEVANJE NA 14. STRANI

SP v nordijskih disciplinah

V zadnjem dnevu zlato De Zoltu

Na »prostovoljni« poziv muslimanskih veljakov Sirci vkorakali v Bejrut brez izgledov za bodočnost

BEJRUT — Prve predhodnice sirske mehanizirane brigade so sinoči že vkorakale v zahodni, muslimanski Bejrut. Sirski predsednik Hafez el Asad je namreč takoj osvojil prošnjo muslimanskih politikov in veljakov, naj pošlje sirske vojske v Bejrut, da bi vzpostavili mir in red. Mehanizirana sirska brigada, ki jo sestavlja 4.000 mož s tanki, oklopnimi transporterji in topništvom, naj bi zasedla vse ključne položaje v zahodnem Bejrutu, sirska vojska pa bi morala nadzorovati tudi pot preko Šufa v dolino Bekaa in obalno cesto iz Bejruta proti Saidi in Tiru. Kot prvo naj bi sirski vojaki razorožili vse rivalske milicije, razpustili njihove sedeže, zaprli pa tudi sedeže strank in drugih organizacij v muslimanskem delu libanonskega glavnega mesta.

Nič čudnega torej, da so po dopoldanskih spopadih včeraj popolne iz ulic zahodnega Bejruta izginili vsi oboroženi možje. Milicije so se potuh-nile, njihovi možje so skrili orožje in se prelevili v civiliste v pričakovanju razvoja dogodkov. Pravi civilisti pa so po sedmih dneh strahu končno prišli iz kleti in zaklonišč na plan. V njihovi-oh očeh pa ni zadovoljstva ob prihodu sirskih »pomiriteljev«.

Sirska vojska je v zahodni Bejrut vkorakala že leta 1976, ko je imela-mandat Arabske lige, da prepreči nadaljnje krvoprelitje v leto prej izbruhnjeni državljanski vojni. Sirske »mirovne sile« pa so v bistvu uzakoni-le razdelitev Bejruta na muslimanski in krščanski del, vpletle so se v notra-nje spore med posameznimi libanon-skimi skupinami, sklepale in podirale zavezništva, da se je Arabska liga kaj kmalu kesala, da je Damasku dala tak mandat. Sirci so se iz Bejruta umaknili skupaj s palestinskimi borci leta 1982 ob izraelski invaziji.

Nič čudnega torej, da je predsednik Asad takoj zagrabil poziv premiera Rašida Karamaja, predsednika parla-menta Huseina Huseinaja in prosvet-nega ministra Selima Hosa, naj pride-jo v Bejrut. Pravosodni minister in vodja šiitskega Amala Beri ni imel se-veda pomislekov, saj bi ga brez Sirije drugi že davno pohrustali. Vodja dru-zov Valid Džumblat je moral požreti grenak grizljaj, voditelja libanonskih komunistov Georgesa Haviija pa Sirci sploh niso hoteli sprejeti. Pet ljudi je torej na lastno pest odločilo, da preda državo Sircem. Nič čudnega torej, da je libanonski predsednik Džemajel ob svoji včerajšnji vrnitvi iz Pariza obso-dil ukrep kot protiušten.

Politični opazovalci pa navajajo, da tudi »sirski mir« ne bo rešil libanon-skega gordijskega vozla. Vsi si zastav-ljajo vprašanje, ali bo sirska vojska razorožila tudi Berijeja Amal, kaj se bo zgodilo s Palestinci v libanonskih ta-boriščih, kako bodo sprejeli razpusti-tev milic in strank proiranski hezbola-hi, in nenazadnje, kaj meni »veliki sovražnik«, Izrael, ki je že enkrat Sirce brez boja pognal iz Bejruta. (voc)

Pred spremembo ustave

BEOGRAD — Ko je 11. februarja na zasedanju Zveznega zbora jugoslovanske skupščine Hamdija Pozderac v imenu predsedstva SFRJ razložil predlog, da se začne postopek za spremembo ustave, je dvor-na zaploskala. S tem aplavzom se je začelo enoinpolletno obdobje razprave, po kateri naj bi Jugoslavija dobila dopolnjeno oziroma spre-menjeno ustavno listino.

Jugoslovanska »magna charta« tokrat spreminja normativni del in čeravno je sprva videti, kot da je časa za razpravo veliko, poznavalci ocenjujejo, da usklajevanje in nato sprejemanje predloga sprememb ne bo lahko. Vseh osem federalnih enot bo moralo namreč predlog v ena-kem besedilu v celoti sprejeti, torej ne bo izjasnjevanja »po delih«. In verjetno je dovolj točna ocena, da bi se kriza odnosov v Jugoslaviji še resneje poglobila, če morebiti v kateri od enot enotnega besedila ne bi sprejeli...

Osnovni razlog za spreminjanje ustave je spoznanje, da sedanja ureditev ni dobro postavljena in je treba zato z dopolnitvami poiskati boljše rešitve. Zmanjšati bi se moral razkorak med normativnim, pred-pisanim in stvarnim stanjem odnosov. Do tega pa je treba priti v de-mokratski razpravi, v kateri ne bo etiketiranj posameznih predlogov, ampak bi v vsakem trenutku morali glavno vlogo igrati le argumenti. Tak napotek je bilo slišati tudi iz ust predstavnika predsedstva SFRJ, ki je oznanilo začetek razprave. Eden od uslužbencev nedavnega javnega pogovora v Cankarjevem domu je vseeno izrazil bojazen da bi se tudi tokrat pojavili »subjekti«, ki bi iz razprave izločali in izbrisali tiste spremembe, »ki pridejo v poštev«. Predlagal je, naj bi tokrat preobrnil ustaljeno prakso, da politična vodstva odredijo ljudstvu, o čem lahko odloča. Naj bo to resna prilika za uresničitev načela, da odločajo ljudje sami.

Del »strahov«, ki se v zvezi s spremembami pojavljajo, je pred dnevi odločno zavrnil predsednik slovenske skupščine Miran Potrč na pogovoru z novinarji in uredniki: temeljnih odnosov v federaciji ne bodo spreminjali, torej ne gre za poseganje v pristojnosti republik in pokrajin. Po drugi strani pa spet ne držijo teze, češ da gre zgolj za kozmetične popravke ustave, je še dejal Potrč.

Federaciji bo bržkone v razpravah o spremembah odmerjena naj-večja pozornost. Čeprav je ponekod slišati tudi drugačna mnenja, ven-darje velja usmeritev, da federacija ostane skupnost enakopravnih zveznih enot in ne nekakšna »republika«. Verjetno pa se bo treba mar-sikje tudi bojevati za to, da ne bi prevladale težnje po širjenju pristoj-nosti zveze, kajti ustavne spremembe naj ne bi prinesle več oblasti, temveč omogočile večjo samoupravo.

Posebno občutljiva točka bo nedvomno republika Srbija. Zaradi sporov glede raztegljivega razumevanja njene specifične sestave (re-publika z dvema avtonomnima enotama - Kosovom in Vojvodino) je bilo že dovolj politične škode. Nekatere člene glede odnosov v Srbiji bo brez dvoma treba popraviti, toda v nobenem primeru najbrž ne v smeri »ustanavljanja dveh novih republik«.

Seveda pa je te dni zanimivo prelistavati jugoslovanske časnike in prebirati, kakšne poudarke dajejo spremembam ustave. Sloveniji (kot je bilo razbrati iz pogovora z Miranom Potrčem) bodo očitno med poglavji, ki bodo posebej v ospredju, volilni sistem (povečevanje možnosti ne-posrednega vpliva volivcev), pristojnosti zveze, krepitev vloge delav-cov oziroma gospodarstva. V Srbiji mnogi radi omenjajo ustavo iz leta 1974, ki naj bi bila temeljni krivec za zapiranje v republiške (in pokra-jinske meje), v Črni gori poudarjajo, da je treba zaščititi družbeno lastnino pred vsemi oblikami prisvajanja ter ugnati »tiste pozicije, ki izhajajo iz ugodnosti na tržišču«.

Kljub razlikam v poudarkih je v vseh delih Jugoslavije čutiti prič-a-kovanja ter voljo, da bi s spremenjeno ustavo življenje bolje uredili.

V Sloveniji so se odločili, da bo iskanje rešitev kar najbolj javno, pripravili bodo vrsto javnih tribun, da bi pri »iskanju« sprememb res lahko sodelovalo čimveč ljudi.

Z. Š.

Nova trgovina čevljev »SONJA«
Prosek 6

SEZONSKO ZNIŽANJE

Obv. občini

S. A. C. A. T.

IMPORT - EXPORT
nadomestni deli za
FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA
in za tuje znamke avtomobilov

UL. SV. FRANČIŠKA 38 - TRST - TEL. 768667 - 772002

for lady.

Drevored XX. septembra 12
Telefon 040/763-318

POPUSTI DO KONCA MESECA
od **10 %** do **80 %**

obv. občini

PENELOPE

1 kg volne
20.000 lir

PENELOPE TRST
Ul. Carducci 43
Telefon 727630

Cremcaffè

PRIMO ROVIS

NUDI PRAVIM LJUBITELJEM KAVE

1. bogato izbiro najboljše kave
2. kakovostno kavo po najugodnejši ceni
3. dnevno sveže praženo in surovo kavo

Pražena kava, ki jo hranite v zmrzovalniku ostane sveža kot na dan praženja

SKODELICA KAVE 500 LIR

Kavne mešanice CREMCAFFÈ so vam na razpolago v degustaciji na Trgu Goldoni štev. 10 ter v vseh trgovinah, supermarketih in kavarnah

● Križev pot globalnega zaščitnega zakona

NADALJEVANJE S 1. STRANI

vladne krize, razpustitve parlamenta in volitev, kar bi pomenilo ponovi-tev celotnega postopka od predložit-ve zakonskih osnutkov, avdicij in dolгих razprav, pa vse do izbire na-čina usklajevanja.

Vse to pa pomeni veliko nevar-nost, da se razprava ustavi, da jo za-vro vse one, zlasti v Trstu in v vi-demski pokrajini, tako hrupne in vplivne nacionalistične sile.

Obstaja pa tudi druga, nič manj resna nevarnost ravni ali, bolje re-čeno, nezadostne ravni zaščite, ki se lahko skriva za precej ohlapnimi ne-uradnimi formulacijami Garibaldije-vega poenotenega besedila.

V prvi vrsti gre za objekt zaščite in za teritorij, kjer naj zaščita velja, s čimer seveda še zdaleka ne smemo zanemarjati vseh ostalih načelnih vprašanj jezika, kulturnih ustanov, šolstva, socio-ekonomske zaščite in podobno.

V Cassandrovi komisiji, kjer so sodelovali slovenski strokovnjaki celotne mavrice, so se o nekaterih bistvenih (pa čeprav redkih) stvareh vendar domenili. Dogovorili so se za seznam 35 občin, za katere naj bi veljal zaščitni zakon. Res so v raznih zakonskih predlogih omenjeni tudi drugačni načini, vendar je najbrž taka formulacija najbolj ustrezna, dokončno rešuje ključno vprašanje, za katere Slovence gre in kje naj velja zaščita, predvsem pa odvzema krajevni, pogosto muhavi politični situaciji in strankarskemu ravnotež-ju možnost, da odločajo v svojih ob-činah, kdo je Slovenec in kdo ni.

Ocena stanja in razni predlogi so stvar vseh Slovencev in to gledano iz teritorialnega kot tudi politično-organizacijskega vidika. To je torej odločitev, ki jo moramo sprejeti skupno in ki mora veljati za vse nas. V tem trenutku je torej še posebej

dragocena vloga enotne slovenske delegacije, ki lahko ocenjuje predlo-ge, način razprave, predlaga skupne načine pritiska, da se zadeva pospeši in zagotovi čim višja, vsekakor pa še sprejemljiva raven zaščite.

Največja nevarnost bi bila v tem, če bi posamič ocenjevali stvari, ker bi nas na tak način lahko razkosali in razdvojili, s tem pa bi nacionalis-tične sile že izbojevale dokončno zmago.

Prav tako pa je najbrž tudi čas, da enotno in odločneje zahtevamo svo-je pravice. Parlamentarna pot je eno, ljudski pritisk pa nekaj druge-ga, nič manj pomembnega. Nujno je nadaljevati razpravo v parlamentu in tudi v tej zvezi ima enotna slo-venska delegacija svojo vlogo, nalo-ge in pomen. Toda to ni vse. Spom-nimo se na Korošce in njihov vlak na Dunaj, ko so ob občutno slabših objektivnih pogojih učinkovito iz-pričali svojo prisotnost in odločnost.

centrala v Trinu Vercellese v Pion-tu. ENEL trenutno gradi novo centralo v kraju Montalto di Castro (severno od Rima), zaradi polemik po černobil-ski tragediji pa so gradbena dela že nekaj mesecev popolnoma ustavljena. Centrala v Latini (zgrajena leta 1958) ima torej precej zastarelo tehnologijo (posebno reaktor) ter tudi preživele varnostne naprave. Vrh tega pa se obrat nahaja še v bližini velikega vo-jaskega poligona, kar že dalj časa vz-buja upravičeno zaskrbljenost med krajevnim prebivalstvom. Vlada je že večkrat obljubila, da bodo elektrarno zaprli, do danes pa se to ni še zgodi-lo.

Jedrske elektrarne krijejo danes v Italiji nekaj več kot en odstotek sploš-nih državnih energetskih potreb, pri čemer pripada seveda levji delež pet-roleju (59 odst.), kateremu sledita na-ravni plin (19 odst.) in premog (11 odst.). Iz teh podatkov jasno izhaja, da Italija sploh ni še vstopila v »jedr-sko načrtovanje«, kar pomeni, da se bo morala bližnja rimska konferenca izreči ali izbrati to pot ali pa se ji dokončno odpovedati. Zadnja odloči-tev pa bo v skladu z zakonskimi dolo-čili pripadala parlamentu, po vsej verjetnosti pa tudi neposredno držav-ljanom na podlagi ljudskih referendu-mov.

● Jedrska energija da ali ne ?

NADALJEVANJE S 1. STRANI

namreč do zadnjega v velikem dvo-mu ali sodelovati ali bojkotirati, po precej ostri notranji razpravi pa so se odločili, da je vseeno primernejše so-delovati. Partijsko vodstvo je sprejelo to stališče ob ostrem nasprotovanju mladinske zveze. Brez pobudnikov ljudskih referendumov bo konferenca o energiji v vsakem primeru vsebin-sko zelo okrnjena konferenca.

V Italiji obratujeta trenutno tako re-koč s polno paro dve jedrski elektrar-ni in sicer v Latini in v kraju Caorso, v pokrajini Piacenza (dejansko na meji med Emilijo in Lombardijo), v neke vrste poskusni fazi pa se nahaja

Selva oprema za dom

ARREDAMENTI

... dajte nam prostor
in načrtovali bomo stanovanje

PONUDBA MESECA

POHIŠTVO IN OPREMA S E L V A: dve komercialni stvarnosti s kakovostnimi predlogi za najrazličnejšo opremo. Pohištvo Selva: prodajni center z dolgoletno tradicijo, vendar v stal-nem razvoju in usmerjen v stanovanjsko opremo. Oprema Selva: center za načrtovanje in proizvodnjo opreme za skupne prostore in urade. Svojim klientom nudimo popolne storitve, ki gredo od stanovanja in načrtovanja do dobave ter kasnejših uslug tudi po prodaji; skratka gre za koordinirano povezavo med naročili in visokokvalitetno proizvodnjo v mizarskih delavnicah. Prodaja s popusti zgublja svojo moč: kakovost storitev, resnost in strokovnost zagotavljajo prodajo. Večkrat uporabljamo formulo »ključ v roke«. Pri tem se poslužujemo opremjevalcev in instrumentov, ki so sposobni specialističnega dela na prostorskih strukturah. V razstavnem prostoru ima svoje mesto nekaj najbolj priznanih pod-jetij, ki so z razmerjem med ceno in kakovostjo vabljava za širok krog kupcev. Pohištveni center, projektivni urad in mizarska delavnica predstav-ljajo prvovrstno ekipo, ki lahko vedno zadovolji vsako željo.

oprema za urade skupnosti

Selva TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

FORNITURE

Danes v Parizu srečanje sedmerice najbolj razvitih držav

V pričakovanju sadov srečanja na vrhu velika previdnost na valutnih tržiščih

PARIZ — V Parizu so se včeraj začeli dvostranski sestanki med zakladnimi ministri in guvernarji Narodnih bank petih najbolj razvitih zahodnoevropskih držav (ZDA, Japonska, Francija, Velika Britanija, ZR Nemčija). Pogovori so oviti v največjo tajnost in o njih se je zvedelo le, da so začeli. Ob tem pa so francoski viri stalno poudarjali, da gre za pripravljane sestanke pred današnjim vrhom sedmerice, ko se bodo zastopnikom omenjenih držav pridružili že zastopniki Italije in Kanade. Iz vséh izjav sta bili razvidni velika diplomatska previdnost in skrb, da ne bi z ničimer prizadeli občutljivost Rima in Otta-we, pa čeprav je vsem jasno, da bodo imeli pri sklepanju dogovora odločilno besedo predvsem Washington, Tokio in Bonn.

Sestanek sedmerice razvitih v Parizu je bil potreben predvsem zaradi nereda na mednarodnih valutnih tržiščih, saj je dolar v zadnjih mesecih, po skokovitem naraščanju v prejšnjih letih, izgubil ogromno na vrednosti po sorodnem srečanju na vrhu, ki je bilo konec leta 1985 v New Yorku. Program dela predstavnikov sedmerice je tajen, vendar ni dvoma, da bo v ospredju pogajanj ravno valutno tržišče s ciljem, da bi stabilizirali predvsem razmerje dolarja, marke in jena.

Cilj sestanka je jasen, ni pa znano, s kakšnimi sredstvi bodo lahko dosegli zaželen rezultat. ZDA so namreč dalj časa pritiskale na Tokio in Bonn, da bi spremenila svojo gospodarsko politiko, spodbudila nakup ameriškega blaga in tako vsaj delno krila ogromen primankljaj ameriške plačilne bilance. Vendar Japonska in ZRN sta doslej le nekoliko znižali eskomptno mero. ZDA naj bi sedaj predlagale še

lastno obvezo za stabilizacijo dolarja, katerega vrednost naj bi nihala v naprej določenih mejah.

Ob teh izhodiščih in upoštevanju odpor Tokia in Bonna izvedenci menijo, da ni upanja, da bi srečanje na vrhu obrodilo vidne sadove. To nezaupljivost je bilo mogoče razbrati tudi med finančnimi operaterji na ameriški in glavnih evropskih valutnih borzah. V New Yorku je v petek zvečer dolar spet zlezel pod vrednost 1.300 lir. V pričakovanju odločitev sedmerice v Parizu so se operaterji umaknili, manjše povpraševanje pa je imelo kot posledico padanje vrednosti dolarja, ki so ga dodatno spodbudili tisti, ki so sklenili, da prodajo ameriško valuto.

Ameriški zakladni minister je sicer izjavil, da bi sestanka na vrhu ne bilo, če ne bi obstajale perspektive dogovora. Toda izvedenci se bojijo, da bo šlo za dokaj ohlapen in generičen dogovor, ki ne bo v kratkem času odpravil glavnih vzrokov nestabilnosti na deviznih tržiščih in ne bo izravnal neravnovesij v izmenjavi med najbolj razvitimi državami.

In tudi če bi bil dogovor trdnjši ter bi predvideval stabilizacijo dolarja ter usklajene posege državnih bank, pripominjajo tako ameriški kot evropski operaterji, bi učinki najbrž ne bili veliki in ovrednotenje dolarja bi bilo omejeno, saj ni misliti, da bi v Parizu lahko sprejeli učinkovite ukrepe za poživitev gospodarstva. Padec dolarja, dodajajo, doslej ni okrepil ameriškega gospodarstva, povzročil pa je stagnacijo ameriške in japonske ekonomije.

Nekateri izvedenci omenjajo možnost, da bi se v Parizu sedmerica dogovorila za določen razpon nihanja dolarja, dogovor pa bi ostal tajen in nenapi-

san. Te hipoteze pa se izvedenci bojijo, saj bi lahko spodbudila spekulacijo, ki naj bi preverila predvsem pripravljenost osrednjih bank, da spoštujejo dogovor.

Diplomska opreznost, s katero so včeraj filtrirali novice iz Pariza, je bila odvisna predvsem od želje, da ne bi prizadeli občutljivosti Kanade in Italije. Italijanska vlada, ki je že pred nekaj meseci zahtevala sodelovanje na vrhu kot obveznost, ki je izhajala iz podobnega srečanja v Tokiu izpred nekaj let, je zagrozila, da se sestanka ne bo udeležila, če bi šlo le za » vabilo na večerjo« in ne za možnost, da dejansko soodloča. To v Rimu utemeljujejo tudi z ugotovitvijo, da se je stanje italijanskega gospodarstva znatno izboljšalo in da Italija prehiteva Veliko Britanijo ter pristaja na petem mestu najbolj razvitih zahodnih držav. Zato so v Rimu najprej izrazili zadovoljstvo ob povabilu, obenem pa tudi grožnjo, da se srečanja ne udeležijo. Istočasno je začela živahna diplomatska aktivnost, da bi prepričali partnerje, naj včerajšnji stiki ostanejo zgolj na ravni pripravljalnih srečanj.

Craxijeva vlada pa si ne želi enakopravnega sodelovanja in soodločanja zgolj iz prestiža. Za Italijo je seveda važno soodločati o novih paritetah na deviznih tržiščih, vendar morebitna izključitev bi imela tudi posledice v notranji politiki. Craxijeva vlada je namreč predstavila kot pomemben uspeh sodelovanje Italije na takih monetarnih srečanjih, zato si v sedanjem zapletenem političnem položaju v državi ne more privoščiti, da bi jo zahodni partnerji obravnavali kot pastorko.

Goria predlaga kupone za nakup stanovanj

MILAN — Zakladni minister Goria je včeraj v Milanu na zasedanju o stanovanjski problematiki, ki ga je priredila lombardijska KD, orisal svoj novi predlog za stanovanjsko varčevanje.

Po tem načrtu, ki ga je minister poimenoval 0-kupon (0 cupon casa), naj bi varčevalci odkupili vrsto obveznic, po treh letih pa bi jim država priznala posojilo, ki bi bilo dvakrat večje od naložene vsote. Obrestna mera naj bi bila enaka kot tista ob odkupu obveznic (govori se o 7,5 odstotka), posojilo pa bi bilo izplačljivo v dvajsetih letih.

Pri orisu načrta je Goria dodal, da bi lahko v kratkem prišlo do prve emisije kuponov, saj gre za ukrep, ki je v izrecni pristojnosti zakladnega ministrstva. Seveda za priznanje prvih posojil pa bo treba počakati tri leta. V tem obdobju bi lahko vlada pripravila zakon , ki bi določil pravilnik delovanja namenskega štedenja ter trajanje tega ukrepa.

Darujte v sklad
Mitje Čuka

Kako pridobiti obrtno dovoljenje za domače in mednarodne prevoze

Evropska gospodarska skupnost je že konec 1974. leta izdala obvezna navodila za pridobitev obrtnega dovoljenja za državne in mednarodne prevoze blaga. Države članice bi morale v najkrajšem roku uskladiti svoje predpise z navodili EGS, kar Italija ni storila in je bila zaradi tega 5. novembra 1986 obsojena. Po vsej verjetnosti je prav ta ukrep mednarodnega sodišča botroval odločitvi ministrstva za prevoze, da je 20. decembra 1986 izdal posebni odlok, ki ureja omenjeno problematiko.

Navodila ne pridejo v poštev za podjetja (individualna ali družbe), ki obvlajajo prevoze s tovornjaki do 3500 kg nosilnosti ali do 6000 kg skupne teže.

Podjetniki morajo sedaj dokazati, da je njihova preteklost neoporečna, da so njihove finančne zmožnosti zadostne za opravljanje takega poklica ter da je njihova strokovnost na primerni višini. Glede finančne zmožljivosti morajo bodoči podjetniki predložiti garancijo banke ali poverjene zavarovalne družbe za 100 milijonov lir in za pet let.

Ministrstvo bo moralo razpisati posebne tečaje, na katerih si bodo kandidati lahko pridobili potrebno strokovno znanje in seveda spričevalo. Učni načrt bo obsegal: pravne predmete (pogodbe o prevozu blaga, delovno pravo, fiskala, itd.), osnove vodenja podjetja (obračun stroškov, storitev, knjigovodstvo), tehnične predpise o vozilih, cestne prometne predpise. Za kandidate, ki bi se želeli usposobiti za mednarodne prevoze, so predvidena še predavanja o mednarodnih cestnih predpisih in o carinskih formalnostih.

Posojilna politika je v Jugoslaviji najbrž tisti del gospodarske politike, ki se najpogosteje spreminja. Neprestane spremembe so zaradi tega, ker enkrat prevlada zamisel, da je treba uvesti realno obrestno mero (torej tako, ki bo za nekaj odstotkov višja, kot pa je stopnja inflacije), kar na primer v pogovorih z jugoslovansko vlado kar naprej zahteva Mednarodni denarni sklad. Poizkusi v to smer pa so navadno prekinjeni z odločitvijo o zniževanju obrestnih mer, ki jo dosežejo tisti, ki so pri bankah najbolj zadolženi in ki morajo zaradi te zadolženosti kar naprej prositi za nova posojila. Zgodba je znana in ker se že nekaj let ponavlja, smo o njej že večkrat pisali. Toda prav zdaj je dobila ta zgodba nov vrhunec, zato spet o tem. Kaj se je pravzaprav zgodilo?

Nov obračunski zakon, ki so ga sprejeli ob koncu minulega leta (da bo razločnejše: ta zakon se imenuje Zakon o celotnem prihodku in dohodku), zahteva tudi od bank, da začnejo poslovati po novem. Po novem pa pomeni, da v svoj dohodek ne smejo všteti inflacijskih vplivov. Na ta način naj bi posledje ugotavljali, kakšen je dohodek realno (in ne več napihnjeno, inflacijsko obravnan). Te zapletene zahteve se da razložiti tudi čisto preprosto: bankam bo moral seštevek pozitivnih obresti in seštevek negativnih obresti pokazati, kolikšen je njihov dohodek. Tak dohodek, ki je v svetovnem bančništvu normalna ocena za vsakršno delovanje bančništva, zdaj v Jugoslaviji imenujejo realen. Zaradi tega pač, ker hočejo še bolj poudariti, da želijo v gospodarstvo uvesti realne ekonomske kategorije. Seštevek plusov in minusov naj bi pokazal, kako je uspešno kakšno podjetje in po novem tudi banka.

Vprašali se boste, ali zdaj ni bilo tako, saj je malo verjetno, da tudi v jugoslovanskem gospodarstvu plusi

in minusi niso dali podatka o poslovanju in poslovni uspešnosti. V grobem sicer je bilo tako, ne pa tudi vselej in še zlasti, ko je šlo za poslovanje bank, ni bilo tako. Poslovanje bank namreč še zdaleč ni bilo odvisno samo od tega, kako so banke poslovale s plusi in minusi, saj jim je navadno velik plus priskrbela kar država sama. In to tako, da jim je pod zelo ugodnimi pogoji posojevala denar.

Ta denar pa navadno ni imel trdnega kritja, saj ga je država priskrbela tako, da ga je natiskala (primarna emisija denarja). Vsakemu ekonomistu je jasno, da ima denar, ki se ga da v obtok brez kritja, izrazit inflacijski učinek. Lani je na primer država dala na tak način v obtok velike količine denarja, ker je želela s tem spodbuditi gospodarsko aktivnost in gospodarsko rast (posredno torej tudi izvoz), pa se ji ta namera ni prav posrečila, kar se je ob koncu leta pokazalo v visoki inflacijski stopnji in dokaj pičli celoletni gospodarski rasti. Zato je morala vlada obljubiti, da bo letos pri dajanju novega denarja v obtok veliko bolj restriktivna. Ob nespremenjeni posojilni politiki pa bi se zgodilo, da bi zaradi tega veliko bank prišlo v hude težave. Dohodek od obresti bi bil namreč nižji kot bi bili izdatki za obresti. Pojasniti moramo, zakaj bi do tega prišlo.

Banke skorajda ne morejo dodeljevati potrošniških posojil. Ne zaradi tega, ker zanje ne bi imele denarja, pač pa zato, ker je že dolgo v veljavi predpis, ki izredno otežuje dajanje potrošniških posojil. Tak zakon je bil

Gospodarsko pismo iz Slovenije

Uvajanje realnih kategorij

sprejet zato, da bi omejeval premočno domačo potrošnjo. Pri potrošniških posojilih torej ni pravega zaslužka, čeprav je v svetovnem bančništvu to eden najpomembnejših virov. Za mnoga druga posojila (naložbena, likvidnostna, za obratna sredstva...) je najvišja možna obrestna mera večidel predpisana. Bankam tu torej ne ostaja veliko prostora za poslovnost, saj lahko dobijo na ta posojila le nekaj več odstotkov obresti, kot pa jih morajo plačati, če si denar sposodijo pri Narodni banki ali ko ga obrestujejo varčevalcem. Hkrati pa je določeno, da morajo banke za nekatere namene (za kmetijske naložbe, za izvozne posle, za pospeševanje obrti) dajati t.i. selektivna posojila, ki imajo zelo nizko obrestno mero in včasih celo nižjo, kot je tista, po kateri si banke lahko sposodijo denar pri Narodni banki. To pomeni, da pri nekaterih teh posojilih banka nima nič »plusa«, ampak celo, minus«.

Vsi ti plusi in minusi bi se zagotovo lahko seštel v bančno dobrobit, če bi banke vsaj za dalj časa vnaprej vedele, kakšni bodo posojilni pogoji. Če bi v bankah to vedeli, bi seveda pozitivne in negativne obresti že določili tako, da banke ne bi imele izgub. Toda posojilne pogoje določa zvezna vlada, ki si je izposlovala možnost, da na primer višino obresti določa vsake tri mesece. Na ta način skuša prilagajati obrestne mere inflacijski stopnji: če inflacija raste, obrestne mere za posojila Narodne banke dvigne (zaradi česar se dvignejo tudi obrestne

mere v poslovnih bankah), če pa inflacijska stopnja pada, jih zniža.

To pa za banke seveda predstavlja veliko tveganje. Vzemimo primer: Če je v začetku leta nekdo najel posojilo po 62-odstotni obrestni meri (ker je zdaj obrestna mera za posojila Narodne banke 60-odstotna), bo imel posojiljemalec ob koncu leta velik plus, ker bo npr. obrestna mera pri Narodni banki zaradi rastoče inflacije poskočila na primer na 80-odstotno mero, posojilodajalec pa bo imel pri tem izgubo. Poleg tega bo lahko posojiljemalec zaradi velike inflacije (npr. 100-odstotne) z lahkoto odplačeval posojilo, na škodi pa bo banka ali tisti, ki bo moral pokriti primanjkljaj v banki (doslej je to delala država in to je tudi eden od vzrokov, da se je močno zadolžila).

Da bi to preprečili, so v novem obračunskem zakonu predvideli možnost, da se dana posojila revalorizirajo. Kaj se pri posojilih lahko revalorizira, pa je ostalo odprto vprašanje. Ali je na primer možno revalorizirati tudi glavnico ali samo obresti? Pravega odgovora na to vprašanje še ni (banke naj bi ga dobile do 1. aprila), razlagajo pa si, da glavnice ni možno revalorizirati, možno pa je revalorizirati obresti, vendar samo takrat, kadar v posojilni pogodbi piše, da za obrestne mere velja drseč način, da so torej obrestne mere spremenljive. Banke doslej takih pogodb skorajda niso sklepale, zlasti pa ne takrat, ko so dajale takoiimenovana namenska posojila (na primer posojila za nakup stanovanja, če je občan ali podjetje

namensko varčeval za te namene), za katera so bile bile obresti tudi sicer precej nižje od realnih. Zaradi novih predpisov so postale banke previdne in nekatere že sklepajo samo take posojilne pogodbe, v katerih je klavzula o spremenljivih obrestnih merah. Kdor torej zdaj sklene tako posojilno pogodbo, kupi mačka v vreči, saj mu bodo ob koncu leta na primer lahko zaračunali trikrat večje obresti kot zdaj.

Prav zaradi namenskih posojil za nakup ali gradnjo stanovanj je postalo vprašanje o revalorizaciji posojil hudo žgoče. Ne v vsej Jugoslaviji, ampak zlasti v Sloveniji in na Hrvaškem, saj je tu namensko varčevanje za stanovanjsko gradnjo močno razvito, v drugih delih države pa ga skorajda ne poznajo.

Vprašanje je postalo žgoče zaradi nejasnosti, kaj bo pri posojilih zajela revalorizacija. Izračunali so, da bi moral posojiljemalec, ki je najel za 10 milijonov dinarjev stanovanjskega posojila, mesečno odplačevati kar po 530 tisoč dinarjev, če bi revalorizirali tudi glavnico. Tega ne bi nihče zmogel, saj bi to pomenilo toliko, kot štiri lanske povprečne plače. Zato ne kaže pričakovati, da bodo revalorizirali tudi glavnico. Najbrž pa se bo to moralo zgoditi pri obrestih, ki jih bo treba sproti prilagajati inflaciji oziroma obrestni stopnji, ki jo bo vsake tri mesece na novo določala Narodna banka.

Vse to pa pomeni, da se bodo posojilni pogoji močno zaosttrili in poslabšali. To pa seveda pomeni tudi, da se bo vsaj za nekaj časa močno zmanjšala tudi gradnja stanovanj. Toda to je šele prva posledica, ki jo prinaša zahteva po uveljavljanju realnih ekonomskih kategorij. Ostale se bodo kaj kmalu pokazale v celotnem gospodarstvu. Žal pa brez tega ne gre.

JOŽE PETROVČIČ

DOCUMENTO

COOPERAZIONE INDUSTRIALE
E INVESTIMENTO IN JUGOSLAVIA

COMMISSIONE
DELLE COMUNITÀ EUROPEE

Slovenci tam za goro

Dokumentarna razstava Slovenci tam za goro je bila pripravljena ob Kulturnih dnevih Slovencev v Italiji, ki so bili lani v Ljubljani. Slovenci Videmske pokrajine so s to razstavo, ki je bila eden od osrednjih momentov prireditve, skušali dati obiskovalcu iz matične Slovenije vsaj shematično informacijo, sintezo svoje kompleksne jezikovne, kulturne, družbene in gospodarske stvarnosti. In verjetno je bilo prvič, da so bili hkrati, kot ugotavlja Jole Namor, subjekt ter objekt takega dela.

Razstava, ki je bila postavljena v Kulturnem domu v Trstu ob letošnji proslavi Dneva slovenske kulture, seznanja obiskovalca s krepkimi, pa čeravno ne dovolj poznanimi znamenji slovenske kulture kot so podeželska gotika srednjeveških cerkvic, kozolci, izbe z značilno lončeno pečjo; popelje ga po naseljih, ki odražajo svojevrstno skladnost z naravo in ki bi zaslužile veliko večjo pozornost urbanistov in arhitektov; seznanja ga z dramatično demografsko sliko in s posledicami emigracije, saj je dober del Slovencev Videmske pokrajine moral že od nekdaj »s trebuhom za kruhom«, ker gospodarsko načrtovanje ni upoštevalo njihovih dolin in je imelo kot posledico nerazvitost ter emigracijo; prikazuje mu posledice katastrofalnega potresa iz leta 1976 in napore za obnovo hudo prizadetih vasi; daje mu sliko kulturne ustvarjalnosti in naporov na področju obveščanja ter naporov za izobraževanje v lastnem jeziku; popelje ga v samotno domačijo ob reki, kjer krušna peč in vezani kozolec poustvarjata v sicer sodobnem domu tradicionalni, a obenem presenetljivo moderni način življenja.

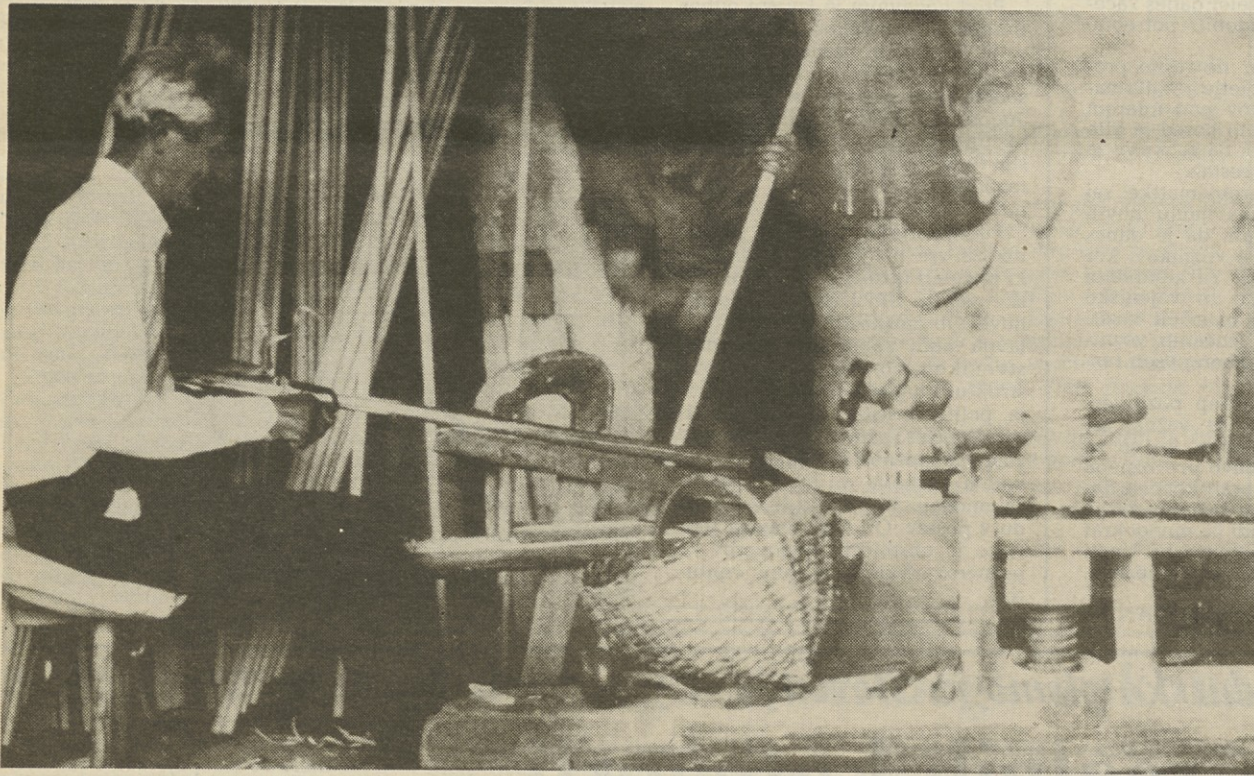
Končno, čeprav ne nazadje, Govorica naših barv razkrije obiskovalcu bogato likovno ustvarjalnost beneških umetnikov, tako samoukov kot tudi mlajših šolanih slikarjev. Kar 13 umetnikov razstavlja svoja dela v Kulturnem domu, kar je odraz velike kulturne in umetniške dinamičnosti.

Pozornejši obiskovalec bo morda opazil, da razstava ni povsem enotna, ker je sad dela različnih avtorjev, vendar tudi ta delna neenotnost je pozitivna, saj odraža različne poglede in interpretacije slovenske stvarnosti v Videmski pokrajini. Razstava, pri kateri je bil slovenski živelj hkrati subjekt in objekt lastnega dela, je bila za tamkajšnjo skupnost velikega pomena, obenem pa je dala nove možnosti sodelovanja v sami Videmski pokrajini, tako da bodo dneve slovenske kulture jeseni ponovili v Vidmu. To bo nedvomno pomemben korak k boljšemu poznavanju in je priznanje za kakovost opravljenega dela. Prav zato pa je prisotnost razstave v Kulturnem domu priložnost, da se s to stvarnostjo поблиže spoznamo tudi v Trstu, da pravilno cenimo kakovost in kulturni pomen opravljenega dela.

Zato je uredništvo sodilo, da je prav posvetiti to stran dokumentarni razstavi, spodbuditi zanimanje in pozornost, ki ga taka pobuda po svoji kakovosti in po vloženem trudu nedvomno zasluži. Za ilustracijo pa smo si izposodili del fotografij iz ličnega kataloga.

POKRAJINA IN LJUDSKA KULTURA — Slovenska naselja v Julijskih Predalпах so bogata a še neraziskano dokumentarno gradivo o veliki kulturni enotnosti prebivalstva, ki živi na tem območju. Odnos med zgradbami in naravo je edinstven: kamnite hiše, seniki, terase in poti dokazujejo velike sposobnosti za načrtovanje, ki ga ima prebivalstvo, obenem pa pričajo tudi o stoletnem boju z naravo, ki je ustvaril popolno ekološko ravnovesje. Arhitektura je v tem kontekstu znak zgodovine, kulture in preoblikovanj, ki so jih te »prve straže« slovenskega naroda ustvarile na meji z romanskim svetom. Fragmenti na razstavi pa so le delček obsežnega gradiva, ki še čaka na odkritje in na znanstveno obdelavo

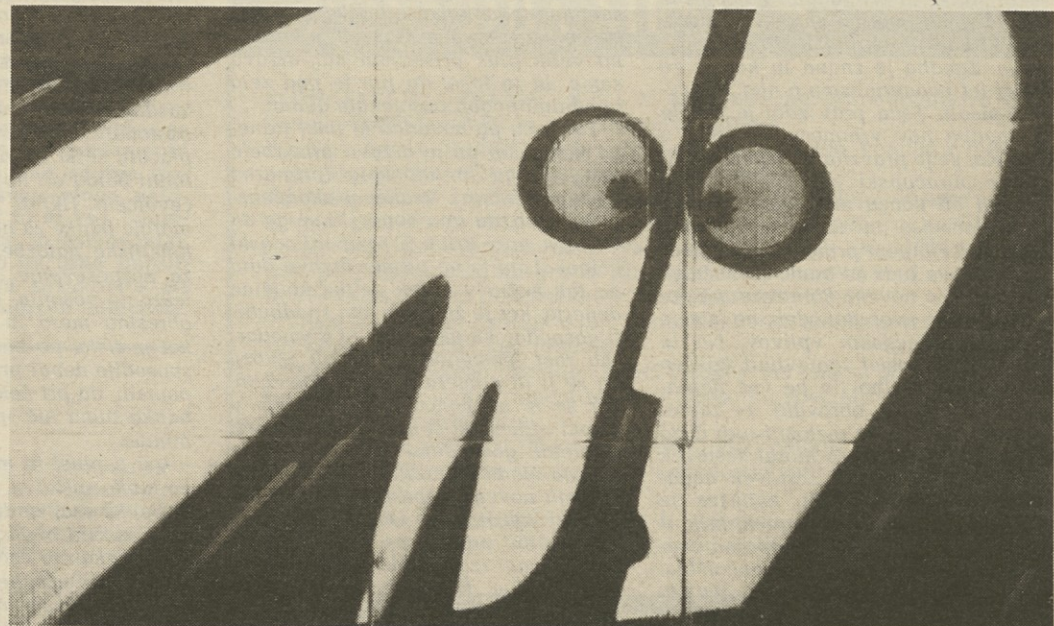

VSADKANJI KRUH — »Mlad sam biu an hišo sam zapru./ ku te druž po sviete sem hodu.« Začetna verza pesmi Luciana Chiabudinija Vsakdanji kruh nazorno prikazuje težave Slovencev Videmske pokrajine, ki so bili prisiljeni iskati na tujem delo in kruh. Gospodarsko načrtovanje, katerega cilj je bilo izničenje skupnosti, je imelo kot posledico nerazvitost področja, ki ima sicer znatne razvojne možnosti. Nerazvitost in izseljevanje, dnevna migracija, pomanjkanje inovacij je značilno za zgodovino slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini. Osimski sporazumi in popotresna obnova so dali skupnosti novo upanje, ki pa je res zadnje

POTRES IN NJEGOVE POSLEDICE — Del razstave prikazuje posledice potresa, ki je leta 1976 prizadel Furlanijo in z njo tudi slovensko narodnostno skupnost, ter desetletno obdobje po naravni katastrofi. Potres je rušil bivališča, načel pa je tudi družbeno tkivo na prizadetem območju. Razstava seveda ne prikazuje problematike potresa v vsej njeni razsežnosti, obuja pa spomin na tragične trenutke in prikazuje napor za obnavljanje, h kateremu je bistveno pripomogla pomoč strokovnjakov iz Slovenije. Hiše so bile v znatni meri obnovljene, a to ni dovolj, saj sta družbeno in gospodarsko tkivo še krhka

OD NAREČJA DO JEZIKA — Vprašanje pravice do izobraževanja je za Slovence v Videmski pokrajini temeljne važnosti. Njihova prizadevanja gredo v dve smeri: po eni strani zahtevajo razširitev državnih šol s slovenskim učnim jezikom tudi na Videmsko pokrajino, po drugi pa skušajo tudi sami ukrepati z raznimi pobudami znotraj italijanske šole, s prirejanjem tečajev, pa tudi z zasebnim rednim izobraževanjem, katerega najvidnejši rezultat sta dvojezični vrtec in šola v Špetru Slovencev

GOVORICA BARV — V Beneški Sloveniji je še živo figurativno izročilo iz preteklih časov, ob njem pa se razvija tudi sodobno slikarstvo. Poleg umetnikov samoukov, med katerimi je imel pomembno mesto pokojni slikar in rezbar Giovanni Vogrig, se uveljavljajo mladi umetniki, ki izhajajo iz umetnostnih zavodov in akademij. Razstava je odraz pozornosti do teh ustvarjalcev obenem pa prikaz njihove kulturne in umetniške dinamičnosti in v tem smislu pomembno dopolnilo prikazu današnje slovenske stvarnosti

Včeraj na II. mednarodnem srečanju pisateljev ob meji v Portorožu

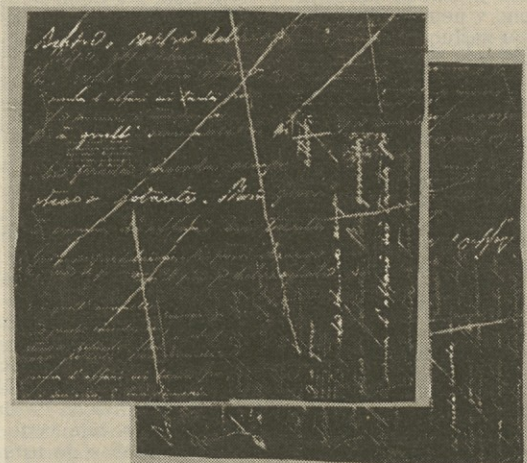
Medsebojno poznavanje, problemi prevajanja in objavljajanja književnih del v prostoru A-J

MARIJ ČUK

PORTOROŽ — Medsebojno poznavanje in problemi prevajanja in objavljajanja književnih del na območju Alpe-Jadran: to je tematika, ki je zapolnila včerajšnji jutranji spored na drugem mednarodnem srečanju pisateljev ob meji v Portorožu. Takoj je treba reči, da so zadeve na tem področju, prevajanja namreč, še dosti nedorečene in bo treba v prihodnje narediti marsikaj, da se stanje popravi. Ugotovitev velja predvsem za odnos »velikih« literatur do »malih«, to se pravi, za zanimanje, ki ga kaže številčno močan narod do umetnosti manjšega. Frane Čale je na primer menil, da pisatelj, ki piše v »velikem« jeziku, ni v istem položaju kot tisti, ki piše v jeziku, zamejenim od mnogih faktorjev. Prav zato bi morali vsi izkoristiti demokratično klimo, da bi bile vse literature enako poznane in bile na ta način enakovredne. Skratka, delati je treba v smeri dograjevanja enotne podobe književnosti, podobe, ki oplemenitijo bogate raznolikosti.

Ostali posegi so se usmerjali v konkretnjšo specifično. Tako je Gino Brazzoduro govoril o dilemah prevajalcev in se vprašal, kdo prevajalec sploh je? Prevajalec je po njegovem doma v dveh hišah, v dveh kulturnih svetovih. Boris Hrovat se je osredotočil na bogato prevajalsko dejavnost oziroma prisotnost prevodov italijanskih avtorjev v hrvaščini, medtem ko v italijanskem svetu ni enakega odziva. Prav tako je Mladen Machiedo spregovoril o raznih enciklopedijah, ki da odmerjajo jugoslovanskim pisateljem izjemno malo prostora, še tu pa obravnavajo izključno starejše, že mrtve avtorje. Nedeljko Fabri pa je podčrtal pozitivno interakcijo oziroma vpliv italijanske književnosti na Hrvaško: od Petrarkovih časov je italijanska literatura nudila hrvaškim mnogo elementov, ki jih je ta posvojila, preoblikovala, konkretizirala.

2. MEDNARODNO SREČANJE PISATELJEV OB MEJI
2. INCONTRO INTERNAZIONALE DEGLI SCRITTORI DI FRONTIERA
2. MEDNARODNI SUSRET PISACA SA GRANICE
2. INTERNATIONALE BEGEGNUNG DER SCHRIFTSTELLER AN DER GRENZE

H kroniki včerajšnjega dogajanja v Portorožu moramo dodati še pozdrav Vena Tauferja, ki je spregovoril v imenu Društva slovenskih pisateljev. »Ponosni smo,« je dejal, »da se srečanje dogaja v tej deželi, v tem prostoru, ki ima tudi že mednarodno literarno nagrado Vilenica. V Portorož so prišli udeleženci iz območja Alpe-Jadran, kar je že razlog za optimizem, medtem ko je Vilenica v nekakšni skepsi, saj se je na primer ne moremo udeleževati, čeprav povabljeni, pisatelji iz Poljske in Češkoslovaške.« Taufer je v nadaljevanju izrekel priznanje še italijanski narodnostni skupnosti, ki je z organizacijo portoroškega srečanja pokazala navezanost na matično kulturo in na svoje korenine, ki rastejo na tem delu sveta, za katerega sta bistveni značilnosti odprtost in optimizem.

Ob letošnjem portoroškem srečanju velja močnejše omeniti, da se ga udeležuje kakih petdeset gostov iz štirih držav, ki skušajo po svoji moči razgibati simpozij. Prav veliko to ne uspeva, saj se posamezni referenti omejujejo le na izkušnje svojega prostora ter posredujejo nekakšne zgodovinske robove, ne da bi se konkretnega dotaknili funkcije dežel Alpe-Jadran, ki pa bi lahko prav na področju kulture marsikaj napravile. No, nekakšna podoba prostora že prihaja v ospredje in ena značilnost tega je, da se pravzaprav med sabo le površno poznamo. In prav v medsebojnem spoznavanju, utrjevanju vezi, je najbrž iskati smisel portoroškega srečanja, ki naj bi v prihodnje resnično pomagalo zaživeti v univerzumu književnosti in človeški solidarnosti ljudi, ki prebivajo ob mejah. Prav literatura in pisatelji lahko marsikaj storijo v tej smeri, seveda, če pride do volje smiselno in kulturno percipirati tovrstna sporočila. Sicer pa občutimo pomanjkanje polemičnih osti in ostrih debat, kar bi dogajanje v hotelu Palace brez dvoma poživelo. Vendar je pred nami še en dan srečanja, ki obeta zanimive pogovore.

Danes zjutraj bo namreč na sporedu razprava na temo: Meja kot zgodovinsko politična stvarnost in literarna fikcija. O tem bodo spregovorili še mnogi udeleženci, ki bodo v popoldanskem delu zasedanja razmišljali tudi o smiselnosti in bodočnosti srečanja pisateljev ob meji.

Pri vsem tem ne gre prezreti niti dejstva oziroma dogodka, ki bo danes zaključil ta mednarodni simpozij v Portorožu. Podelili bodo namreč nagrado »Portorož« za najboljši esej oziroma novelo. Strokovna žirija, ki ji je predsedoval Ciril Zlobec, bo nagrado podelila avtorjema, ki sta bila izbrana med 54 prispelih prispevkov. Že to število kaže na veliko zanimanje, ki ga srečanje vzbuja in je potrditev njegove smiselnosti in odmevnosti.

V okviru programa
KS Hrpelje-Kozina

Na Kozini obnavljajo Kulturni dom za oživljanje dejavnosti v tem predelu

KOZINA — V delovni program krajevne skupnosti Hrpelje-Kozina so letos kot prednostni nalogi vpisali predvsem razširitev telefonskega omrežja in nadaljevanje urejanja družbenega in kulturnega doma. S to akcijo je tesno povezano oživljanje kulturne dejavnosti v tem predelu.

Kot je povedala tajnica krajevne skupnosti BOŽA METLIKA, so se zaradi stalnega pomanjkanja denarja in s tem le delnega uresničevanja sprejetih programov letos odločili za skromnejši, a zato bolj uresničljiv načrt del. Največ zanimanja je seveda za pridobitev telefonskih priključkov, čeprav krajevna samouprava na ta dela nima odločujočega vpliva. Tako kljub obljubam poštarji še niso povečali zmogljivosti tamkajšnje telefonske centrale, ljubljanski Tegrad pa zamuja s pripravo projektov za omrežje. Predvidevajo, da bo na voljo 151 priključkov. Že sedaj pa je evidentiranih približno 200 kandidatov. Priključke bodo delili glede na tehnične možnosti in na vrstni red vpisa na kandidatsko listo. Vsi naročniki bodo ne glede na oddaljenost plačali enak delež. Najprej naj bi začeli priključevati v Tubljah, Hrpeljah in na Kozini.

Smele načrte imajo tudi z družbenim oziroma kulturnim domom. Doslej so že v desetletje zapuščenem in opustošenem domu uspeli prekriti prostoro in urediti poslovne prostore za delovno organizacijo Astra ter za krajevne potrebe. Po že dlje časa pripravljenih načrtih nameravajo že aprila začeti urejati še pritličje, kjer bo knjižnica in velika dvorana. Upajo, da bo knjižnica lahko pripravljena za sprejem bralcev že to jesen. Zato pričakujejo pomoč sežanske kulturne skupnosti, čeprav bodo večji del denarja prispevali sami.

Družbeni dom je namreč največja letošnja investicija te krajevne skupnosti, ki za svojo dejavnost iz enoodstotnega občinskega samoprispevka za krajevne programe na mesec dobi približno 1,2 milijona dinarjev.

Z ureditvijo doma bodo dobili primerne pogoje za oživitve kulturne dejavnosti, ki so jo že dolgo pogrešali. Pred kratkim so zato ustanovili kulturno društvo ter tako omogočili delovanje pevskega zboru in plesni skupini. Kasneje bi radi postavili na noge še igralsko družino in pritegnili k sodelovanju najrazličnejše kulturne ustvarjalce in skupine od drugod.

Letos nameravajo v tej krajevni skupnosti asfaltirati tudi nekaj več kot dva kilometra dolgi cestni odsek med Tubljam in Slopami, za katerega je krajevna skupnost že namenila milijon dinarjev. V načrtu imajo še nekaj drugih manjših komunalnih del, kot so izboljševanje javne razsvetljave v Hrpeljah, asfaltiranje dela ceste proti železniški postaji in podobno. Pri teh in drugih akcijah tako kot doslej pričakujejo pomoč od tamkajšnjih delovnih organizacij Lesograda, Kovinarja, Steklarne in Kompara.

Več hočejo narediti tudi za boljše obveščenost prebivalcev in jih tako bolj množično pritegniti k sodelovanju pri izboljševanju življenjskih razmer v njihovi skupnosti. Zato bodo nekajkrat na leto izdali krajevno glasilo, kakršno so prvič razposlali po hišah pred kratkim.

JANEZ ODAR

Ugotovitve ob obisku Formice v Vidmu

Kvaliteten izvoz iz videmske pokrajine

VIDEM — Obisk ministra za zunanjo trgovino Formice v Furlaniji, ki je tja prišel ob priložnosti odprtja urada Inštituta za zunanjo trgovino ICE, je predsedniku tamkajšnje trgovinske zbornice Bravu in predsedniku furlanskih industrijcev Pittiniju nudil možnost javno povedati, kako uspešno je furlansko gospodarstvo. V prvi polovici lanskega leta so iz Videmske pokrajine izvozili kar za 25 odstotkov več blaga kot v prvem polletju 1985, uvozili pa samo 8 odstotkov več. To pomeni, da doma proizvajajo veliko stvari, ki jih potrebuje njihova industrija in obrt. V tem času so izvozili za več kot tritisoč milijard lir blaga, uvozili pa komaj za polovico te vsote.

Do takih uspehov je furlansko gospodarstvo prišlo zaradi izredne in popolne obnove industrijsko-obrtnega potenciala po potresu iz leta 1976. Z izrednimi dotacijami državnih fondov, pa tudi z znano pridnostjo podjetnikov, tehnikov in delavcev, so zgradili sodobne obrate, s katerimi se danes lahko upravičeno ponašajo na vseh zunanjih tržiščih. Precej je k temu pripomogla reklamna akcija, ki so jo sprožili prav v Vidmu pod naslovom »Made in Friuli«. S tem so sicer nekoliko pustili ob strani izvoz izdelkov iz drugih pokrajin Furlanije-Julij-

ske Krajine, ker so forsirali predvsem njihove proizvode.

Urad ICE v Vidmu so odprli, tako so dejali ministru Formica in njegovi sodelavci, da bi furlanskim podjetnikom nudili še več informacij o možnosti izvoza. Marsikje se namreč tržišča zapirajo oziroma postajajo težje dosegljiva kot doslej. Znano je, da je furlanska industrija stolic (tu izdelajo tri četrtine vse italijanske produkcije) že nekaj let v težavah, pa čeprav še vedno izvažajo z uspehom. V zadnjem času so ZDA uvedle posebno carinsko takso na uvoz stolic iz držav EGS. Zaradi tega so v Furlaniji precej zaskrbljeni. Prav tako zaradi podobnih težav z izvozom čevljev v ZDA.

Ministru Formici so furlanski gospodarstveniki in politiki, prisoten je bil tudi predsednik deželne vlade Biasutti, obrazložili uspehe, ki jih imajo. Ne izvažajo le industrijskih ali obrtnih izdelkov ali kmečkih pridelkov, marveč kompletne tovarne. Primera Cogolo in Danieli sta naravnost eklatantna.

Istočasno pa so furlanski gospodarstveniki ministru povedali kaj pričakujejo od snujočega se zakona o gospodarskih conah ob italijanski vzhodni meji z Jugoslavijo in Avstrijo.

MARKO WALTRITSCH

Raziskovalci iz Slovenije gosti deželnega SLORI

TRST — Kot gost deželnega Slovenskega raziskovalnega inštituta se je v četrtek in petek mudila v Trstu, Benečiji in Gorici delegacija Raziskovalne skupnosti Slovenije, ki jo je vodil njen predsednik Savin Jogan. Spremljali so ga profesor na FSPN Ernest Petrič in raziskovalca Janez Rogelj in Marjanca Bertonec. Na osrednjem sedežu v Trstu je najprej ravnatelj Darko Bratina seznanil goste z delovanjem, s programi in načrti SLORI. Precej pozornosti sta obe strani namenili vprašanju kadrovanja in prispevku, ki ga v tem pogledu lahko da Raziskovalna skupnost Slovenije. Glavni cilj srečanja pa je bila poglobitev in razvoj sodelovanja na vseh področjih.

Vprašanje pospešitve povezovanja in sodelovanja med raziskovalci je bilo v ospredju pogovorov tudi na tržaški univerzi, kjer je delegacijo SLORI in Raziskovalne skupnosti sprejel rektor Fusaroli. Gostje iz Slovenije so se nato od blizu seznanili z nekaterimi aspekti življenja in delovanja Slovencev v Italiji. V ta okvir sodijo obiski v Narodni in študijski knjižnici in v Zavodu za poklicno izobraževanje v Trstu, na

osrednjem sedežu slovenskih organizacij videmske pokrajine v Čedadu in v dvojezičnem šolskem centru v Špetru, v tovarni Mipot v Krminu in v Kulturnem domu v Gorici. Sedanje stvarnost in perspektive slovenske narodne skupnosti v Italiji so nato poglobili na sedežih SLORI v Čedadu in Gorici.

V torek seja skupščine F-JK

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine se bo ponovno sestel v torek; glavna točka dnevnega reda bo razprava o predlogih za spremembo notranjega pravilnika, ki so jih narekovale razne pomanjkljivosti v delovanju deželne skupščine. Začetni del seje bo posvečen — kot pobičajno — odgovorom na vprašanja in interpelacije.

RAZPRODAVSE
ZARADI PRENOVITVE
POSLOVNIH PROSTOROV

OBVESTILO OBČINI 23.12.86

OKRANER

UL. FLAVIA 53 TRST

**OD 3. FEBRUARJA
DO 14. MARCA
POPUSTI
OD 20%
DO 50%**

S sprejetjem večine ugovorov prizadetega prebivalstva

Tržaški občinski svet odobril načrte za vasi Zahodnega Krasa

S sprejemom dobršnega dela vsebine ugovorov neposredno prizadetih je tržaški občinski svet predsinčnim naposled odobril podrobne urbanistične načrte za vasi Zahodnega Krasa Kontovel, Prosek in Križ. Po potrditvi Pokrajinskega nadzornega odbora, ki bo sicer sklepe pregledal zgolj glede na njihovo upravno-pravno neoporečnost in torej ne bo posegel v njihovo vsebino, in objavi v deželnem uradnem biltenu bodo sklepi postali izvršljivi. S tem bo torej, po vsej verjetnosti še pred koncem prihodnjega meseca, odpravljen dejanski brezpravni, ki je veljalo za te kraje na urbanističnem področju že skoraj celih 20 let. Od leta 1968 so bile namreč za te kraje tržaškega Zahodnega Krasa praktično onemogočene vsakršne nove gradnje, pa tudi enostavne prizidave in dozidave, ker je pač splošni regulacijski načrt tržaške občine predvideval, da morajo biti prilagojene normam podrobnih urbanističnih načrtov, ki jih predloži ni bilo od nikoder.

Sele julija 1985 je namreč tržaški občinski svet odobril omenjene podrobnostne načrte za vasi Kontovel, Prosek in Križ, nadaljnje neopravičljive zamude so pa sledile pri postopku objave načrtov in pregledu po zakonu predvidenih ugovorov, tako da je do njihove obravnave in dokončne odobritve podrobne urbanistične normative prišlo samo predsinčnim. Pristojni odbornik Vattovani je na občinski seji povedal, da je 12 ugovorov zadevalo podrobnostni načrt za Kontovel, samo 2 Prosek in 9 Križ, in da je večino njihovih vsebin sprejela urbanistična svetovalska komisija pri pregledu sklepa občinskega odbora. Za vse tri sklepe, ki kot rečeno dokončno uveljavljajo (mimo formalne potrditve nadzornega organa) nove urbanistične normative za vasi Zahodnega Krasa, so glasovale vse svetovalske skupine v občinski skupščini, vzdržal se je samo predstavnik Tržaškega gibanja Parovel, ki je bil v razpravi izrazil nekaj pomis-

lekov, zlasti v zvezi z zaščito arheoloških značilnosti v omejenih krajih.

Po obrazložitvi odbornika za urbanistiko so poleg omejenega zastopnika MT v razpravi nastopili komunist De Rosa, svetovalec LpT Deo Rossi in odbornik Slovenske skupnosti Lokar. De Rosa je predvsem naglasil neopravičljivo zavlačevanje, ki je sad neobčutljivosti preteklih občinskih uprav do življenjskih problemov kraškega prebivalstva, ki je bilo od leta 1968 postavljeno v nemogoč položaj. Priznal je sicer odborniku Vattovaniju zaslug, da je v zadnjih časih pospešil postopek in pri tem upošteval tudi konstruktiven prispevek komunistične opozicije, kar je privedlo do sprejema večine ugovorov. Na koncu pa je občinski odbor pozval, naj se nikar ne zadovolji s samohvalno, ampak naj na osnovi sprejetih podrobnih načrtov poskrbi za primerno ureditev primarne urbanizacije (greznice, metan, poti, razsvetljava) v omenjenih vaseh. Predstavnik LpT je predlagal manjši popravek načrta za Prosek, odbornik Lokar pa je naglasil svoja dolgoletna prizadevanja za rešitev tega važnega vprašanja v zadovoljstvo prebivalcev Kontovela, Proseka in Križa, začeni s posredovanjem pri komisarski upravi na Občini, da je poverila izdelavo podrobnih načrtov strokovnjaku, ki je bil občutljiv za potrebe domačinov.

Živahnejšo razpravo pri obravnavanju drugih običajnih upravnih sklepov sta izzvala predvsem sklepa o prodaji jurskega zemljišča pri Proseku neki gradbeni zadrugi in zamenjavi občinskega zemljišča v Ulici Salem za nekaj stanovanj in parkirišč v zgradbi, ki jo bo na njem sezidalo zasebno podjetje. Šlo je sicer le za potrditev sklepov prejšnjih uprav, toda komunisti in Parovel so ugovarjali takemu »zasebnemu« načinu odtujevanja javne imovine in so glasovali proti ter priporočili upravi, naj v bodoče za take prime-re razpisuje ustrezne javne licitacije.

Na petkovem 2. rednem občnem zboru na Opčinah

Skupina 85 ugodno ocenila svojo dveletno dejavnost

Skupino 85 je pred dvema letoma osnovala peščica tržaških italijanskih in slovenskih razumnikov s temeljnim namenom, da bi spodbudila odpravljanje kulturnih in drugačnih pregrad med narodnostnimi skupnostmi, živčimi na Tržaškem in v širšem dežel-nem prostoru. Brez dvoma se je lotila enega najbolj zamotanih vozlov v tukajšnji kulturni in sploh človeški stvarnosti. Na dlani je, da se je s tem odločila za naložbo, ki se lahko obrestuje le v daljšem časovnem razponu. Če je torej po dveh letih pravi obracun njenega delovanja preuranjen, pa seveda zanjo ni odveč periodično oceniti prehojeno pot, ugotoviti uspehe in pomanjkljivosti. In prav to so storili člani Skupine 85, ko so se v petek zvečer zbrali na Opčinah na svojem drugem rednem obnem zboru.

Predsednik prof. Pavle Merku je v svojem poročilu izrazil zadovoljstvo nad opravljenim delom v zadnjem letu. Združenje je stalno raslo tako v količinskem kot v kakovostnem smislu. Zdaj šteje približno 120 članov, med katerimi so tudi Goričani, Videmčani in Tržačani, ki žive zunaj dežele in celo države. Po drugi strani je Skupina 85 požela vrsto izrazov simpatije in sploh si je ustvarila ugodno podobo v krajevni in širši javnosti, kot med drugim dokazuje odziv, na katerega je naletel tečaj za šolnike o slovenski kulturi na Tržaškem, ki ga je

priredila v sodelovanju z zavodom IR-RSAE.

V zadnjem letu je Skupina 85 uresničila 11 kulturnih pobud, in to v glavnem uspešno. Posebej velja omeniti prireditve, s katerimi je obeležila 30. obletnico smrti skladatelja Marija Kogojca. Izzvale so odmev v vsedravnem italijanskem prostoru: izšla je plošča, časopisi so priobčili ocene in v kratkem bo 3. državna radijska mreža oddajala opero Črne maske. Ob vsem tem pa je prof. Merku opozoril na potrebo po avtokritičnosti (»Dvom je kvas vsake intelektualne dejavnosti,« je dejal) in pozval člane, naj aktivneje sodelujejo pri oblikovanju nadaljnjih pobud.

Predsedniškemu je sledilo blagajniško poročilo, ki ga je prebral dr. Adriano Dugulin. V blagajno je lani prišlo nekaj nad 7 milijonov lir in bilanca je zabeležila okrog pol milijona prebitka. Letošnji proračun pa predvideva skoraj 10 milijonov izdatkov, za več kot polovico katerih še ni znano kritje. Prav ob tem vprašanju se je razvila razprava. V njej je prišla do izraza tudi potreba po ureditvi sedeža in pojavila se je vrsta predlogov za obogatitev nadaljnje kulturne dejavnosti.

Prva prireditev bo na sporedu jutri s pričetkom ob 18. uri v dvorani Baroncini (Ul. Trento 8). Prof. Giorgio Negrelli bo predaval o habsburškem Trstu.

Monfalcon (KPI) za sporazum o ribolovu

Tržaški občinski svetovalec KPI Fausto Monfalcon je predložil včeraj županu Staffieriju interpelacijo o vprašanju ureditve ribolova v Tržaškem zalivu. V njem komunistični svetovalec uvodoma ugotavlja, da so se v zadnjih dneh ponovno pojavile v italijanskem in jugoslovanskem tisku vesti o novih incidentih v Tržaškem zalivu, ker italijanske ribiške ladje kršijo jugoslovanske teritorialne vode, prav v času, ko se zaključujejo dvostranska pogajanja za določitev ribolovnega območja v našem zalivu med obema državama.

Zato Monfalcon vprašuje župana, ali misli posredovati pri organizacijah ribičev, ki so bile deležne ob tragičnem novembrskem incidentu pred istrsko obalo, pri katerem je izgubil življenje graški ribič Zerbin, odločne moralne podpore Tržaške občine, da spoštujejo teritorialne vode sosedne države, in pričakovanju skorajšnjega mednarodnega sporazuma. Hkrati komunistični svetovalec poziva Staffierija, da tolmači pristojnim italijanskim oblastem koristnost in nujnost omenjenega mednarodnega sporazuma o ribolovu v Tržaškem zalivu, za katerega so prihajale doslej ovire v glavnem z italijanske strani.

Oklicale so jo stanovske organizacije po odpadlem srečanju z ministrom

Od jutri dalje stavka avtoprevoznikov Do konca tedna ceste brez tovornjakov

Nobenega dvoma ni, da je prevoznika dejavnost v Italiji v globoki krizi. Vlada je v zadnjih mesecih izdala kopico odlokov in zakonov, a vsi posegi so bili doslej le delni in neučinkoviti, kar je povzročilo negotovost med prevozniki in tudi med koristniki storitev. Vsedržavne stanovske organizacije so skušale dobiti izhod iz slepe ulice in so se dogovorile za nujno sejo z odgovornimi predstavniki ministrstva, dogovorjeni sestanek je bil odložen in tako je bil sprejet sklep o vsedržavni stavki. Tržaške pokrajinske stanovske organizacije, Slovensko deželno gospodarsko združenje, Confederazione nazionale artigiani, Associazione artigiani, so ob stavki izdale sledeče skupno sporočilo:

Stanovske organizacije avtoprevoznikov potrjujejo najavljeno prekinitev cestnih blagovnih prevozov od 22. do 28. februarja. Sklep je bil sprejet, ker je napovedano srečanje med predstavniki stanovskih organizacij in ministrstvom za prevoze - ki je bilo najavljeno za 18. februarja - nepričakovano odpadlo.

Prevozniki so si nadejali, da bi na srečanju govorili o najbolj perečih odprtih problemih, ki so predmet že dolgotrajnega dogovarjanja.

Glavne sporne točke so:

- določitev rokov za dokončno uzakonitev popravljenega vladnega odloka, ki ureja varnost v cestnem tovornem prometu;
- 10-odstotno povišanje prevoznih tarif;

- povečanje najvišje dovoljene hitrosti;

- imenovanje pokrajinskih inšpektorjev, ki so zadolženi za preverjanje spoštovanja dogovorjenih prevoznih tarif;

- uradni začetek postopka za uvrstitev avtoprevozništa med gospodarske dejavnosti v krizi.

Organizacije sporočajo tudi, da bodo poskrbele za nemoteno delovanje sledečih socialnih služb:

- prevoz in distribucijo časopisov;
- prevzem in odvoz svežega mleka;
- dobavo bolnicam, domovom onemoglih in zdraviliščem.

Avtoprevozniki nameravajo izvajati sprejete sporazume polnoštevilno, kar bo čisto gotovo povzročilo velike motnje pri preskrbi mest in industrije. V naši deželi bo stavka prizadela tudi promet na mejnih prehodih in obstaja objektivna bojazan, da bodo zaustavljeni tudi tuji tovornjaki, namenjeni v notranjost Italije ali v pristanišče. Koordinacijski odbor stavke še ni odločil vseh podrobnosti in akcij, ki bi opozorile oblasti in javnost o nerešenih problemih. Predvideni so spreved po mestnih ulicah, kakor tudi uradna srečanja s pristojnimi in odgovornimi so-govorniki. (zk)

V Podlonjerju o gnojenju trte

Med zimskimi opravili, ki jih imajo tisti, ki se poklicno ali ljubiteljsko ukvarjajo s kmetijstvom, je tudi gnojenje. Ta argument je prav v tem času zanimiv in aktualen. Zato Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov od Sv. Ivana, z Vrdele in iz Podlonjerja nikakor ni mogla mimo tega, da bi bilo tudi o gnojenju govora v seriji predpomladanskih predavanj, ki jih prireja. V sredo, 25. februarja, bo gost skupnosti kmetijski inženir Valjij Peric, ki je pri Kmetijsko-veterinarskem zavodu v Novi Gorici odgovoren za pedološki laboratorij. Predavanje bo v Ljudskem domu v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24) in se bo pričelo ob 20. uri.

Dolinska občina ni v stanju prilagoditi šolska poslopja novim varnostnim predpisom

Župan Edvin Švab je včeraj sprejel didaktične ravnatelje osnovnih šol v občini Dolina. Slovensko šolo sta zastopala dr. Lučka Barei Križman in njen namestnik Davorin Sancin, italijansko šolo pa dr. Vanda Sborgia.

Na srečanju so obravnavali vprašanje določil zakona 818 iz leta 1984, ki predvideva prilagoditev varnostnim predpisom.

Občina Dolina je izdelala vse podrobne in izredne načrte, po katerih so bila že opravljena ali so v teku predvidena dela. Do predvidenega roka 28. februarja 1987 pa Občina ni v stanju opraviti vseh predvidenih del zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Celoten strošek znaša 468.073.134 lir. O finančnih težavah, ki pogojujejo ureditev, je Občina že konec leta 1986 obvestila pristojno ministrstvo; januarja letos je zaprosila Deželo za ustrezne prispevke. Zadnji občinski svet pa je v

soglasno sprejeti resoluciji ponovno opozoril na problem pristojne vladne in zakonodajne organe z naslednjim pozivom:

»Ob pomanjkanju primernih finansiranja ne bomo mogli v celoti izvajati zakona 818/84, ki navaja določilo o preprečevanju požarov, z nevarnostjo zapore šol in gledališč: obnavljamo torej zahtevo, da se podaljša rok, ki ga navaja omenjeni zakon.«

V takem stanju ni samo del šol v dolinski občini, ampak se ti primeri prav gotovo ponavljajo po celotnem državnem ozemlju. Naj ob tem omenimo, da je ob zadnjem obisku v Rimu podtajnik Spini napovedal županu odložitve roka.

Kovinarji odobrili osnutek nove pogodbe

Sindikat kovinarjev UILM-UIL je sporočil izide glasovanja o osnutku za obnovo vsedržavne delovne pogodbe kovinarjev v zasebnem in javnem sektorju ter v mali in srednji industriji. Zainteresiranih delavcev je bilo v naši pokrajini 7.623, prisotnih pa 6.168. Glasovanja se jih je udeležilo 4.656 (75,48 odst.), ki so se takole izrekli: 2.714 (58,29 odst.) je osnutek odobrilo, 1.844 (39,6 odst.) ga je zavrnilo, belih glasovnic je bilo 60, neveljavnih pa 38. Po mnenju tajnika UILM-UIL Fabriccija je bila udeležba na glasovanju velika, še posebno če upoštevamo visoko število delavcev v dopolnilni blagajni.

Mladi in izkušeni glasbeniki na večeru KD Grbec v Škednju

V dvorani KD Ivan Grbec v Škednju je bil v petek glasbeni večer, ki ga je priredilo domače društvo ob sodelovanju tamkajšnje podružnice glasbene šole. Večer je bil dobro pripravljen, izpopolnili pa so ga gojenci prof. Ivane Lipoglavšek, kvartet Glasbene matice in domači ženski pevski zbor. Vse navzoče je pozdravila predsednica društva Devana Černic, ki je povedala nekaj misli o nastanku glasbene podružnice v Škednju. Nastala je iz potrebe po glasbeni izobrazbi mladega rodu iz Škednja; sedaj šteje podružnica skupno 15gojencev (10 se jih uči klavir, 5 violino), poučujeta jih profesorici Ivana Lipoglavšek in Aleksandra Pertot.

Na večeru so na klavir zaigrali Gregor Bizjak, David Puntel, Damjana Olenik, Tamara Zajc, kot gosta pa sta nastopila še Aleksander Sluga na čelo in Matej Rolič na violino. Osrednja točka večera je bil nastop kvarteta Glasbene matice, ki je izvajal dela Haydna. Godalni kvartet bo nastopil v tork na abonmanskem koncertu Glasbene matice. Za konec je na večeru nastopil še ženski pevski zbor Ivan Grbec, ki je pod vodstvom Bože Hrvatič zapel nekaj ljudskih in umetnih pesmi. (N. L.)

Srečanje esperantistov

Po zgledu švedskega esperantista Erica Carlena se od leta 1969 do današnjih dni po vsem svetu praznuje teden mednarodnega prijateljstva, ki letos poteka od danes do prihodnje sobote, 28. t. m. Da bi dostojno praznovali to obletnico, bo tržaško Esperant-

ska združenje, ki obstaja v našem mestu že od daljnega leta 1906, organiziralo srečanje esperantistov iz Veneta in Furlanije-Juljske krajine ter jugoslovanskih in avstrijskih vrstnikov. Vsakoletno srečanje, ki izmenično poteka v enem izmed omenjenih krajev (lani so se esperantisti srečali v Furlaniji), bo letos na sporedu v Trstu in sicer jutri, s pričetkom ob 10. uri v restavraciji Veto na Opčinah. Vsi člani in simpatizerji esperanta so vlnudno vabljeni, da se udeležijo jutrišnje družabnosti. (Z. S.)

Zadružna gostilna DOLINA

Dolina 230 - Tel.: 228187
bife in restavracija

Ob delavnikih nudimo takoj pripravljena kosila z našim bogatim enojnim obrokom po 7.000 lir
Zaprto ob sredah!

IZREDNA PRODAJA

Emporio
FIORENTINO

TRST - Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) - Tel. 794669

PLASČEV
PLASČEV
PLASČEV
VSEH VELIKOSTI

NŠK Narodna in študijska knjižnica v Trstu prireja ciklus
Otroške vaje v NŠK
~ Bi prvi urici bosta naša gosta: **PIČKA ŠKRAKA** in **MROSLAV KOŠJA**
~ V sredo, 25. februarja ob 17. uri v prostorih NŠK-Ul. G. Franciška, 20/I
Vabljeni osnovnošolski otroci!

TRGOVINA

Ideale
G. Foraus

Ul. Settefontane 3/c
Telef. 731377 - Trst

- sanitarije
- vse za ogrevanje in hidravliko
- inštalacije in popravila

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drevored XX. septembra 16
Telefon 767914

velika izbira:
krzen — jop — našitkov
izredna kakovost
zadnji modni kroji
po ugodnih cenah

PELLICCERIA ALBERTI

Ul. delle Torri 2

priporočeni trgovini za vaše nakupe

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj.

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

Tiskovna konferenca WWF o perečem vprašanju

Samo z napravami za predelavo smeti bo možno izkoristiti mestne odpadke

Kako rešiti problem mestnih odpadkov v Trstu? O tem problemu so večeraj spregovorili na sedežu Mednarodnega sklada za zaščito narave (WWF) predstavniki ekoloških organizacij. Paolo Angiolini, državni svetovalec ustanove Prijatelji zemlje, je novinarje seznanil z vsebino dekreta predsednika republike št. 915 iz leta 1982, ki predvideva predelavo smeti in spreminjanje organskih odpadkov v kompost.

Predpis obenem vелеva občinam in pokrajinam, da pri tem strogo upoštevajo ukrepe za zaščito in varstvo naravnega okolja in preprečitev onesnaževanja zraka, vode ter favne in flore. Dekret prepušča izvedbo tega načrta deželnim, pokrajinskim in občinskim ustanovam. Dežela FJK je v tej zvezi lani izdala posebno shemo deželnega načrta za uničevanje mestnih odpadkov, ki med drugim predvideva gradnjo novega upeljevalnika na tržaškem ozemlju. Ta naj bi bil seveda v skladu z najnovejšimi zahtevami. Ekološke organizacije se s tem ne strinjajo, saj so mnenja, da bi bilo mogoče smeti v skladu z dekretom predsednika republike vse drugače uporabiti.

Predstavniki Prijateljev zemlje Rolando Incontera je na včerajšnji tiskovni konferenci poudaril, da se dežela s tem svojim načrtom dejansko oddaljuje od državnega dekreta. Snovi in predmete, ki jih ljudje po uporabi za-

vržejo, je možno ponovno predelati. Korak v tej smeri je bil sicer že storjen pred nekaj leti, ko je občina postavila posebne nabiralnike za steklo. Ekološke organizacije so mnenja, da bi se morale javne ustanove zavedati tudi dragocenosti drugih prvin, kot so na primer papir in plastika. S takšnim, ločenim nabiranjem odpadnih materialov, bi bilo torej mogoče vsaj delno olajšati naraščajočo energetsko krizo.

Tržaška občina in pokrajina se morata do konca marca izreči, ali se strinjata s postavitvijo novega upeljevalnika. »Ekološke organizacije, kot so: Mednarodni sklad za zaščito narave, Prijatelji zemlje, Zveza za zaščito okolja, Italia nostra in Odbor predmestja Sv. Sobote, bodo zato marca priredile javno srečanje, v katerem bodo prebivalstvo seznanile z možnostmi uporabe in predelave mestnih odpadkov,« je povedal Dario Predonzan, deželni podpredsednik WWF. Novi upeljevalnik bi stopnjo onesnaženosti na tržaškem ozemlju le še povišal. Predstavniki organizacije Italia nostra Franco Zubin pa je poudaril, da so naprave za predelavo mestnih odpadkov skoro za polovico cenejše kot sežig smeti. Pri tem pa je treba upoštevati, da te naprave sploh ne bi onesnaževale okolja.

S pismi in prošnjami, naslovljenimi na predstavnike krajevnih ustanov,

bodo torej predstavniki ekoloških organizacij skušali vplivati na tržaško občino in pokrajino in ju prepričati o ekonomskih in ekoloških prednostih naprav za predelavo smeti. Obenem ju želijo opozoriti, da bi z gradnjo upeljevalnika na Tržaškem kršile dekret predsednika republike in smernice EGS.

Andrea Giorgi k pariški Operi

Andrea Giorgi, 47-letni tržaški dirigent, ki je zelo uspešno posvetil teh zadnjih deset let svojega življenja zboru opernega gledališča Verdi, bo od septembra dalje »chef des choeurs« pariške Opere, kjer bo prevzel mesto Jeana Laforgeja. Zborovodska zadolžitev v enem najbolj prestižnih opernih gledališč na svetu je za tržaškega glasbenika pomembno priznanje.

■ Tržaški župan Staffieri je včeraj sprejel elektronskega inženirja in podjetnika Amedea Monta Salo. Gre za Tržčana, ki je pred 37 leti odšel s trebuhom za kruhom v Avstralijo, danes pa je tam na čelu nekaterih pomembnih tvrdk na področju elektronike. Monte Sala je prišel v rojstno mesto na vabilo skupine kronistov iz Julijske krajine.

Predlog KPI za redno upravo Raziskovalnega območja

Konzorcij Območja za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah trenutno vodi izredni komisar Fulvio Anzellotti, ki ga je imenoval minister za znanstveno raziskovanje Luigi Granelli. Komisarjev mandat bo zapadel 31. marca, nakar bi morala konzorcij prevzeti redna uprava. Pri tem velja spomniti, da je kriterije in postopek za imenovanje upravnega sveta natančneje opredelil državni zakon št. 26 iz leta 1986, bolje znan kot »paket za Trst«.

Obnovitev upravnih organov Raziskovalnega območja pa predstavlja tudi odprto politično vprašanje. V njegovem upravnem svetu že dalj časa ni predstavnikov tržaške občinske in pokrajinske uprave, in sicer zato, ker se stranke upravne večine ne znajo sporazumeti. Da bi celotna zadeva ne tičala še naprej na mrtvi točki, je pokrajinsko tajništvo KPI v teh dneh poslalo pokrajinskim vodstvom strank ustavnega loka in njihovim svetovalskim skupinam v krajevnih upravah pismo s predlogom za skupni sestanek, na katerem naj bi se zbrali jutri ob 15.30 na sedežu pokrajinskega sveta. Na njem naj bi sklenili dogovor o članih upravnega sveta Raziskovalnega območja, ki bi jih morali imenovati Dežela, KGS, Tržaška pokrajina in Tržaška občina. KPI poudarja, da bi ta imenovanja, kakor tudi imenovanje predsednika Raziskovalnega območja, ne smeli narekovati ozki strankarski interesi.

Svojevrstna lekcija režije Nannija Loya v miljski šoli

Učitelji osnovnih in srednjih šol so včeraj zvečer v učilnici miljske šole »De Amicis« prisostvovali svojevrstni »lekciji režije«, ki jo je vodil priznani televizijski in filmski režiser Nanni Loy. Srečanje je v sodelovanju s centrom Cappella Underground priredila miljska občina.

Večer se je odvijal v posebnem vzdušju, ki je bilo podobno filmskemu. Dvorano miljske šole so za to priložnost opremili s kamero in monitorjem, tako da so se poslušalci lahko na ekranu videli v prvem planu. Nanni Loy je pozorno opazoval reakcije »filmarnih« poslušalcev in je iz tega izhodišča prešel na širšo razpravo o tehničnih problemih, ki se pojavljajo pri snemanju filmov ter o težavah, na katere naleti vsak režiser pri svojem delu.

Poslušalci pa so od gosta pričakovali več, kot jim je dejansko mogel dati. V debati so prišla do izraza predvsem vprašanja, ki niso bila v zvezi z Loyevim dosedanjim delom, njegovimi načrti in željami. Publika je režiserju postavljala vprašanja kot: kako naj vzgajamo otroke v skladu z novimi zakoni, ki v učni program vključujejo tudi poznavanje in uporabo avdiovizualnih pripomočkov, ko še sami premalo vemo o tem?

Nanni Loy je ob koncu srečanja izrekel kritiko italijanskemu šolstvu, ki je vse predolgo zanemarljalo pomen avdiovizualne vzgoje otrok. Prav je torej, da je Ministrstvo za šolstvo, pa čeprav z zamudo, vključilo tudi ta predmet v učni program.

Med obiskom ministra za zunanjo trgovino v Vidmu

Formica in Carbone o Iretu in Terniju

Minister za zunanjo trgovino Formica se je predvčerajšnjim mudil v Vidmu, kjer se je udeležil uradnega odprta novega Zavoda za zunanjo trgovino. Med obiskom se je srečal tudi z deželnim odbornikom za bilanco in načrtovanje Carbonejem, s katerim sta posebej obravnavala vprašanje tržaškega podjetja Iret in železarne Terni. Za Iret je položaj zelo zaskrbljujoč, kajti po novem dekretu so njegovi posli odvisni predvsem od dejstva, kam so namenjeni proizvodi. Če je pošiljka namenjena državi, ki je v vojni, je podjetje ne more izvoziti. Formica je dodal, da si mora prevzeti določene odgovornosti tudi naročitelj, ki mora jamčiti, da bo pošiljka dobavljena v skladu z določili vlade in parlamenta, ki nočeta, da bi bile industrije s sedežem v Italiji vpletene v dobavo vojaškega materiala državam v vojnem stanju. »Če izhajamo iz tega elementa,« nam je dejal včeraj Carbone, »se morda lahko kaj naredi.« Kaže vsekakor, da bo pošiljka oddajnikov in sprejemnikov v vrednosti sedmih milijard lir, ki jo carina zadržuje že tri mesece, morala ostati v Italiji, tudi če je Iret prejel dovoljenje za izvoz še pred sprejetjem odloka. O tem je Formica dejal, da dekret velja za vse tiste dele carinskega postopka, ki so ob njegovem sprejetju še ostali odprti. Carbone ugotavlja, da je zaustavljena pošiljka radijskih sprejemnikov namenjena v Bagdad, v Irak, ki je v vojni z Iranom...

Za iskanje rešitve škedenjske železarne Terni pa je minister zagotovil, da bo prihodnji teden sklical v Rimu sestanek med predstavniki Finsiderja, Ternija in Dezele, ki naj bi proučili možnosti za uskladiitev trgovinske politike Finsiderja s proizvodno dejavnostjo železarne. Kot znano, so težave nastale zaradi potrebe Finsiderja, da

razna obvestila

Zadruga NAŠ KRAS vabi člane na REDNI LETNI OBČNI ZBOR, ki bo v četrtek, 26. t. m., ob 20. uri v prostorih restavracije FURLAN na Repentabru.

Zveza vojnih invalidov NOV, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju, Društvo slovenskih upokoencev v Trstu obveščajo člane, da je do 15. marca odprt rok za sprejem prijav za 10-dnevne oddihe v letu 1987. Število mest je omejeno. Informacije na sedežu društva v uradnih urah.

KRUT obvešča, da se začne 5. marca tedenska plavalna ura v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije od 9. do 12. ure na sedežu KRUT v Ul. Cicerone 8/B. Tel. 631084.

V Društvu slovenskih izobražencev - Donizettijeva ulica 3 - bo jutri, 23. t. m., ob 20.30 predaval dr. Stane Gabrovec iz Ljubljane na temo POMEN PRAZGOVINE ZA SLOVENSKE ZGODOVINO IN KULTURO.

Sporočilo IRRSAE — Jutri, 23. t. m., ob 16.30 se sestane na sedežu IRRSAE v Ul. Cantù 10 skupina izpopolnjevalnega tečaja »Vzgoja in izobraževanje v večjezičnem okolju«, ki obravnava osebnostni razvoj dvojezičnih otrok. Mentor prof. Riccardo Luccio.

Nabrežinska godba bo v nedeljo, 1. marca, ob priliki pustnih slavnosti obiskala naslednje vasi: Slivno, Cerovlje, Mavhinje, Prečnik, Šempolaj in Praprotn. V ponedeljek in torek pa Sestlan, Vižovlje ter Nabrežino in okolico, da bi z veselo koračnico proslavila kralja Pusta.

ŠD Polet vabi na PUSTNI PLES, ki bo v torek, 3. marca, v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Rezervacije miz pri odbornikih ali v baru Prosvetnega doma.

poveča svoj izvoz v države Vzhodne Evrope, za kar pa mora po sistemu izmenjav uvoziti med drugim tudi večje kontingente topljenega železa iz Sovjetske zveze in Bolgarije. Kriza železarne je toliko bolj absurdna, ker je nastala prav v trenutku, ko sta železarna in Iri, ob sodelovanju Dezele, načrtovali povečanje proizvodnje s ponovnim pogonom tretje peči.

Cavicchioli za loterijo in igralnico

Pokrajinski odbornik za turizem in prosti čas Cavicchioli se je v preteklih dneh pogovarjal v Rimu s funkcionarjem pristojnega ministrstva o možnosti uvedbe vsedržavne loterije, povezane z mednarodno jadrarno regato, ki jo vsako leto prireja v Tržaškem zalivu društvo Barcola-Grignano, in odprtja igralnice na področju našega mesta. Cavicchioli je pri tem tolmačil korist, ki bi jo imeli od tega Trst in krajevne uprave, katerim bi šel dober del zaslužkov, kar bi lahko porabili za javne strukture, zlasti za nove športne objekte. Na ministrstvu so pokazali zanimanje za oba predloga, poudarili pa so, da je za njuno uresničitev potrebna parlamentarna pobuda, ki se po vsej verjetnosti ne bi mogla zaključiti v sedanjih zakonodajni dobi.

■ **V Ul. del Pesce**, kjer stanuje, si je sinoči skušal vzeti življenje 55-letni Duilio Picciola, ki je že dalj časa duševno bolan. Vrgel se je z notranjega stopnišča v četrtem nadstropju, kjer prebiva, in pristal v drugem nadstropju. V bolnišnici so ga sprejeli s strogo pridržano prognozo.

† Za vedno je zaspala in nas pustila v globoki žalosti naša draga žena, mama in nona

Kristina Lavrenčič roj. Batič

Jutri, v ponedeljek, 23. t. m., ob 12. uri jo bomo iz mrtvašnice glavne bolnišnice pospremili v cerkev na Katinaro in od tam na pokopališče.

Žalujoci mož Just, otroci Vera, Mira, Milan in Vojka z družinami ter drugi sorodniki.

Katinara, 22. februarja 1987

Ob izgubi drage Kristine Lavrenčič roj. Batič izrekajo iskreno sožalje možu in otrokom prijateljice.

Ob izgubi drage none Marije Furlan vd. Frassinelli izreka svojemu nogometašu Klavdiju in družini iskreno sožalje FC Primorje.

Ob izgubi Antona Cosme izreka svojem iskreno sožalje KD F. Venturini.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Pepeta Kariža

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

DRUŽINA

Trst, 22. februarja 1987

Ob 1. obletnici smrti našega dragega

Klavdija Čoka

se ga z ljubeznijo spominjajo

žena Lučana, hčerka Katja, brat Karlo ter sestra Nadja z družinami.

Opčine, 22. februarja 1987

Številne priče naj bi ga razbremenile krivde

Andrea zanika, da bi bil ubil nono

»Absolutno sem prepričan, da je Andrea Pittana nedolžen. Tudi mimo objektivnih dejstev je nemožno misliti, da je ta fant, ki ima po mojem umsko razvitost 12-letnega otroka, kruti morilec svoje ljubljene babice.« Tako nam je včeraj povedal odvetnik Sampietro, ki je z Andreom prvič govoril včeraj v mali sobici koronejskega zapora, potem ko ga je predvčerajšnjim Andreova mama imenovala namesto uradnega branilca, odvetnika Tonona.

Odvetnik Sampietro pa ne govori le o čustvih. »Imamo že okrog 10 prič, ki so tistega jutra videle Andrea. Njihovo pričevanje ne dopušča možnosti, da bi fant obiskal nono ali sploh mogel biti na Pončani. To gradivo bomo sedaj zbrali in ga potem izročili preiskovalnemu sodniku Lugnaniju, ki je Andrea včeraj zaslislal. Andrea je v začetku priznal verjetno zaradi strahu. Ko so mu obljubili, da bo lahko odšel k mami, če jim bo vse povedal, je pač priznal, kar je slišal od agentov. Pomislite, kako bi na kvesturi reagiral 12-letni otrok... Po prvem šoku je vsekakor vedno zanikal svojo odgovornost.« Tudi včeraj, ko ga je zaslislal preiskovalni sodnik Lugnani, se je 20-letni fant proglašil za nedolžnega.

Toda na kvesturi je Andrea, le nekaj ur po umoru in ne da bi bil ponovno na kraju zločina, zelo podrobno opisal dogodek v Ulici Zorutti. Povedal je potankosti, ki jih izpraševalen ni poznal, ker si tudi sam še ni bil ogledal stanovanja. Bistvenega pomena je, da strokovnjaki ugotovijo točno uro umora. To pa ni tako lahko. Dosedanja mnenja in ocene so namreč zelo ohlapni in dopuščajo velike praznine. Policisti izključujejo možnost, da bi z Andreom bila še druga oseba. »Če bi bilo tako, smo prepričani, da bi nam Andrea povedal,« pravijo. Tudi možnosti, da bi pokojno ubil ropar, ne jemljejo resno v poštev. Wilma Iaksetich ni odpirala neznancem, bila je le napol

oblečena in je torej sprejela znano osebo, vrata niso imela znakov vdora, večjih vsot denarja niso odnesli. Nered, ki je vladal v stanovanju, je bil premišljen, kot da bi nekdo hotel speljati agente k domnevi, da gre za rop. Toda kdo naj bi hotel ubiti pokojnico? Prav pri tem vprašanju, torej o vzrokih, ki so pripeljali do zločina, pa nastajajo poglavitni dvomi. Če razumemo, kaj je narekovalo zločin, razumemo tudi, kdo ga je izvršil, pravijo preiskovalci. V tem primeru bi lahko bila le mož ali vnuk. Toda mož ima trden alibi, predvsem pa ni imel razloga, da bi ubil svojo ženo: vsi pričajo, da sta se imela rada kot zaročenca. Ostaja Andrea, pa ne samo zaradi priznanja. Čeprav se nekatere stvari ne ujemajo, vse priča proti njemu, pravijo na kvesturi. Da je 15 tisoč lir dovoljen vzrok za umor? »Za duševno prizadeto osebo morda da,« nam je odgovoril eden od preiskovalcev, ki sicer izjavlja, da bi tudi on veliko lažje spal, če bi jim uspelo odkriti še »kak več«. Morda malenkost, morda las, ki pa bi neizpodbitno dokazal Andreovo krivdo. Ta malenkost, v negativnem ali pozitivnem pomenu, bo morda prišla na dan s pomočjo raznih izvedencev, ki bodo prihodnji teden analizirali Andreovo obleko (na oko ni imela nobenega krvavega madeža) ter lase, ki so ostali pod nohti pokojnice.

Poleg teh analiz pa bo za potek preiskave, kot rečeno, zelo pomembna tudi ura umora. Tudi to čaka sodne izvedence, medtem pa je odvetnik Sampietro že šel po poti, ki bi Andrea najhitreje pripeljala iz ječe. Če bo z nekaterimi pričami dokazal, da Andrea materialno ni mogel biti v določenih urah pri noni, bo obtožba neutemeljena. Kako se sedaj počuti Andrea? Zaveda se, da je v zaporu, vendar ne razume pravih vzrokov. Veliko joče, nam je povedal odvetnik, predvsem pa si želi k mami.

Aretirali razpečevalca kokaina

tamkajšnji železniški postaji je namreč izstopil iz vlaka, ki je prispel iz Milana, ter se napotil v bar postaje, kjer ga je očitno čakal klient. Ko se mu je Bonavita približal z dragocenim blagom, so stopili v akcijo policaji in mu bliskovito nataknilo lisice, medtem ko je klientu uspelo zbežati, kljub temu da so agenti dvakrat ustrelili v ustrahovalne namene.

Policajska akcija se je v resnici pričela že veliko prej. Pred nekaj dnevi so namreč Bonavito zapazili v Trstu ter začeli nadzorovati vse njegove premike. Istočasno so se povezali z milansko kvesturo, od koder so po pregledu njegovih bivališč, tako v Briaticu, kjer je Bonavita lastnik turističnega naselja, kot v Milanu, sporočili, da so odkrili in zaplenili zelo zanimive dokumente, ki pričajo o njegovi kriminalni dejavnosti. Tako so mu iz Trsta sledili v Milan in od tod nazaj do Mester.

Preiskovalci, ki so Bonavito zaenkrat zaprli v koronejske zapore, menijo, da je možki dejansko odpiral v naših krajih nov kanal razpečevanja kokaina. Vrednost zaplenjenega mamila znaša okoli 40 milijonov lir, če upoštevamo, da stane ena doza - to je 200 do 250 milijonov - na tržišču na drobno od 80 do 150 tisoč lir.

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

Miha Matè

Široka usta

Izjava STANE STAREŠINIČ

Danes, 22. februarja, ob 16. uri v baru Kulturnega doma

**GLASBENA
MATICA
TRST**
sezona 86/87

6. abonmajski koncert

V torek, 24. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

GODALNI KVARTET GLASBENE MATICE

ŽARKO HRVATIČ - violina
ALEKSANDRA PERTOT - violina
MARKO BITEŽNIK - viola
PETER FILIPČIČ - violončelo

NA SPOREDU: Haydn, Lipovšek, Mendelssohn

Prodaja vstopnic v uradu UTAT — Pasaža Protti.

gledališča

ROSSETTI

Danes ob 16.00 bo gledališče iz Genova ponovilo delo Marguerite Duras SUZANNA ANDLER. Režiser Marco Sciaccaluga. V abonmaju odrezek št. 6. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti. Zadržana predstava, jutri počitek.

Od 24. t. m. do 8. marca bo Teatro Stabile iz Bocna uprizorilo delo D. Wassermannna LET NAD KUKAVIČJIM GNEZDOM. Igrata T. Schirinzi in Paola Mannoni. Režija Marco Bernardi. V abonmaju odrezek št. 7. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI

Danes ob 16. uri (red G) na sporedu Puccini: LE VILLI in GIANNI SCHICHI. Dirigent T. Severini in režiser F. Crivelli. Ponovitev v četrtek za red F/B.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Peter Turrini: TA NORI DAN (režija Miran Hecog) - Premiera, predvidena za četrtek, 26. t. m., ob 20. uri je ODPOVEDANA.

razne prireditve

SKD Barkovlje vabi na srečanje z alpinistom Duškom Jeliničem, ki bo ob spremljavi diapozitivov predaval o svojem rekordnem vzponu na osemstisočak v Himalaji. Predavanje bo danes, 22. t. m., ob 18. uri v Ul. Cerreto 12. Vabljeni!

PD Mačkolje vabi na ogled Finžgarjeve igre VERIGA v izvedbi dramske skupine SKPD Sedej iz Števerjana. Predstava bo danes, 22. t. m., ob 17. uri v Srenjski hiši v Mačkoljah.

Godba na pihala Ricmanje vabi na DAN SLOVENSKE KULTURE danes, 22. t. m., ob 17.30 v Kulturnem domu v Ricmanjih. Nastopata skupina Glas harmonike - KD F. Venturini Domjo in godba.

Sklad M. Čuk priredi v torek, 24. t. m., ob 20. uri v mali dvorani Prosvetnega doma na Opčinah predavanje prof. Danka Opare na temo: Vedenjske težave prizadetega otroka. Vabljeni vsi, ki bi radi pomagali otrokom premostiti težave.

Glasbena matica - Trst v sodelovanju s KD Slovenec iz Boršta priredi v sredo, 25. t. m., ob 20.30 v srenjski hiši v Borštu KLAVIRSKI VEČER. Nastopajo Tatjana Jercog, Tamara Ražem in Marko Ozbič. Vabljeni!

Mešani pevski zbor Sv. Jernej prireja ob Prešernovem dnevu, prazniku slovenske kulture, danes, 22. t. m., ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah VEČER SLOVENSKE PESMI. Sodelujejo: deklški zbor Vesna iz Križa, Maja Lapornik s priložnostno mislijo, deklška skupina MPZ Vesela pomlad, mladi izvajalci s spletno motivov iz narave pri Prešernu in slovenski narodni pesmi, mešani pevski zbor Sv. Jernej. Povezovala bo Anka Peterlin.

Consorzio Agrario iz Trsta vabi vinogradnike na predavanje BOJ PROTI NOVIM BOLEZNIM VINSKE TRTE jutri, 23. t. m., ob 19.30. Srečanje v občinski telovadnici v Zgoniku bo vodil tehnik Du Pont — Amonn dr. Trombini. Vljudo no vabljeni!

Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov Union vabi na predavanje O GNOJENJU VINSKE TRTE, ki bo v sredo, 25. t. m., ob 20. uri v Ljudskem domu v Podlojnerju (Ul. Masaccio 24). Predaval bo kmetijski inženir Valdivj Peric iz Nove Gorice.

V Slomškovem domu v Bazovici bo PREŠERNOVA PROSLAVA danes, 22. t. m., ob 17. uri. Na sporedu: otroški zbor Slomšek, recitatorji, svetoivanski pevski zbor M. Kogoj ter slavnostni govornik prof. Tomaž Simčič.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu vabi v sredo, 25. t. m., ob 17. uri v Gregorčičevo dvorano, kjer bo naš Mario Magajna predaval in komentiral svoje diapozitive s potovanja po Kanadi. Prosimo točnost.

KD I. Grbec - Škedenj priredi v soboto, 28. t. m., ob 16.30 OTROŠKO PUSTNO RAJANJE z animacijo in ob 20. uri PUSTOVANJE. Vabljeni!

**SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU**

Andersen - Košuta

SNEŽNA KRALJICA

Pravljica

Režija **MARIO URŠIČ**

Od jutri, 23. t. m., dalje.

Dom J. Ukmarja
KD I. Grbec in
PD Kolonkovec-Zenjan

priredijo

danes, 22. t. m., ob 17. uri v Domu J. Ukmarja

SKUPNO PROSLAVO OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

Vabljeni!

**SKLAD
MITJA ČUK**

priredi

v torek, 24. t. m., ob 20. uri v mali dvorani Prosvetnega doma na OPČINAH

predavanje prof. DANKA OPARE na temo:

VEDENJSKE TEŽAVE PRIZADETEGA OTROKA

Vabljeni vsi, ki bi radi pomagali otrokom premostiti težave.

Ul. sv. Frančiška 20

Vas vabi v četrtek, 26. t. m., ob 18. uri na

otvoritev grafične razstave LOJZETA LOGARJA

Letošnji Prešernov nagajenec za grafično delo.

**ŠPORTNA ŠOLA TRST
in
SLOVENSKO
STALNO GLEDALIŠČE
V TRSTU**

vabita v

PRAVLJIČNI SVET VILINČKA

in NA VELIKO OTROŠKO PUSTNO RAJANJE

ki bo v nedeljo, 1. marca, od 15. do 19 ure.

šolske vesti

Ravnateljstvo DTTZ Ž. Zois sporoča, da bo sestanek staršev dijakov 3. C razreda v paviljonu B v Ul. S. Cilino v sredo, 25. t. m., ob 18.30. Na dnevnem redu je razprava o šolskem uspehu.

Bralne značke — Voditelji bralnih značk didaktičnih ravnateljstev osnovnih ter nižjih srednjih šol so naprošeni, da do 28. t. m. sporočijo vrsto in število bralnih značk za posamezne šole na naslov: D. Lupinc - šola F. Bevk - OPČINE. Poznejša naročila ne pridejo v poštev!

Danes, NEDELJA, 22. februarja 1987
MARJETA

Sonce vzhaja ob 6.56 in zatone ob 17.41 — Dolžina dneva 10.45 — Luna vzhaja ob 2.43 in zatone ob 10.49.

Jutri, PONEDELJEK, 23. februarja
KARPO

PLIMOVANJE DANES: ob 3.11 najvišja 26 cm, ob 11.58 najnižja -33 cm, ob 19.53 najvišja 12 cm, ob 23.34 najnižja 6 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6,8 stopinje, zračni tlak 1012,5 mb narašča, veter 8 km na uro vzhodnik, vlaga 76-odstotna, nebo skoraj jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 7,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Luciano Stocovaz, Marco Brandolin, Deborah Viviani, Macry Novel, Giorgio Scarpa.

UMRLI SO: 81-letna Paola Papez, 74-letna Maria Destrad, 79-letna Laura Gleria, 72-letna Cristina Batic, 84-letna Antonia Grbec, 75-letni Luigi Del Degan, 80-letni Giovanni Marcovigi, 73-letni Adriano Fait, 79-letni Mario Micoli, 85-letna Irma Blasina, 46-letna Liliana Bandelli, 74-letni Mario Del Conte, 80-letna Maria Fabris, 83-letna Giuseppina Pieruzzi, 82-letni Velrio Cusma, 85-letna Ersilia Poggi, 78-letna Pia Garbi.

KD France Prešeren in pustni odbor

priredita

v gledališču F. Prešeren v Boljuncu

Pustovanje

SPORED:

v četrtek, 26. februarja, ob 20.30 do 0.30 - igra ansambel TAIMS;
v petek, 27. februarja, ob 20.30 do 0.30 - igra ansambel BAZAR;
v soboto, 28. februarja, ob 21. do 4. ure - igra ansambel TAIMS;
v nedeljo, 1. marca, ob 20.30 do 0.30 - igra ansambel POMLAD;
v ponedeljek, 2. marca, ob 20.30 do 0.30 - igrajto VESELI GODCI;
v torek, 3. marca, ob 21. do 4. ure - igra ansambel Pomlad.
V nedeljo, 1. marca, ob 14.30 do 18. ure

OTROŠKO PUSTNO RAJANJE z zabavnim programom

Za jedačo in pijačo poskrbljeno.

Vabljeni!

KD KRAŠKI DOM

vabi na

TRADICIONALNI PUSTNI PLES

z ansamblom Lojzeta Furlana

ki bo v petek, 27. t. m., v občinski telovadnici v REPNU od 20.30 dalje.

Prodaja vstopnic pri vhodu

KROŽEK MLADIH KOMUNISTOV

priredi 28. t. m. v Ljudskem domu v Križu

Pustni ples

Igral bo ansambel Prizma

Vstop v vabilu, ki so na razpolago v Ljudskem domu od 17. do 19. ure od torka, 24. t. m., dalje.

koncerti

Società dei Concerti - Tržaško koncertno društvo. Jutri, 23. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil pianist E. ISTOMIN.

Verdi - Teatro CRISTALLO. Nedeljski koncerti. Današnji koncert bo posvečen skladatelju Bachu. Komorni orkester gledališča Verdi bo pod vodstvom Severina Zannerinija izvajal Bachove skladbe. Kot solist bo nastopil Črtomir Šiško-vič. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

razstave

V galeriji Torbandena - Ul. Torbandena 1 - so na ogled dela jugoslovanskega slikarja MIODRAGA DJURICA - DADA.

V galeriji Cartesius bo do 5. marca na ogled skupinska razstava številnih grafikov naše dežele.

V Ljubljani - Bežigradska galerija - je ves februar odprta antološka razstava MILKA BAMBIČA.

ZSKD obvešča, da sta na ogled v Kulturnem domu v Trstu vsako jutro likovni razstavi GOVORICA NAŠIH BARV ter dokumentarna razstava SLOVENCI TAM ZA GORO, ki prikazujeta kulturno delo Slovencev v videmski pokrajini.

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je na ogled razstava risb in grafik MIHE MALEŠA in TONA ZANČANARA.

KD Lipa vabi na ogled likovne razstave domačih ustvarjalcev danes, 22. t. m., ob 11. do 12. ure v Bazovskem domu.

včeraj-danes

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Nedelja, 22. februarja 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 20.30

Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Nasleje sv. Sergija), Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Nabrežje Venezia 3 (MILJE).

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Lungomare Venezia 3 (MILJE).
NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - od 8.30 do 13. ure. Od 13. ure dalje samo po telefonu za najnujnejše primere.

Od ponedeljka, 23.,
do sobote 28. feruarja 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2 (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18. ZGONIK (229373), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18. ZGONIK (tel. 229373), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

LOTERIJA

BARI	52	55	84	26	45
CAGLIARI	21	84	40	52	41
FIRENCE	81	86	90	80	55
GENOVA	79	38	87	83	21
MILAN	38	8	11	10	80
NEAPELJ	75	64	13	44	21
PALERMO	17	37	8	27	86
RIM	5	7	52	54	68
TURIN	5	61	37	58	44
BENETKE	73	40	76	42	12

ENALOTTO

X 1 2 2 X 2 1 1 1 2 2 1

KVOTE:

12	79.880.000 lir
11	1.235.000 lir
10	113.000 lir

čestitke

V petek je praznoval 60. rojstni dan dragi mož in oče STELIO BERTOCCHI. Veliko zdravja, veselja in sreče mu želijo žena Laura, hči Mara in Franko ter vsi, ki ga imajo radi.

Včeraj je praznovala v Škednju nona NADA 70. rojstni dan. Še na mnoga leta ji ključico vnukinje Sara, Ana, Alja, Sonja, Erika in Katja.

V petek, 27. t. m., praznuje ALESSANDRO RASENI 39. rojstni dan. Obilo zdravja, sreče in veselja mu voščijo mama Milka, oče Danilo, nona Terezka ter vsi, ki ga imajo radi.

Danes slavi rojstni dan teta ALMA. Obilo sreče, zdravja in veselja ter da bi se ji vse njene želje izpolnile ji želi-ta Tatjana in David.

Danes bo ugasnil 1. svečko DEVAN GOMBAČ. Vse najboljše mu iz srca ključico mama, oče, nona, nono, Vlasta ter pranova.

V Zgoniku se sreča danes z Abrahamom

dr. STANKO BUDIN

Še mnogo srečnih in zdravih let mu želijo

Sonja, Andrej in Nadja.

Danes je dopolnil pol stoletja naš dragi

STANKO BUDIN

Da di bil še mnogo let zdrav in vesel mu želijo

mama, sestri in brat z družinami.

mali oglasi

PRODAM dyane 6, letnik 1976, po zelo ugodni ceni. Tel. na št. 228958.

PRODAM novo peč na drva in premog z možnostjo kuhanja. Tel. 200865.

PRODAM BMW 320, M 60, letnik '80, v odličnem stanju. Tel. 745613.

OSMICO ima odprto Ostrouska — Zagradec št. 1. Toči belo in črno vino.

DAJEM v najem stanovanje, 100 kv. m, delno opremljeno, za nebivajoče v Trstu. Tel. 228390.

PRODAM 1.400 kv. m zemljišča za obdelovanje s cesto v Dolini. Tel. 228390.

KUKUKEVI v Doberdolu so odprli osmico. Gostom nudijo pristno kraško vino ter svež prigrizek lastne proizvodnje.

PRODAM nekaj stotov koruze. Tel. 0481/882048.

PRODAM po polovični ceni celotno količino 1.100 vrečk raznovrstnega cvetja in zelenjave. Tel. 226272.

PRODAM autobianchi primula po ugodni ceni. Tel. 822103.

15-LETNO pomočnico sprejemmo v službo — trgovina čevljev Mara, Ul. G. Vasari 10, tel. 763129.

IŠČEM inštruktorja za matematiko (I. letnik strokovne šole). Tel. 228218 od 12. do 14. ure ali po 20. uri.

PRODAM akacijeve kole za trte in drva za kurjavo. Tel. v večernih urah na št. 0481/391637.

OSMICO je odprl Boris Primosi v Ul. Kobler 17 (pri Magdalenji). Toči belo in črno vino.

IZGUBIL se je med Sesljanom in Nabrežino psiček, šest mesecev star, pasme nemški ovčar. Najditelja prosimo, da tel. na št. 291024 ob urah obedov ali 631113 ob uradnih urah (nagrada).

PRODAM dobro vpejano čistilnico. Posebna izvežbanost v poklicu ni nujna, ker priprava na delo je možna v navedenem sedežu. Za pojasnila tel. na št. 772669.

MLADIČE škotskega ovčarja stare dva meseca prodam. Oče camp. Yu, mati odlična. Cena 300.000 lir. Tel. 0481/31177 - 882317.

NA RAZPOLAGO so še tri samice nemškega ovčarja odličnih staršev. Tel. 0481/31177 - 882317.

TRGOVSKA FIRMA import/export išče izkušeno/ega uradnika/ka za notranje in zunanje delo. Pismene ponudbe na Oglasi oddelke Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Trgovska firma«.

CENTRO DEL COLLEZIONISMO — Trst, Ul. Piccolomini 3, tel. 040/762488

— komisijska prodaja zbirateljskih predmetov na dražbah ali neposredno. Na razpolago smo vam za najugodnejši plasma posameznih predmetov ali celih zbirk: razglednic, kovancev, stare korespondence, najrazličnejših starinskih predmetov itd.

KREME priznanih kozmetičnih firm kot SHISEIDO, HANORAH, KELEMATA, COLLISTAR pomagajo, da ostane koža tudi v zimskem času lepa in zdrava. Parfumerija Kozmetika 90 — Opčine. **RESTAVRACIJA ZUM BAREN**, Egon Kragelj, Frankfurterring 38, 8.000 München 40, tel. 089/356645 zaposli kuharja in kuhinjsko pomočnico slovenske narodnosti, italijanskega državljanstva. Ponudbe pošljite na gornji naslov.

OSMICO je odprl pod Logom Josip Berdon — Pulje pri Domju št. 123.

IMAŠ TEŽAVE z nemščino? Tel. na št. 281069 od 15. do 16. ure.

TRGOVSKA DR

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
9.00 Risanki: Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici, 9.30 Le avventure di Petey 10.00 Rubrika o kmetijstvu: Linea verde (1. del) 11.00 Maša 11.55 Nabožna rubrika 12.15 Linea verde (2. del) 13.00 Dnevnik - TG L'una 13.30 Dnevnik 13.55 Kviz: Toto-TV 14.00 Variete: Domenica... in 15.50 Športne vesti 16.50 Športne vesti 18.20 Športne vesti: 90. minuta 18.50 Italijansko nogometno prvenstvo B lige 19.50 Vreme in dnevnik 20.30 Nadaljevanje: L'ombra nera del Vesuvio (r. Steno, i. Carlo Giuffrè, Massimo Ranieri, Clelia Rondinella, 1. del) 22.05 Športna nedelja 24.00 Dnevnik 00.05 Šport: boks Honelgan-Bumphus (prenos iz Londona) in rokomet, svetovno prvenstvo	10.00 Smučanje: italijansko prvenstvo, slalom moški (prenos iz Limona) 10.30 Šport: lahka atletika (evropsko prvenstvo indoor, evrovizijski prenos iz Francije) 11.25 Film: La disperata notte (dram., 1947, r. Anatole Litvak, i. Henry Fonda, Barbara Bell Geddes, Vincent Price, Ann Dvorak) 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik. Zdravniški nasveti 13.30 Glasbena oddaja: Piccoli fans 15.40 Dnevnik - Studio & Stadio 16.40 Variete: Chi tiriamo in ballo 18.40 Dnevnik. Gol Flash 18.50 Šport: italijansko nogometno prvenstvo A lige 19.40 Vreme in dnevnik 20.00 Športna oddaja: Domenica sprint 20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick 21.40 Aktualna oddaja: Aboccaperta 22.45 Dnevnik 23.00 Nabožna rubrika 23.25 Informativna oddaja: Otrok v 90-ih letih, nato finale odbojkarstva tekmovalja Pokal pokalov (neposredni prenos iz Basla)	10.30 Smučarski tek moški (italijansko prvenstvo, prenos iz Monte Livate) 11.00 Glasbena oddaja: Speciale Videomusica 12.00 Glasbena oddaja: Festival avtorske popevke 13.00 Glasbena oddaja: Dancemania 14.00 Dnevnik - Neposredni športni prenos (veleslalom moški, 2. tek; it. prvenstvo v motokrosu; kolesarstvo - mednarodna dirka na Siciliji) 15.55 Film: Il Gattopardo (dram., It. 1963, r. Luchino Visconti, i. B. Lancaster, C. Cardinale, A. De- lon) 19.00 Dnevnik 19.20 Deželni šport 19.45 Glasbena oddaja: Concertone - Doors (ured. Lionello De Sena, rež. Lillo Gullo) 20.30 Športna oddaja: Domenica gol 21.35 Izobraževalna oddaja: Zgodovinski videoclip 22.35 Šport: nogometno prvenstvo A lige 22.35 Dnevnik 23.15 Glasbena oddaja: Jazz club - Barry Harris Trio	9.05 Poročila 9.10 Otroška oddaja: Živ žav - Indijanske legende, risanke 10.10 Lutke in lutki 10.10 Nanizanka: Fračji dol (2. del) 10.35 Nad.: Dempsey in Makepeace 11.25 Domači ansambli: Ansambel Slovenija in Henčkov ansambel 12.00 Ljudje in zemlja 12.30 Poročila 14.00 Nadaljevanje: Malu (4. del) 14.45 Poročila 14.50 Kviz: Poznate Jugoslavijo 16.20 Prislunhimo tišini 17.00 EP v sankanju, reportaža 17.10 Film: Lev Tolstoj (biog., SSSR 1985, r.-i. Sergej Gerasimov, i. T. Makarova, 2. del) 18.45 Risanka 19.00 Danes. Kino, Turistični nagelj - neža 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Nad.: Potovanje v Vučjak (4. del) 21.00 Športni pregled 21.45 Glasbena oddaja: Jazz na ekranu - Aladar Pege 22.15 Poročila	14.00 Športna oddaja 19.00 TV drama: Arrivano le spose 20.00 Dokum.: Ladje na Jadranu 20.30 Politični tednik: Sedemdni 21.00 Nadaljevanje: Il diluvio (4. del) 22.00 Nanizanka: Il brivido dell'impre- visto 22.30 Nanizanka: I fuorilegge 23.30 Rubrika o filozofiji: Klepsidra

Audrey Hepburn in Cary Grant v filmu Sciarada - Rete 4 ob 20.30

CANALE 5	ITALIA 1	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata 9.15 Nabožna oddaja 10.00 Nanizanki: Mary Benjamin, 11.00 Alice 11.30 Napoved sporedov 12.00 Informativna oddaja: Punto 7 13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica show 14.00 Zabavna oddaja: Buona domenica 14.05 Film: L'audace colpo dei soliti ignoti (kom., It. 1959, r. Nanni Loy, i. Vittorio Gassman, Nino Manfredi, Claudia Cardinale) 17.00 Sodna rubrika: Forum 18.00 Nanizanki: Orazio, 19.00 Buffalo Bill 20.30 Nadaljevanje: Stato d'assedio (dram., ZDA 1986, r. Roger Young, i. Peter Strauss, Mason Adams, Lew Ayres) 23.00 Dosje o filmu Stato d'assedio 23.45 Nanizanki: Mac Gruder e Loud, 0.45 Squadra speciale	9.40 Film: La stella dell'India (pust., It. 1954, r. Edoardo Anton, i. Cornel Wilde, Yvonne Sanson) 11.15 Informativna oddaja: Parlamento in 12.10 Nanizanka: Cassie & Co. 13.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao, vmes risanke Hello Spank, Mila e Shiro, Il giro del mondo di Willy Fog 14.30 Nanizanki: I gemelli Edison, 15.00 La terra dei giganti 15.50 Nanizanki: Orzowei, 16.20 La famiglia Holvak 17.15 Nanizanki: Amici per la pelle, 18.10 Devlin e Devlin 19.00 Nanizanki: College, 19.30 New York New York 20.30 Film: Sciarada (krim., ZDA 1963, r. Stanley Donen, i. Cary Grant, Audrey Hepburn) 22.40 Informativna oddaja: Cinema e Co., 23.15 Film: Uomini violenti (western, ZDA 1955, r. Rudolph Matè, i. Barbara Stanwyck, Glenn Ford) 1.00 Nanizanka: L'ora di Hitchcock	8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: Pozor, črna marelja (Adam Bahdaj, dram. Lučka Susi, rež. Marjana Prepeluh); 10.45 Mozaik; 11.45 Vera in nas čas; 12.00 Nediški zvon; nato Glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Glasbene skice; 14.45 Športni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom; 16.00 Športne novice; 17.30 Benečani ob dnevu slovenske kulture: Štopenja za štopenjo.	10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 9.00 Pozdrav, pregled dogodkov, servis; 9.30 Sosednji kraji in ljudje: reportaže, intervjuji; 11.00 Vročih deset; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Marika in Drejče; 14.30 Poročila s športnih igrišč; 15.00 Radio Koper na obisku; 15.30 Planinski čaj; 16.30 Primorski dnevnik, nato objave in šport; 17.00 Zaključek; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	TELEPADOVA	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanki: Bravo Dick, 9.00 Con affetto Sidney	13.00 Film: Il maestro di violino (kom., It. 1976, r. G. Fago, i. Domenico Modugno, Rena Niehaus) 15.00 Nanizanka: Super Kid, Anna dai capelli rossi, Angie Girl, Carletto	5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.30, 17.00, 21.00 Poročila; 7.00 Jutranja kronika; 7.20 Dnevni koledar; 8.07 Veseli tobogan; 9.05 Še pomnite, tovariši; 10.05 Nedeljska matineja; 11.00 Naši poslušalci čestitajo; 13.20 Za naše kmetovalce; 14.15 Naši poslušalci čestitajo; 15.00 Reportaža; 15.30 Medigra; 15.40 Ženski in mešani komorni zbor Loka iz Škofje Loke; 16.05 Humoreska tedna; 16.30 Pogovor s poslušalci; 17.05 Operne melodije; 17.50 Radijska igra: Afanti (Gordana Kunaver); 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč otroci; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Glasba; 22.50 Literarni nohturno: Gospod stotnik (I. Cankar); 0.05 Nočni spored.	7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prirčno vaši; 8.45 Oddaja o športu; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 I magnifici sette; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Tedenska popevka; 15.00 Kaj je novega?; 15.30 Šport; 18.00 Glasbene aktualnosti; 20.00-6.00 Nočni spored.
TELEFRIULI	TELEQUATTRO	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
14.00 Variete: Domenica con Dominique 14.10 Variete: Buinesere Friul 16.30 Variete: Dry vin 19.00 Športna oddaja 20.00 Dokumentarna oddaja: The Corruptors 21.00 Športne vesti 22.15 Film: Toro scatenato (dram., r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro) 24.00 Glasbena oddaja: Music box	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Zadnje vesti in športni pregled	7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: Pozor, črna marelja (Adam Bahdaj, dram. Lučka Susi, rež. Marjana Prepeluh); 10.45 Mozaik; 11.45 Vera in nas čas; 12.00 Nediški zvon; nato Glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Glasbene skice; 14.45 Športni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom; 16.00 Športne novice; 17.30 Benečani ob dnevu slovenske kulture: Štopenja za štopenjo.	7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prirčno vaši; 8.45 Oddaja o športu; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 I magnifici sette; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Tedenska popevka; 15.00 Kaj je novega?; 15.30 Šport; 18.00 Glasbene aktualnosti; 20.00-6.00 Nočni spored.
TELEFRIULI	TELEQUATTRO	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
14.00 Variete: Domenica con Dominique 14.10 Variete: Buinesere Friul 16.30 Variete: Dry vin 19.00 Športna oddaja 20.00 Dokumentarna oddaja: The Corruptors 21.00 Športne vesti 22.15 Film: Toro scatenato (dram., r. Martin Scorsese, i. Robert De Niro) 24.00 Glasbena oddaja: Music box	(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dnevnik in športni pregled 20.30 Zadnje vesti in športni pregled	7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša; 9.45 Pregled tiska; 9.55 Glasbeni mozaik; 10.15 Mladinski oder: Pozor, črna marelja (Adam Bahdaj, dram. Lučka Susi, rež. Marjana Prepeluh); 10.45 Mozaik; 11.45 Vera in nas čas; 12.00 Nediški zvon; nato Glasbeni mozaik; 13.20 Glasba po željah; 14.10-19.00 Glasbene skice; 14.45 Športni in glasbeni popoldan z Ivanom Peterlinom; 16.00 Športne novice; 17.30 Benečani ob dnevu slovenske kulture: Štopenja za štopenjo.	7.15, 12.30, 19.30 Radijski dnevnik; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Jutranja glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Prirčno vaši; 8.45 Oddaja o športu; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.05 I magnifici sette; 10.35 Vstop prost; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Tedenska popevka; 15.00 Kaj je novega?; 15.30 Šport; 18.00 Glasbene aktualnosti; 20.00-6.00 Nočni spored.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.20 Inf. odd.: Uno Mattina 9.35 Nanizanka: Storie della prateria 10.30 Rubrika o gospodarstvu 10.50 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nanizanka: I magnifici sei 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Pronto... chi gioca? 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik. Tri minute... 14.00 Pronto... chi gioca? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.30 Športni ponedeljek 16.00 Nanizanka: La baia dei cedri 16.30 Otroška oddaja: Il sabato dello zecchino - Veliki pust 17.30 Risanka: Tao Tao 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Rubrika: Osmi dan 18.30 Filmska oddaja: Laurel & Hardy 19.40 Almanah, vreme, dnevnik 20.30 Film: Per un pugno di dollari (western, It. 1964, r. Sergio Leone, i. Clint Eastwood) 22.20 Dnevnik 22.30 Filmske novosti 22.35 Pust v Viareggiu 23.50 Dnevnik - zadnje vesti	11.15 Informativna oddaja: Telematica 11.45 Rubrika: Cordialmente 13.00 Dnevnik 13.25 Dnevnik. C'è da vedere 13.30 Nanizanka: Quando si ama 14.20 Risanka: Braccio di ferro 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Mladinska oddaja: Tandem 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Medicinska rubrika: Trentatrè 17.55 Aktualnosti: Spaziolibero 18.15 Športne vesti 18.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick - Quattro colpi dietro la porta 19.30 Vremenska napoved 19.45 Dnevnik 20.15 Športne vesti 20.30 Nadaljevanje: Capitol (i. Rory Calhoun, Ed Nelson) 21.35 Aktualna oddaja: Focus 22.30 Dnevnik 22.45 Informativna oddaja: Mixer son- daža 23.30 Dnevnik - v studiu 23.45 Film: Il vizio e la notte (krim., Fr. 1958, r. Gilles Grangier, i. Jean Gabin, Danielle Darrieux)	12.00 Informativna oddaja: Popotova- nje po slikovnih pejzažih v 14. stoletju (1. del) 12.30 Dokumentarna oddaja: Sredo- zemlje med mitom in zgodovino 13.00 Informativna oddaja: Manager 13.30 Tečaj angleškega jezika 14.00 Izobraževalna oddaja: Filo diret- to - Pomoč pri domači nalogi 14.30 Informativna oddaja: Jeans 15.30 Nogometno prvenstvo A lige 17.05 Smučanje (trofeja Topolino) 17.30 Šport: kolesarstvo 18.00 Glasbena oddaja: Concertone - Doobie Brothers Farewell Tour 19.00 Dnevnik in vremenska napoved 19.30 Deželne športne vesti 20.05 Informativna oddaja: Sredozem- lje - Langobardi 20.30 Dok. odd.: Paolo Panelli - Bri- lantni komik (1. del) 21.40 Dnevnik 21.45 Informativna oddaja: L'occhio Bazaar 22.20 Športna oddaja: Ponedeljkov proces (pripravil Aldo Biscardi) 23.45 Dnevnik	9.00 Rubrika: Zrcalo tedna 9.20 Aktualna oddaja: Integrali 16.35 TV mozaik (pon.) 17.25 Poročila 17.35 Spored za otroke: Ciciban, dober dan! - Je to res papir? 17.45 Otroška oddaja: Vroče - hladno (Niz sarajevske TV je namenjen najmlajšim in je zato sinhronizi- ran v slovenščino - 2. del) 18.15 Naša pesem Maribor 86: ženski- pevske zbor Milko Skoberne z Jesenic, dir. Anton Cimperman (Gallus, Verdi, Kogoj, Tomc, Si- moniti, Šivic, 6. odd.) 18.45 Risanka 19.00 Danes. Obzornik 19.26 Vreme in dnevnik 20.00 Nadaljevanje: Dragulj v kroni (r. P. Scott, 9. del) 20.55 Aktualna oddaja: Omizje - Infla- cija besed ali dejanj (vodi Aleks Štakul, sodelujejo med drugimi Vlado Klemenčič in Živko Pregl - CK ZKS, Marko Bulc ali Dolfe Vojsk - GZS, Jože Šlander - RK SZDL, vmes Poročila	14.00 TV novice 14.10 Rubrika: Parola mia 15.25 Otroški program 17.30 Rubrika: Start - gib zakaj in kako 18.00 Rubrika: Zdravnik in otrok 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: RIM — Razstava 100 manjših italijan- skih občin TRST — Občinski svet odobril podro- ni regulacijski načrt za zahodni Kras GORICA — S prireditve ob 100-letnici goriškega Sokola TRST — Ob 40-letnici sindikalne orga- nizacije ACLI MILJE — Pust prihaja 19.30 TVD Stičiče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Hello, Larry 20.25 TV novice 20.30 Film: Bolero (dram., r. G. Wil- helm Pabst, i. E. Muller) 22.10 TVD Vsedanes 22.20 Rubrika: Zdravnik in pacient 23.00 Košarka: Giomo - Bancoroma

CANALE 5	ITALIA 1	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.40 Nanizanke: La grande vallata, 9.30 Una vita da vivere, 10.20 Gene- ral Hospital 11.10 Kvizi: Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pran- zo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Film: Una domenica a New York (kom., ZDA 1964, r. Peter Tew- ksburny, i. Cliff Ro- bertson, Jane Fonda) 16.30 Nanizanka: Alice 17.00 Kviz: Doppio slalom 17.30 Nanizanki: Love Boat, 18.30 Baretta 19.30 Variete: Studio 5 20.30 Film: Acqua e sapone (kom., It. 1983, r. Carlo Verdone, i. C. Verdone, Florinda Bolkan) 22.30 Tednik: Tivù Tivu 24.00 Nanizanki: Squadra speciale, 1.00 Missione impossibile	13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke Hello Spank, Mila e Shiro, Il giro del mon- di di Willy Fog 14.30 Nanizanki: La valle dei pini, 15.20 Così gira il mondo 16.15 Dokumentarca: To je Hollywood, 16.40 Ka- nadska narava 17.20 Nadaljevanje: Febbre d'amore 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Charlie's angels 20.30 Film: Africa express (pust., It. 1975, r. M. Lupo, i. G. Gemma, U. Andress) 22.20 Film: Un uomo senza scampo (dram., ZDA 1971, r. John Franken- heimer, i. Gregory Peck) 0.50 Filmske novosti	7.00, 8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Pričevanja o Tigru (pon.); 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: poljudno čtivo, liki iz naše pre- teklosti - Janko Furlan; glasbeni mo- zaik; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Otroški kotichek: Pravljčni vrtljak; 14.30 Glasbene skice: Osebono; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kmetijski tednik; 18.30 Glasbene ski- ce.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glas- ba za dobro jutro; 6.05 Danes se spom- injamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika in servis; 8.00 Prenos Radia Lj.; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Mladi primorski glasbeniki; 14.05 Novosti v diskoteki; 14.40 Iz kulturnega sveta, Pesem ted- na; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Športni dogodki; 17.40 Naši zbori; 18.00 Še pomnite tovariši.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanke: Ironside, 9.20 I giorni di Bryan, 10.10 Strega per amo- re, 10.30 Switch, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moo- re, 12.30 La piccola grande Nell	8.35 Nan.: Fantasilandia 9.20 Film: Solo per gioco (dram., VB 1976, r. Stephen Frears) 11.00 Nanizanke: La strana coppia, 11.30 Quincy, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Tre cuori in affit- to	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro otroci; 8.05 Problemi mar- ksizma; 8.25 Ringaraja; 8.40 Nova pes- mica; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 13.50 Krizemkraj; 14.05 Zbo- ri; 14.30 Mozaik; 15.00 Radio danes, ra- dio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Na ljudsko temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Mihe Dovžana; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Zaplešite z nami; 21.05 Simfonična glasba; 22.30 Ob domačem ognjišču; 22.50 Literarni nohturno; 23.05 Melodije; 00.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Pri- srčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dra- gi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz ...; 11.15 V harmoniji; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Glasba; 15.00 Zdravo otroci; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Metal Health; 18.33 Znane arije; 20.00 Nočni spored.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanke: Ironside, 9.20 I giorni di Bryan, 10.10 Strega per amo- re, 10.30 Switch, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moo- re, 12.30 La piccola grande Nell	8.35 Nan.: Fantasilandia 9.20 Film: Solo per gioco (dram., VB 1976, r. Stephen Frears) 11.00 Nanizanke: La strana coppia, 11.30 Quincy, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Tre cuori in affit- to	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro otroci; 8.05 Problemi mar- ksizma; 8.25 Ringaraja; 8.40 Nova pes- mica; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 13.50 Krizemkraj; 14.05 Zbo- ri; 14.30 Mozaik; 15.00 Radio danes, ra- dio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Na ljudsko temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Mihe Dovžana; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Zaplešite z nami; 21.05 Simfonična glasba; 22.30 Ob domačem ognjišču; 22.50 Literarni nohturno; 23.05 Melodije; 00.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Pri- srčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dra- gi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz ...; 11.15 V harmoniji; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Glasba; 15.00 Zdravo otroci; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Metal Health; 18.33 Znane arije; 20.00 Nočni spored.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanke: Ironside, 9.20 I giorni di Bryan, 10.10 Strega per amo- re, 10.30 Switch, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moo- re, 12.30 La piccola grande Nell	8.35 Nan.: Fantasilandia 9.20 Film: Solo per gioco (dram., VB 1976, r. Stephen Frears) 11.00 Nanizanke: La strana coppia, 11.30 Quincy, 12.30 T.J. Hooker, 13.30 Tre cuori in affit- to	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro otroci; 8.05 Problemi mar- ksizma; 8.25 Ringaraja; 8.40 Nova pes- mica; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Godbe; 13.30 Melodije; 13.50 Krizemkraj; 14.05 Zbo- ri; 14.30 Mozaik; 15.00 Radio danes, ra- dio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Na ljudsko temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Ansambel Mihe Dovžana; 20.00 Kulturni globus; 20.10 Zaplešite z nami; 21.05 Simfonična glasba; 22.30 Ob domačem ognjišču; 22.50 Literarni nohturno; 23.05 Melodije; 00.05 Nočni program.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro; 8.00 Pri- srčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dra- gi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Zdravo otroci; 10.35 Vstop prost; 11.00 Pismo iz ...; 11.15 V harmoniji; 11.30 Na prvi strani; 11.35 In tako dalje; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Glasba; 15.00 Zdravo otroci; 15.45 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Blitz; 17.00 Bubbling; 17.33 Metal Health; 18.33 Znane arije; 20.00 Nočni spored.

Delavci so tajno glasovali v prejšnjih dneh

Le dve tretjini kovinarskih delavcev sta odobrili novo delovno pogodbo

Ves teden so kovinarski delavci glasovali na njih delovnih mestih, t.j. v tovarnah. Delavce so zvezni kovinarski sindikati CGIL, CISL in UIL, povabili, da povedo svoje mnenje o pred kratkim sklenjeni pogodbi z delodajalci. Za novo pogodbo so pogajanja trajala celo leto dni. Bilo je več stavk. Delavce je vznevojilo predvsem dejstvo, da so se pogajanja vlekla predolgo, da niso hoteli delodajalci popustiti, čeprav so ti lani in predlanskim imeli veliko ugodnosti zaradi splošnega izboljšanja gospodarskega položaja. Prav tako je delavce vznemirjalo dejstvo, da so v zadnjem času razni ministri podpisali s sindikalnimi zastopniki državnih uslužbenecv več novih delovnih pogodb, ki dajejo tem uslužbenecv precej višje poviške od tistih, ki so jih dosegli kovinarji. S tem se najbrž lahko razume, da je bilo na glasovanju o novi pogodbi, ki se je zaključilo v petek, tako visoko število nasprotnih glasov.

Na voljo imamo splošne podatke o glasovanju na Goriškem. 6.054 je delavcev, uradnikov in tehnikov v tovarnah goriške pokrajine, ki so imeli volilno pravico. Na volišče je šlo 4.202 ljudi. Dve tretjini upravičencev torej. Manjkali so seveda številni tisti, ki so v dopolnilni blagajni. Teh pa je zelo

veliko, v vseh tovarnah tega sektorja na Goriškem. Po štetju glasov so ugotovili, da se je za novo delovno pogodbo izreklo 2.764 delavcev, kar je v odstotkih 65,78. Proti je bilo 1.373 delavcev, kar znači 32,67 odstotka. 39 glasovnic je bilo belih, neveljavnih pa 26. Podobno razmerje sil so zabeležili v tržaški ladjedelnici, največji kovinarski tovarni na Goriškem. Za pogodbo se je izreklo 68 odstotkov volivcev, proti pa 31 odstotkov. Precej drugačen je bil rezultat v tovarni Ansaldo, drugi največji tovarni na Goriškem, kjer je danes zaposlenih okrog 700 ljudi, ima pa že več časa težave. Tu so poborniki nove pogodbe prevladali nad tistimi, ki so bili proti, le za pičlih enajst glasov. Brez dvoma bodo morali sindikalni funkcionarji preučiti razloge tako velikega nezadovoljstva med delavstvom.

V ponedeljek v Gorici seja občinskega sveta

Goriški občinski svet se bo spet sestel v ponedeljek, 23. februarja, ob 18.30. Na dnevnem redu so ratifikacije odborovih sklepov iz zadnjega obdobja. Med temi so tudi sklepi o prošnjah

za prispevke deželni in drugim upravam. Goriška občina ima namreč v načrtu obnoviti grad, za kar naj bi potrebovali nad eno milijardo lir. Deželo so tudi vprašali prispevek za ureditev parkov na ozemlju občine. Izvoliti morajo tudi nekatere zastopnike Občine v komisije ter razne ustanove.

■ **Odborniki Kulturnega društva Danica na Vrhu** so vabljeni na sestanek, ki bo jutri, v ponedeljek, 23. februarja, ob 20. uri, v gostilni Pri lovcu

Rajonski svet v Podgori, tudi v imenu vseh domačih društev in ustanov, ki so bili v pripravljalnem odboru, se toplo zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli sodelovali na prireditvi v počastitev 50-letnice smrti mučenika Lojzeta Bratuža. Posebna zahvala govornikom prof. Albinu Sirku in Silvinu Polettu ter dr. Oskarju Simčiču, vsem nastopajočim kulturnim skupinam, še posebej šolarjem, sredstvom množičnega obveščanja in vsem, ki so v nedeljo prišli v Podgoro ter v ponedeljek na glavno goriško pokopališče.

Razstava ob 100-letnici Sokola

Ob slavnostni akademiji, s katero je ZSSDI v petek proslavilo 100-letnico ustanovitve telovadnega društva Goriški sokol, so v predverju Kulturnega doma odprli tudi fotografsko in dokumentarno razstavo, ki zajema zgodovino ter sedanost slovenskega telesnokulturnega delovanja na Goriškem. Razstava je te dni na ogled v domu. V četrtek zvečer bo v mali dvorani predvajanje kratkometražnih filmov s športno tematiko.

Komedija »Tovaritch« jutri v Verdiju

Izvenabomnajska bo jutrišnja gledališka predstava v Verdiju s komedijo »Tovaritch« Jacquesa Devala, v kateri kot glavna igralka nastopata Ivana

Monti in Andrea Giordana. Komedija je bulvarskega značaja, prvič igrana v Parizu že pred prvo svetovno vojno, leta 1913.

Praznik slovenske kulture

Sodelujejo učenci slovenske osnovne šole iz Ronk, gojenci Glasbene šole, pevska skupina Sovodenjska dekleta.

Govoril bo časnikar Marko Waltritsch.

včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada v obdobju od 15. do 21. februarja 1987:

Rodili so se: Francesca Sinopoli, Lara Zanette, Sara Coletti, Elisa Sain, Lorenzo Zappala, Federico Urizio, Chiara Morello, Giuseppe Falco, Elisa Trevisan, Carmen Rinner.

Umrli so: 81-letni upokojenec Giovanni Fross, 86-letna upokojenka Maria Frigiacomo, 96-letni upokojenec Umberto Gandini, 86-letna upokojenka Maria Beltram, 90-letni upokojenec Jožef Figelj, 66-letni upokojenec Giuseppe Trevisan, 67-letna gospodinja Genoveffa Vecchiet, 82-letna upokojenka Eugenia Montanar, 86-letni upokojenec Franc Simcic, 85-letna upokojenka Mafalda Sabbadini, 54-letni upokojenec Silvester Ipavec, 53-letni upokojenec Albert Macus, 78-letni upokojenec Antonio Bellussi, 40-letna ravnateljica Liana Maria Minon, 92-letna upokojenka Anna Maria Mazolli por. Mac Ghee, 82-letna upokojenka Santa Zanello vd.Pitton, 53-letni delavec Ezio Massari.

Oklici: delavec Alessandro Graba in delavka Donatella Bottai, delavec Claudio Cocianich in gospodinja Ornella Masut, delavec Giuseppe Sirach in prodajalka Donatella Gorini, orožnik Donato Greco in uradnica Annarita Alamo.

Nova telefonska številka

PROMETNE POLICIJE V GORICI

22-333

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Jožefa Figlja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin. Posebna zahvala g. župniku, teti Milenki, Ivanu, pevcem, darovalcem cvetja in v dobrodelne namene.

Hči Anica z družino
in Dušan z družino

Pevma, 22. februarja 1987

20. 2. 1977

20. 2. 1987

Ob deseti obletnici smrti dragega moža in očeta

Antona Jakina

iz Števerjana se ga toplo spominjajo
žena Zora in otroci.

Števerjan, 22. februarja 1987

Milojki in Alfredi ob izgubi dragega očeta izrekajo iskreno sožalje
Adrijana, Neda in Ingrid.

Učenci 4. razreda osnovne šole Alojz Gradnik v Števerjanu izrekajo učitelju Milojki iskreno sožalje ob težki izgubi dragega očeta. Žalovanju se pridružujejo tudi starši.

SKGZ o uspehih in perspektivah filmskega delovanja Kinoateljeja

Teritorialni odbor SKGZ se je te dni sestel na razširjeni seji, ki so se je udeležili tudi nekateri člani Kinoateljeja. Govor je bil o uspešnem delovanju tega goriškega filmskega kluba, ki je pred nekaj tedni priredil odmevni 2. Film video monitor. Predsednik TO Mirko Primožič je zato izrekel priznanje in pohvalo v imenu SKGZ in vse goriške javnosti, nato pa prepustil besedo predstavnikom Kinoateljeja.

Predsednik Darko Bratina je o Film video monitorju dejal, da predstavlja ta pobuda za slovenski film dragoceno priložnost za zunanjo verifikacijo, za italijanski prostor pa je priložnost za odkrivanje slovenske kulture. To so razumeli predvsem kritiki iz notranjosti Italije, medtem ko krajevna kritika v tem pogledu močno zaostaja. Hkrati je tudi izziv zaokupljenemu prostoru saj dokazuje, da je mogoče s skromnimi sredstvi in vztrajnim delom kvalificirane skupine prirediti tako odmevno manifestacijo.

Koordinator Kinoateljeja Igor Princič je podal razčlenjen pregled delovanja in potreb kluba. Ob filmski sezoni Gorica Kinema, katere pomladanski del se bo pričel v petek, 5. marca, je navedel sodelovanje s šolami, z upravo goriških kinodvoran, videodejavnost (videoteka z 800 posnetimi filmi), dokumentacijo pomembnejših dogodkov (več kot sto ur posnetega materiala), videoklub, izvirno produkcijo, snemanja po naročilu društev in organizacij, publicistično dejavnost in drugo.

Tako obsežno in obnem specializirano delovanje postavlja seveda svoje zahteve: Kinoatelj je potrebuje danes primernejši sedež, sodobnejšo tehnološko opremo in druge pogoje za strokovno delovanje.

Tako predsednik Primožič kot drugi člani TO so ocenili, da so rezultati delovanja Kinoateljeja nadvse pozitivni in da se morajo zato zagotoviti čimboljši organizacijski in tehnični pogoji, ki naj zagotovijo profesionalni pristop do delovanja in nadaljevanje ter razvoj te pomembne izkušnje.

80 let Pepce Maraževe

Že med prvo svetovno vojno je poskusila stisko, lahko rečemo tudi lakoto in kaj hujšega, saj je morala kot otrok v begunstvo. Skupaj z materjo Anco Trkučevco (po domače) ter

Pepca Maraž vdova Terpin iz Števerjana bo jutri praznovala 80. rojstni dan. Rodila se je 23. februarja 1907 na Bukovju v Števerjanu, v številni kmečki družini. Bilo je osem otrok, Pepca pa je bila med najstarejšimi. Po vojni se je vrnil domov bolan. Spet je morala naša Pepca trdno zavijati rokave in skrbeti za družino. A kljub vsemu temu smo jo videli vedno dobre volje, korajžno in nasmejano. Bila je prisotna pri vsaki prireditvi in tudi pomagala je kulturnemu društvu Briški grič. Tudi mož Damjan je vedno pomagal in svetoval kaj dobrega. Tudi po moževi smrti je slavljenska Pepca še zelo korajžna. Prav tako jutri praznuje njen brat Zorko 72 let. Obema seveda čestitamo.

drugima dvema števerjanskima materama z otroki so odšle v Dobrovo pri Ljubljani. Po vojni je bilo treba začeti vse na novo. In tako so Trkučevi, kmetje in koloni, pridno začeli delati in skrbeti, da so si obnovili dom.

Leta 1939 se je poročila z domačinom Damjanom Terpinom. Veliko dobrega in veselega v začetku zakona ni bilo, ker je mož kmalu potem odšel v italijansko vojsko. Po razpadu fašistične Italije se je mož takoj pridružil partizanski vojski. Po vojni se je vrnil domov bolan. Spet je morala naša Pepca trdno zavijati rokave in skrbeti za družino. A kljub vsemu temu smo jo videli vedno dobre volje, korajžno in nasmejano. Bila je prisotna pri vsaki prireditvi in tudi pomagala je kulturnemu društvu Briški grič. Tudi mož Damjan je vedno pomagal in svetoval kaj dobrega. Tudi po moževi smrti je slavljenska Pepca še zelo korajžna.

Prav tako jutri praznuje njen brat Zorko 72 let. Obema seveda čestitamo.

S. Rožič

MLADINSKI KROŽEK GORICA

Pustna plesa

v soboto, 28. t. m.

KARST BROTHERS

v torek, 1. marca

KAZINA

KULTURNI DOM V GORICI

VSE ZA ŠPORT

KOSIČ

Gorica - Ul. Raštel 21

IZREDNA PRODAJA

popusti
od 10% do 50%

PRIŽNANO POGREBNO PODJETJE

»FRANCESCO PRESCHEREN«

Remigio Prescheren & C. S. a. s. nudi vse usluge

34072 GRADIŠČE OB SOČI (GO) - UL. AQUILEIA 13 - TEL. 0481/99155

Poslovalnica: 34071 Krmin (GO) - Drevored Venezia Giulia 57
Tel. 0481/60303

Poslovalnica: 34077 Ronke (GO) - Ulica San Lorenzo 15
Tel. 0481/778380

MRLIŠKI OGLEDI PONOČI IN OB PRAZNIKIH 0481/93515

SKLIC GLEDALIŠKE SKUPINE GORICA

v torek, 24. februarja 1987, ob 18. uri v študijski dvorani ZSKD, Ul. Croce 3.

Vabljeni dijaki višjih šol, študenti in zainteresirani člani okoliških dramskih društev in kulturnih skupin.

Podrobnejše informacije nudijo na sedežu ZSKD, Ul. Croce 3 tel. 84495.

CARNICA assicurazioni

TRADICIJA PRI DELU IN ZAVAROVANJU OD LETA 1920

VENTIN PAOLO

agent za goriško pokrajino in Palmanovo

Gorica

Korzo Verdi 10
Tel. 0481/32722

Palmanova

Ul. Cavour 2
Tel. 0432/920333

V starih časih so se domači fantje veselili tri dni

Za pust so v Dolu peš obšli vse zaselke

Nekdanje navade so seveda dobile modernejšo obliko

ZDENKO VOGRIČ

Ob trdem življenju in delu naš Kraševci si je znal od časa do časa tudi privoščiti smeha, veselja, razposajenosti. Na vasi so se znali zabavati na preprost način. Sploh v zimskem času so si sledili obiski pri sosedih, kjer je stekel pogovor o vsakdanjih stvareh, o vremenu, delu itd. Sledilo je pretakanje novic, pripovedovanje starejših o nekdanjih časih, pravljič za otroke in odrasle. Ženske so pletle, možje so modrovali. Mladi so improvizirali ob zvoku harmonike vaškega godca plesne zabave na skednju. Zbijali so šale, se med sabo norčevali in pogosto tudi stepli. Tudi ta dejavnost je bila za fante nek način sprostivne in zabave.

Vsi pa so nestrpno čakali na razna verska in posvetna praznovanja. Slednja so si sledila skozi celo leto po določilih kmečkega koledarja (spravljanje sena in raznih pridelkov, trgatve, domači praznik ob zakolu prašiča itd.). Veselili so se ob krstu in poroki. Ni manjkalo tradicionalnih praznikov (martinovanje, koledovanje, pustovanje itd.). Tudi za slednje lahko trdimo,

da so nastali že v poganskih časih. V raznih zelo starih navadah in običajih se zasledimo medel spomin na razna verovanja v preganjanje zlih duhov, v uroke, skrivnostne obrede, v zagovore zoper bolezni, kačjemu piku in podobno. Tu imamo praznovanja ob koncu zime in vrnitve pomladi, sonca vira življenja. Krščanstvo je prevzelo in preoblikovalo nekaj

Doberdobo in zadnja leta »odkriti« edinstveno pustovanje na Vrhu.

...

Pred dnevi sem bil v Dolu, v Bonetih, pri Francu Pahorju-Micatovu. Prava kraška korenina. Čeprav že precej v letih je še vedno aktivno vključen in prisoten v življenju vaše skupnosti. Upokojeni delavec, priden gospodar, je znan tudi po svoji bistrosti. Pogovor teče sproščen. V pomoč je njegov tekoč, neprisljen hudomušen način pripovedovanja. Ponaša se z izrednim, železnim spominom. Z nama je tudi prijazna Francetova soproga, gospa Lina, ki nevsiljivo pogovoru kaj prida, ga dopolni.

Vprašal sem ga, naj mi pove, kako se je nekoč pustovalo v Dolu. Franc je pustoval v letih pred drugo svetovno vojno. Časi so bili res trdi, deloma zaradi takratne svetovne gospodarske krize, še več pa zaradi, za nas Slovence, hudih in tragičnih razmer pod fašističnim režimom. Kljub temu, pustovanje je bilo bolj živahno kot danes. Pust je bil velik praznik. Stari in mladi so ga pričakovali.

Fantovska družba se zbere na seji v vaški gostilni že mesec dni pred koncem pusta. Na tej seji si fantje porazdelijo vloge in odgovornosti. Glavni liki so: par pustov, maskare, oče in mati. Ostali fantje bodo sledili v sprevedu našemljeni in »snažno« oblečeni. Dovoljeno je le malo mazanja in šminkanja po obrazu. Tam določijo odgovorne za »kaso«, nabiranje

Udeleženci pustovanja v letu 1963

potem ko je kmet pobral »letice« (storže). Pusta vihtita v rokah »kalčeto s pepelom«, s katero oplazita kogar dosežeta, še najraje dekleta in otroke. Nista »divja«, a vseeno se ju otroci bojé. Pusta sta fanta, ki v tem letu bosta šla na »višto« (nabor). Ta dva »fjehtata« po hišah denar, ki bo njima ostal za bodoče stroške. Sledijo »maskare«. To so novinci, ki bodo zvečer dokončno sprejeti v fantovsko družbo. Morajo se »omaškarat« v ženske, ali ne smejo nositi »obličja« (krinke). Pri »maškaranju« jim pomagajo dekleta, ki jih skušajo napraviti čimlepše. Vsaka maskara ima svojega »kavalirja«, t.j. spremljevalca. Za temi koraka (kasneje opleta) spreved fantov, ki praviloma niso našemljeni. Tu gresta tudi odgovorna za kaso, ki pobirata denar, in oni, ki tlači v »tamano« (koš) jajca, klobase in druge nabrane dobrote. Pusti nosijo tudi »flaškon« in pri vsaki hiši dobijo po par litrov vina. Na dvorišču fantje zapojejo po dve pesmi, obvezno »Pust se je oženil...« in drugo narodno. Potem harmonikar zaigra po dva »plesa« in fantje zaplešejo z gospodinjjo in domačimi dekleti.

...

V Dolu so takoj po prvi svetovni vojni ustanovili pihalni orkester. Pridno je vadal in tudi nastopal ob raznih priložnostih v Dolu in po okoliških vaseh. »Pleh muzika« se je na novega leta dan zjutraj odpravila na voščilni obhod hiš po celem Dolu. Godci so prišli na dvorišče, zaigrali po dve skladbi, dobili v dar klobase in jajca, in šli dalje. Kosilo so imeli v gostilni Pri Pericu, kjer so prišle na mizo tako zaslužene dobrote. To je trajalo sedem, osem let. Fašizem je začel »stiskati«, napočila so leta krize. Nekateri godci so se izselili v Ameriko in druge države, drugi so ostareli in vse je propadlo. Od tistih časov je ostalo v doljanskih hišah še nekaj glasbil, ki se posamezno pojavijo v pustnem sprevedu.

...

Bolj pri repu tavajoče družine se vlečeta oče in mati. Ta sta oče in mati vseh pustov. Sta bolj lepo oblečena, stara in betežna. Mati javka in toži, moleduje in skuša stisniti kaso solzo. Oče našteva hišnim gospodarjem vse bolezni, križe in težave predrage žene.

Pust v Dolu leta 1960

prastarih praznovanj in običajev (božič, novo leto, koledovanje, kresovanje itd.) in uvedlo druga, ki si sledijo v teku cerkvenega leta (velika noč, Marijini prazniki, Kristusov vnebohod itd.). Se druga praznovanja so ostala »poganska«.

...

Ker smo ravno v februarju, v tem najbolj norem mesecu leta, me je zamikalo poizvedeti, kako so se nekoč naši ljudje veselili v pustnem času, in kako poteka pustovanje danes na tem koncu naše lepe dežele.

Po naših vaseh se še vedno, več ali manj, spoštujejo pustne navade, odraz sto in stoletnih izročil. Nekaj takih navad je res pristnih in edinstvenih. So kraji na Primorskem (to nas seveda najbolj zanima), kjer se vaščani tudi v pustnih prireditvah še drže starih običajev. Ti so: razne pripravljane seje fantovske družbe, določitev protagonistov in njih nastop, spreved pustov, obhod po vasi, kosilo, večerja, ples, krst novincev, šaljive točke, izdelava pusta, obsodba, pogreb... Vse mora potekati po točno določenih pravilih. Sem ter tja vnašajo novitete, ker vsaka generacija hoče nekaj novega, svojega. V glavnem pa se spoštujejo stara pravila.

Ne bomo tu govorili o že razvpitih pustnih prireditvah kot so tiste v Miljah, na Opčinah, v Trziču, ki, četudi ohranjajo še nekaj prvini, so postale že skomercializirane, turistično-folklorne in potrošniške. Imamo še lepe zgleds zanimivih in še pristnih pustovanj v Drežnici, v Cerknem, v Črnem vrhu v Benečiji in še kje. Blíže nam sta znani pustni prireditvi v

Rakac pred hišo na Palkišču

Sodobni pust leta 1986

vilo svoje. Misli mi moramo, da pot od Bonetov do Devetakov, od enega konca Dola do drugega, je okoli pet kilometrov. Prehoditi to razdaljo in v takih okoliščinah in razmerah res ni šala.

Okoli poldneva ali kasneje se fantje prigugajo (od hoje, petja in plesa zmartrani) do gostilne Pri Roži, kjer jih čaka kosilo. To mora obvezno biti »tip top«, to se pravi praznično kosilo »ku se gre«, s sadjem, slaščico in kavo za zaključek. Ne bi tu našteval dobrot, ki jih kuharice pripravijo in dekleta prinašajo na mizo, ker dolgočasen bralec ne bi zmozel poleg teh suhoparnih vrstic še one prebaviti.

Po kosilu se obhod nadaljuje do Devetakov in v mraku se vrne na Palkišče. Sledita počitek in večerja. V velikem zgodovinskem skednju na Palkišču pri slavnem rakacu je zvečer ples. To že v časih »pod Avstrijo«. Na plesu igra harmonikar, pomagajo mu fantje s kakšnim klarinom, kitaro in bombardinom. Glavna točka plesa je krst novincev. Najstarejši fant »ta mlademu« prebere zakone fantovske družbe, mu stavi razna smešna vprašanja in »pikantne« uganke. Na koncu ga krstijo (obljujejo) z vinom in mu dajo piti iz nočne posode »bukala«. Šele tedaj je fant »patentiran« in sprejet v fantovsko družbo. Pri tem krstu dobi ime, ki mu ga je naložil stari fant. To ime se ga drži vse življenje in od tega trenutka vsi v vasi ga poznajo samo za Band'ra, Kapetana, Makinista, Luč, Pušo, Kitovca, Lov'ca itd.

Med plesom vtakajo še razne točke kot »pouštr tanc«, ples z

metlo itd. Zabava se vleče tja do zgodnjih ur, nato se vsi porazgubijo. Fantje praviloma gredo spat na skednje. Vstanejo za kosilo. Pojejo to kar je ostalo od prejšnjega dne. Popoldne, to je na pustni torek, gredo v druge vasi gledat puste, zvečer pa tudi na ples.

Naslednjega dne, na pepelnično sredo, novince čaka druga obveznost. Pripraviti morajo slamnatega moža, Pusta. Le-ta je vsako leto dobil drugo ime: Lipe, Lovre, Tine, Cene. Pusta popoldne nosijo po tistih hišah, kjer so dekleta. Tam pijejo in plešejo. V mraku, pri rakacu na Palkišču, sodnik prečita vse Pustove grehe, pomankljivosti in neplačane dolgov, nato pa še obsodbo in oporo-

ko. Lovec ga ustrelji s »pušo«. »Gospod nunc«, oblečen v dolgo »flajdo«, koraka na čelu pogrebnege spreveda po klancu navzgor do določenega mesta, kjer Pusta zažgejo. Dolgo v noč vsi jočejo in tulijo od žalosti. Pogrebcev ni razžalostil tragičen konec Lipeta, hudo jim je radi podedovanih neplačanih dolgov in črne mizerije.

...

Tako nekoč! Danes pustovanje poteka v glavnem na isti način. Nekaj pa tudi menja. Tudi pust se modernizira. V pogovoru s člani letošnje fantovske družbe Robida, Muoka, Matom in drugimi sem izvedel, da tudi pusta morata plačat vsak po dva »dopja« vina, maskare po en »dopjo«. Navada je pripraviti okinčan pustni voz, ki ga vleče kmečki traktor. Pojavljajo se tudi preoblečeni v Indijance, kavbojce, gusarje. Ni ga fanta, ki bi sprejel vlogo matere. Že več let otroci imajo pravico na pustni torek pustovati po svoje. Hodijo v sprevedu po vasi in posnemajo »ta velike«. Od letos dalje bodo tudi dekleta hodila v sprevedu s pusti, z vsemi pravicami in dolžnostmi fantov.

Te novosti so znak napredka ali propada tradicije?

Pust je grd, ima skrit obraz, ustrahuje. Je to zli duh?

V lepe pupe maškaranj novinci predstavljajo metamorfozo nežnega bitja v zrelega moškega (po opravljenem krstu)?

Pusti tepejo in ponižujejo lastno mater. Ali le-ta prenaša kazni za grehe in krivde vseh in predstavlja slabosti starega leta?

Odgovorov nisem dobil.

Kraški pust krivih ust

Za nekatere je predpustni čas predvsem obdobje priprav na zabavo, priprav na najbolj nor praznik v letu, za druge, vnete in marljive pustne delavce, pa obdobje dela, napora in skrbi. To velja še zlasti za kraške pustne delavce, ki so v teh dneh zavzeti s pripravljanjem vozov. V garažah, v skednjih, v delavnicah marljive roke udeležajo ideje, ki bodo na pustno soboto pripravile do smeha ali vsaj nasmeha tudi najbolj čemerne gledalca. In dosedanje izkušnje jamčijo, da pikrih in ironičnih pogledov na našo, pa tudi na vsedržavno stvarnost, v soboto ne bo manjkalo.

Letošnji 21. Kraški pust, pravijo prireditelji, bo imel vrsto novosti. Prva velika novost je, da se bodo tokrat tudi Brežani pomerili s Kraševci v iznajdljivosti in humorju. K pustnemu sprevedu sta se namreč letos prvič prijavili skupini iz Prebenega in Mačkolj, ki pripravljata vozova na podobno temo. Prebeneg se bo predstavili z Gusarji, Mačkoljani pa s sicer nekoliko bolj lokalistično obarvanimi Gusarji iz reke Osp. S tistega konca bo prisotna še skupina s Krmenke (ki sicer že več let sodeluje na Kraškem pustu), njo pa je letos premamila Kava do Brasil. S svojimi vozovi bodo prisotni še Gropada-Padriče (Kam bo padla vaga?), Repentabor (Zadnji Kraševci), ki se vrača po nekaj letih, Opčine (Gledališče), Šempolaj (Ubogi mičken), Praprot (Več veselja, manj orožja), Bazovica (Ne...e...e...), Repnič (Šahova tekma v »zamejskem raj«) in Podlonjer (Gusarji malvazije). Zvesti spremljevalci Kraškega pusta so že po seznamu opazili, da nekaj manjka. In res, letos ne bo pustnih delavcev s Proseka in Kontovela, ki so

v zadnjih treh letih osvojili prvo nagrado. Ali so sklenili, da se ne udeležijo spreveda, da bi lahko kdo drug osvojil lovoriko najbolj pikrega in izvirnega?

Seveda pa se pustni spreved ne bo omejil zgolj na vozove: pustno razporeditev bodo s svojimi zvoki podžigale štiri godbe na pihala (proseška, nabrežinska, brežanska in trebenska Viktor Parma), ob njih pa še vrsta skupin (med njimi tudi nekatere šole), in posameznih mask. Skratka veselja in barvitosti ne bo manjkalo. »Upajmo le — pravi Igor Malalan, dolgoletni član organizacijskega odbora — da bo vreme lepo in da nam je ne bo zagodlo kot lani, ko smo morali za teden dni odložiti spreved zaradi sneženja. Letos bi želeli počastiti pusta še preden ga pokopljemo.«

Vendar prisotnost Brežanov ni edina novost letošnjega Kraškega

pusta. »Sporevod bo tokrat krenil z Narodne ulice takoj na Proseško — pravi Igor Malalan — in ne bo obračal pri tramvajski postaji. Prireditelji smo na ta način hoteli ohraniti bolj strnjen spreved, poleg tega pa smo želeli, da se tudi gledalci bolje vključijo v dogajanje, da se še bolj zabavajo in se razporedijo od Pikelca do Brdine, kjer bo kronan kralj pusta in kjer bodo podelili lovoriko najboljšim udeležencem.«

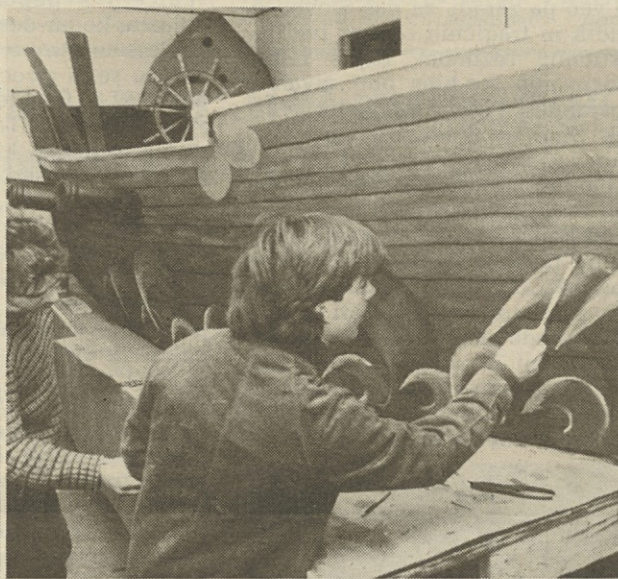
Od četrтка do sobote bo nadalje v Prosvetnem domu na Opčinah tradicionalna pustna osmica v režiji ženskega in moškega pevske-

ga zbora Tabor, soboto zvečer pa bosta v Prosvetnem domu kralj in kraljica odprla prav tako tradicionalni pustni ples ob zvokih ansambla Lojzeta Furlana. »Naj povem — pripominja v tej zvezi Igor Malalan — da bo letos kraljica z Opčin, kralj, ki je s Kontovela, pa je zelo znana fasa tako na kraškem pustu kot na kontovelkem pogrebu.«

Se teden dni bo treba torej potrpeti, pa bodo tudi najbolj radovedni videli, kaj so nam za letos pripravili marljivi delavci, ki prostovoljno žrtvujejo ure in ure svojega prostega časa, da bi ohranili

Pogovor s prireditelji tradicionalne pustne prireditve na Opčinah

Mrzlične priprave pustnih delavcev na Padričah (zgoraj), v Repnu in v Prebenegu (spodaj)

pustni običaj, razveselili stare in mlade s šegavostjo in pikrostjo. Čeprav so priprave vozov ovite še v strogo tajnost in tudi fotograf se lahko približa le, če zagotovi, da ne bo s svojim »tretjim očesom« izdal preveč skrivnosti, ni dvoma, da bodo konstrukcije še bolj popolne in zahtevne od lanskih. Kraški pust je sicer ohranil svoj značilni vonj po zelju, klobasah in fanceljih, ob tem pa se je v strukturah in konceptih vozov zelo posodobil, saj so skoraj vsi uvedli že motorje in mehanske elemente, premične maske in druge vragolije, ki so za amatersko skupino zahtevno delo pa tudi znatno finančno breme. Vendar je prav ta inovativnost, ob možnosti sproščanja fantazije, privabila k sodelovanju veliko mladih.

Kraški pust je skratka tudi velik napor in ne bi uspel brez marljivosti in navdušenja vseh, ki žrtvujejo ure in ure dela, kreativnosti, fantazije. Potrebna pa je seveda tudi finančna pomoč, za katero se prireditelji zahvaljujejo zlasti trgovinam z Opčin in Trsta, ki so v tem pogledu precej pripomogle. Prav tako pa se že vnaprej zahvaljujejo občinskim stražnikom za pomoč pri urejanju prometa in poteka sporeda.

Kaj dodati k temu? Nič več kot vabilo vsem, starim in mladim, veseljacom in čemernežem, ženskam in moškim: v soboto popoldne vsi na Opčine na Kraški pust.

VT

LETITE Z NAMI PO DOMOVINI IN PO SVETU

Hitro in točno!

adria airways

LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA

Prodaja vozovnic:

- UFFICIO CENTRALE VIAGGI, Trst - Trg Unità d'Italia 6
- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana - Kuzmičeva 7 - 061/313336
- in vse turistične agencije v Sloveniji

V torek 6. abonmajski koncert GM v letošnji sezoni

Godalni kvartet Glasbene matice v Kulturnem domu

očeta godalnega kvarteta. Med svojim 26. in 71. letom jih je napisal 83 in, če jih motrimo po vrsti kot so nastajali, lahko v njih sledimo očarljivemu razvoju njihovega avtorja kot skladatelja in človeka, ki se je iz sence anonimnosti počasi vzpenjal proti vse večjemu mojstrstvu.

Godalni kvartet Reiter spada med šest kvartetov, ki jih je skladatelj posvetil madžarskemu grofu Apponyju. Nastali so v letih pred 1793 v času Haydnovih potovanj v London. V njih se zrcali samozavest zrelega mojstrstva, kar odražajo tudi teme, ki imajo često simfoničen prizvok. Svojo popularnost dolguje kvartet v g-molu značilnim ritmičnim postopkom, ki so zaznavni posebno v znani temi, katera spominja na peketa-nja jezdeca. Drugi stavek - Largo assai - sodi med najlepše adagie klasičnega obdobja.

Štiri sporočila za godalni kvartet slovenskega skladatelja Marjana Lipovška (1910) so ciklična skladba štirih iz enotnega temeljnega vzdušja izhajajočih ekspresij, ki ima vsaka od njih svoj izrazni aspekt. Avtor o njih pravi naslednje: »So kakor pripovedovanja o doživetjih, ki neposredno prehajajo v ustrezno glasbeno govorico. Mišljena so kot »glasbena pisma«, sporočila človeku, ki deli z nami nemir in iskanja istih življenjskih problemov. Deli ciklusa si sledijo takole: andante molto moderato e rubato kot stavek z največjimi izraznimi kontrasti. Nato quasi adagio, meditacija, ki se skuša poglobiti v razmišljanje o poeziji. Viva-

ce ma non troppo allegro je dotik vedrejšega sveta, medtem ko zadnji stavek, meditando e recitativo, že z naslovom nakaže podobnost s prvim, vendar se takoj po uvodu razmahne v molto agitato, ki do konca obdrži svoj razgibani, a tudi nekoliko grozljivi značaj.« Delo je prvič izvedel Slovenski godalni kvartet na koncertu v Ljubljani 19. avgusta 1973.

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) je bil rojen komponist. Njegova melodična invencija je bila izredno pestra in bogata. Zapleteno tematično delo je izpeljal z največjo lahkoto. Za razliko od dramatičnih osebnosti Beethovna, Berlioz ali Wagnerja, je znal svoje glasbene misli odeti v oblačilo lahкотne gracioznosti in nežne očarljivosti. Vedno si je prizadeval ohraniti veliko tradicijo Bacha, Haydna, Mozarta in Beethovna in to v času, ko so le redki vedeli, da je pred kratkim živel neki komponist z imenom Beethoven. Prav Mendelssohnu gre za sluga, da je občinstvo zopet spoznalo dela velikega Johanna Sebastiana Bacha. Bil je v svojem času eden redkih skladateljev, ki so odklanjali tedaj zelo razširjeno, ceneno, lažno virtuoznost.

Mendelssohn je napisal vrsto tehtnih komornih kompozicij, med katerimi zavzema pomembno mesto šest godalnih kvartetov. Godalni kvartet v f-molu op. 80 je poslednji te vrste. Njegova osnovna poteza se kaže v neki dramatični napetosti, ki sicer ni često prisotna v Mendelssohnovih skladbah.

GOJMRIR DEMŠAR

Godalni kvartet, ki ga uvrščamo med najpopolnejše oblike komorne glasbe, ni često gost matičnih koncertov, zato še posebno pozdravljamo koncert Godalnega kvarteta GM, ki ga sestavljajo prof. Žarko Hrvatič in Aleksandra Pertot - violini, Marko Bitežnik - viola in Peter Filipčič - violončelo. Predstavili bodo zanimiv spored godalnih kvartetov Haydna in Mendelssohna ter Lipovškova Štiri sporočila za godalni kvartet.

Godalni kvartet, ki se je razvil nekako sredi 18. stoletja iz tedaj običajnih komornih oblik kot npr. Divertimento, je polno zaživel najprej v delih Josephaa Haydna. Dunajska klasika, katere najpomembnejša zastopnika sta še Mozart in Beethoven, uvršča prav godalni kvartet med posebno priljubljene skladbe tiste dobe. Pa tudi romantiki in kasnejše glasbene struje niso zanemarili te glasbene zvrsti, ki jo srečujemo tudi pri slovenskih glasbenih ustvarjalcih.

Komorna glasba in še posebno godalni kvartet je ena izmed najbolj občutljivih glasbenih zvrsti

ter zahteva od izvajalcev poleg tehnične izdelanosti in smisla za slog zelo čisto intonacijo in zanesljivo podreditev posameznega instrumenta skupni igri. Godalni kvartet Glasbene matice je že pri dosedanjih nastopih, s katerimi je vzbudil veliko zanimanje, dokazal, da je premagal začetne težave in v svojih interpretacijah pokazal lepo komorno igro z velikim smislom za prepričljivo muziciranje.

O izvajalcih, ki so vsi izšli iz šole Glasbene matice, kar je še posebno vspodbudno za našo kulturno sredino, bi pripomnil, da se violinist Žarko Hrvatič že uveljavlja v javnosti kot zrel glasbeni umetnik, Aleksandra Pertot pa se poleg pedagoškega dela v šoli Glasbene matice posveča z velikim uspehom vodstvu barkovljanskega pevskega zbora. Pedagoškemu delu v šoli GM se posveča tudi Marko Bitežnik.

Spored torkovega koncerta navaja najprej Godalni kvartet v g-molu op. 74, št. 3 imenovan tudi Reiter - Jezdec skladatelja Josepha Haydna (1732-1809), ki velja za

Respighijeva Fiamma v začetku marca v Verdiju

V Trstu vlada precej pričakovanja za premiero opere Fiamma Ottorina Respighija, ki je napovedana za 3. marec. Po delu La campana sommersa, ki ga je uprizorila pred 6 leti, je tržaška operna hiša posvetila spet pozornost glasbeniku iz Bologne.

Respighi je prvi veliki italijanski simfonist sodobnega časa, obenem pa je bil zelo pozoren tudi na tradicijo. Opero Fiamma so prvič predstavili v Rimu leta 1934 in je doživela velik uspeh. Po mnenju izvedencev gre za najbolj zrelo skladateljevo delo tudi ob upoštevanju, da je umrl, ko je še komponiral Lucrezio, ki jo je dokončala žena Elsa. Fiamma je zelo kompleksna opera in v postavitvi gledališča Verdi si jo je scenograf in kostumograf Tito Varisco zamislil kot Kolasal iz VII. stoletja. Kostumi se sklicujejo na bizantinski slog. Režijo dela so zaupali Carlu Maestriniju, orkester bo vodil dirigent Maurizio Arena, medtem ko bodo v glavnih vlogah nastopali Giovanna Casolla (Silvana), Carmen Gonzales (Eudossia), Carlo Bini (Donello) in Alessandro Cassis (Basilio).

Starešinič v Širokih ustih

Danes popoldne ima SSG na sporedu humoristično pripoved Široka usta. Če vam je do ure smeha ob preprostih, a sočnih zgodbah Mihe Mateta, doživeti pripovedi Staneta Starešiniča, potem ne zamudite: ob 16. uri v barskih prostorih Kulturnega doma v Trstu

Dado v Tržaški Torbandeni

Potem ko je obredel pol sveta in razstavljal v najpomembnejših galerijah svetovnih središč, je znani likovni mojster Dado prišel tudi v Trst. Večje število njegovih del je na ogled v središčni galeriji Torbandena. Veliki mojster, ki je v likovnem svetu bolj znan pod imenom Dado, s katerim podpisuje svoja dela, je pravzaprav Črnogorec Miodrag Djurić.

Miodrag Djurić - Dado se je rodil na Cetinju pred 54 leti, se izšolal in strokovno usposobil na umetnostni akademiji v Beogradu, nakar se še mlad, pri samih 23 letih, odpravil v "beli svet", kot radi rečejo Črnogorci, ko odhajajo od doma za kruhom. Njegova prva postaja je bil Pariz, odtod je ubral korake v Normandijo, se vrnil v bližino francoskega glavnega mesta, kjer si je uredil propadajoč mlin in Herouvalu v udoben dom, odkoder pogosto odhaja v svet in je večkrat preletel Atlantik v ZDA, predvsem v New York, prepotoval Korziko, severne predele Francije, Švico, obiskal Italijo in se pred obilnim desetletjem odpravil tudi v osrednjo Afriko, kjer je nekaj časa preživel med Pigmejci. Najpogostejše, skoraj vsako leto, prebije letni oddih v svoji Črni gori. In vendar njegovi ožji znanci trdijo, da je ob vsem tem popotovanju v svet in med ljudi njegovo življenje v bistvu življenje samotarja. Še več, kdor si ogleda njegova dela bo verjetno soglašal z mnenjem, ki ga je izrazil eden njegovih dobrih poznavalcev, znani galerist Daniel Cordier, ko je med drugim zapisal: "Zdi se, da se je vsa

človeška beda zatekla v njegovo naročje in tega fizično tako krhkega človeka z videzom doraščajočega mladostnika spremenila v velikega preroka usmiljenja in groze."

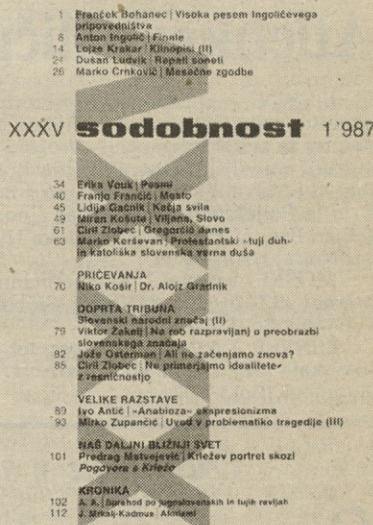
In kako bi ne bilo tako, saj je tako tenkočutni Dado doraščal v dobi velike morije, v času druge svetovne vojne. V letih svojega prvega zavestnega dojemanja sveta je doživljal le vojno in vsrkaval v svojo razvijajočo se duševnost le zlo. Zato je v njegovi umetnosti "strnjeno veselje, v katerem se izgubljeni človek vrača k svojim živalskim izvorom"; v njegovi umetnosti se odraža "svet atomskih katastrof, v katerem je genialnost skupine ljudi služila le temu, da je ohromila razum in telo vseh drugih", kot je zapisal že omenjeni strokovnjak.

Likovno ustvarjalnost tega velikega mojstra predstavlja sedaj v galeriji Torbandena devet zelo velikih olj ter obilen ducat manjših gvašev. Vsa njegova olja in večina gvašev imajo za osnovo medlo plavo barvo, na katero mojster v blagih barvah upodablja svoje motive, svoje spake, svoje stvore, ki včasih ličijo na kako ekzotično žival, včasih celo na nekakšno človekovo bitje, najpogostejše pa mojster upodablja povsem izmišljena bitja. V nobenem primeru pa nima pred seboj normalnih, naravnih bitij, pa čeprav mojster daje včasih motivu povsem normalno ime in je le eno delo brez naslova. Na razstavi je tudi nekaj redkih del, ki tudi vsebinsko prijetno pritegnejo. (Fre)

Revije

Pestra in zanimiva številka Sodobnosti

Z dokajšnjo zamudo smo prejeli prvo letošnjo številko osrednje slovenske literarne revije Sodobnosti. Revija, ki sicer slovi po natančnem mesečnem izhajanju, je tokrat zagledala pulte kar poldrugi mesec prepozno in upati je, da bo to le enkratni lapsus. No, kljub zamudi, pa se nas ob prebiranju vsebine takoj poprime dobra volja, saj se Sodobnost predstavlja v lepi oblikovni luči, z do-

bro impaginacijo, preglednostjo in jasnimi črkami in seveda s kakovostnim materialom.

Uvodoma je objavljen zapis Frančka Bohanca ob 80-letnici Antona Ingoliča, sam pisatelj pa je priobčil še neobjavljen odlomek iz zgodovinskega romana Gorele so grmade. V literarnem poglavju Sodobnosti se oglašajo še nekaj, predvsem mlajših avtorjev, med njimi Miran Košuta (mimo-grede-megalomanska osebna fotografija), ki objavlja dve črtici: Viljano in Slovo.

Že zadnjič smo opozorili na odprto tribuno, v kateri so intervencije diskutantov s plenuma Kulturnih delavcev OF, ki je bil lani na Bledu in na katerem je tekla razprava o slovenskem narodnem značaju. V razpravo se torej vključuje tudi Sodobnost, saj je tematika nadvse privlačna in je pred kratkim vzbudila tudi precej polemik in pomisli s strani nekaterih političnih delavcev v SRS.

V nadaljnjem preresetavanju oziroma naštevanju prispevkov, naj opozorimo še na zelo zanimiv članek Marka Kerševana o Protestantskem »tujem duhu« in katoliški slovenski verni duši. Kot običajno so v reviji objavljeni še utrinki iz drugih jugoslovanskih medijev (tokrat je citiran tudi beneški Dom), ki objavljajo eseje in prispevke slovenskih pisateljev oziroma poročila in prevode njihovih del. Pa še marsikaj takega je, ki širi razgled slovenskega intelektualca in ljubitelja umetnosti.

TK TRŽAŠKA KNJIGARNA

priredi od 3. do 14. marca

TRADICIONALNO
SRČANJE
SKNJI
GO

POSEBNA PRILOŽNOST
za nakup knjig in obogatitev
domaćih knjižnih polic
po izredno ugodnih cenah

NA VSEH
KNJIGAH
IN PLOŠČAH
od 10% do 50% POPUSTA

KNJIŽNE DNEVE BOŠTA POPESTRILI:

5. marca - ob dnevu žena - PREDSTAVITEV KNJIGE I. Žerjal, N. Švara in M. Mislej: **BURJA IN KAMNI**

12. marca - v sodelovanju s SPDT - PREDSTAVITEV KNJIGE O ODPRAMI KARAKORUM '86 V. Grošlja: **V KRALJESTVO ČRNEGA GRANITA**

VABLJENI

Kolesarstvo: včeraj v Sorrentu
Predstavili »Giro«

Včeraj so v Sorrentu, ob priliki zbora kolesarske federacije, predstavili letošnjo krožno kolesarsko dirko po Italiji, ki bo trajala od 21. maja do 14. junija. Sedemdeseti »Giro« bo dolg 3.912 km in bo obiskal 17 dežel ter se tudi podal v San Marino, torej formalno v »tujino«.

»Giro«, ki se bo začel v Sanremu in zaključil v Saint Vincentu, bo imel 19 etap. Najprej bo predetapa, na sporedu bo še etapa na kronometer v spustu, 19 »normalnih« etap, etapa za ekipe na kronometer in dve etapi na kronometer za posameznike. Povprečna dolžina etape je 178 km, upoštevali pa bodo, kot že v prejšnjih letih, odbitke za prve štiri uvrščene v vsaki etapi (20, 15, 10 in 5 sekund).

Letošnji Giro je primeren za »gorske« kolesarje, saj je mnogo gorskih etap z zahtevnimi vzponi. »Cima Coppi«, najvišja točka »Gira«, bo tokrat na višini 2.239 m in sicer na prelazu Pordoi, na sporedu pa bosta tudi dva prosta dneva (31. maj in 9. junij).

Letošnji »Giro« bo torej vsekakor zanimiv tako zaradi novosti etape v spustu kot tudi zaradi 15 vzponov nad 1500 metri. Torriani je torej hotel za ta 70. »Giro« pripraviti nekaj posebnega.

Atletika: odlični rezultati na EP

LIEVIN — Letošnje evropsko dvoransko atletsko prvenstvo je že prvi dan prineslo nekaj odličnih rezultatov. Sovjet Emmian je bil izredno razpoložen. Najprej je z 8,34 m izenačil evropski rekord in zatem je še preskočil 8,49 m, kar je drugi najboljši svetovni dvoranski rezultat. Odličen je bil tudi Italijan Evangelisti, ki je osvojil srebrno kolajno z novim državnim rekordom 8,26 m. V teku na 60 m je Poljak Voronin zmagal z novim evropskim rekordom 6'51, drugi je bil Italijan Pavoni (6'58) pred rojakom Ullom (6'61).

Nekaj rezultatov:
MOŠKI - krogla: 1. Timmermann (NDR) 22,19 m; 2. Gunthör (Švi.) 21,53 m; 3. Smirnov (SZ) 20,97 m; **višina:** 1. Sjöberg (šve.) 2,38 m; 2. Thranhardt (ZRN) 2,36 m; 3. Avdejenko (SZ) 2,36 m.

ŽENSKE - daljina: 1. Dreschler (NDR) 7,12 m; 2. Cistjakova (SZ) 6,98 m; 3. Bilavskaja (SZ) 6,76 m; **60 m ovire:** 1. Donkova (Bol.) 7'79; 2. Uibel (NDR) 7'89; 3. Zagorčeva (Bol.) 7'92.

Odbojka: v sinočnji tekmi moške C-1 lige v Čedadu
Samozavest padla v odločilnih trenutkih

ASFJR - Val Kmečka banka 3:1 (16:14, 15:5, 5:15, 15:9)

VAL KMEČKA BANKA: Lavrenčič, Petejan, Plesničar, Palin, Černic, Mučič, Grilanc, Allesch, Stancič, Micheli.

TRAJANJE SETOV: 25, 18, 13, 23 minut.

Kazalo je, da bodo valovci po neverjetnem sobotnem porazu reagirali in tekmo v čedadu odigrali s tako koncentracijo, ki bi jih morala prvesti do zmage. Od vsega začetka smo opazili veliko samozavest vsakega posameznika, saj so v prvem setu povedli kar s 14:9. Žal pa, kot se je pri tej ekipi več-

Italijansko košarkarsko prvenstvo A-2 lige
Odločilno za deželna ligaša

Pred nami je 27. kolo košarkarskih prvenstev A-1 in A-2 lige. Tržaškemu Stefanelu se v zadnjih kolih očitno pišejo boljši časi, saj je TanjeviČevo moštvo, kot pravijo nekateri opazovalci in kot trdijo celo sam TanjeviČ in drugi pri tržaškem prvligašu, morebitni »outsider« za uvrstitev v play-out (za moštva z uvrstitvijo od 3. do 10. mesta). To bi bilo seveda mogoče, če bo Stefanel ostal v preostalih tekmah brez poraza. Stefanel se bo pred lastnim občinstvom pomeril z neposrednim tekmeцем Corso Tris iz Rietija. V primeru zmage bi si Vitez in tovariši verjetno že zagotovili obstanek.

Segafredo pa bo pričakal prihod solidne postave Alno Fabriano, ki je pa zelo nihajoča v igri in rezultatih in je zato nepredvidljiv nasprotnik. Za Bosinijeve varovance pa so drevišnje

srečanje sila pomembno, saj so točke v tem trenutku najbolj nujne, tudi če bi morebitni poraz v današnji tekmi morda ne vplival neposredno na stanje goriškega moštva.

V včerajšnji anticipirani tekmi A-1 lige je beneški Giomo doma premagal Bancoromo s 101:91. Dalipagič je dal 50 točk ter s 54 zaporednimi uspešnimi prostimi meti izenačil Kičanovičev rekord italijanske A-1 lige.

Spored A-2 lige (18.30): Alfa Sprint - Filanto; Annabella - Pepper; Benetton - Facar; Fleming - Jollycolombani; Segafredo - Alno; Spondilatte - Citrosil; Standa - Liberti; Stefanel - Corsa Tris.

Spored A-1 lige: Arexons - Mobilgiri; Berloni - Allibert; Dieter - Ocean; Enichem - DiVarese; Hamby - Fantoni; Riunite - Scavolini; Tracer - Yoga.

Košarka: jugoslovanska 1. B liga
Vse po predvidevanju

V 1. B ligi je Smelt Olimpija sinoči dosegla rutinsko visoko zmago proti Famosu (129:100). Slovan pa je na tujem izgubil z Željeznicarjem (97:91), medtem ko je Monting premagal MTT Tima (105:76).

Izidi v A ligi pa so sledeči: Crvena zvezda - Partizan 92:102; MZT - Cibona 75:78; Jugoplastika - Rabotnički 100:75; Borac - Šibenka 100:79; Budućnost - Bosna 74:79. Danes bo na sporedu tekma med Zadrom in Slobodo.

Odbojka: v derbiju moške C-2 lige
Goričani zlahka odpravili borovce

OLYMPIA KMEČKA BANKA - BOR JIK BANKA 3:0 (15:6, 15:6, 15:2)

OLYMPIA KMEČKA BANKA: Dornik, Komjanc, Batistič, Simon, D. in A. Terpin, Š. in I. Cotič, Špacapan.

BOR JIK BANKA: Batič, Budin, G. in G., Gasparo, Pernarčič, Zubin, Meton, Starc, Gombač

Proti živčnim Tržačanom, ki so v Gorico prišli z namenom, da osvojijo celotni izkupiček, je Olympia tokrat imela lahko delo, saj so gostje po prvih borbenih točkah popustili na vsej črti. Čeprav je bilo volje do zmage veliko, so borovci veliko grešili, zlasti pri servisu, tako da je bil gladek poraz neizbežen. Na nasprotni strani pa so domačini igrali mirno in preudarno, brez nepotrebnega tveganja in živčnosti. (M.Š.)

ŽENSKA C-2 LIGA: borovke brez težav

SLOGA KOIMPEX - COLORI LATISANA 0:3 (5:15, 14:16, 12:15)

SLOGA KOIMPEX: M. in V. Drnovšček, Kokoravec, Križmančič, Lupinc, Milkovič, Morpurgo, Pro, Sosič, Vidali.

Latisana, ki se vedno bolj približuje napredovanju v višjo ligo, je po samih treh setih premagala tudi Slogo Koimpex. Vendar naša dekleta nikakor niso odigrala podrejene vloge. Prvi set je sicer gladko pripadel gostjam, v nadaljevanju pa so jim bile slogašice povsem enakovredne, in če bi v ključnih trenutkih zaigrale bolj temperamentno in brez nekaj banalnih in povsem nepotrebnih napak, bi lahko iztržile vsaj niz, ki bi realneje odražal sinočnje razmerje sil. (INKA)

BOR FRIULEXPOR - VIRTUS FONTANAFREDDA 3:0 (15:11, 15:10, 15:8)

BOR FRIULEXPOR: Kus, Foraus, Zergol, Debenjak, Stopper, Ukmar, Bandi, Knez, Centazzo

Tudi drugi letošnji obračun med Borom Friulexportom in odbojkaricami iz Fontanafredde se je končal v korist Tržačank. Če so gostje v domači telovadnici izbojevale set, so morale tokrat z igrišča brez tega delnega zadoščenja. Glede na mesto na lestvici pa je bilo pričakovati od igralk iz okolice Pordenona boljšo igro, saj se gostiteljicam ni bilo treba mnogo truditi za osvojitve trinajstega para točk. (G. F.)

MOŠKA D LIGA: derbi zlahka Soči Sobema

SOČA SOBEMA - SLOGA 3:0 (15:5, 15:7, 15:6)

SOČA: Antonič, Ferfolja, Cotič, Soban, Bagon, Černic, Marušič, Tommasi, Kovic, Pahor, Kobal.

SLOGA: Sgubin, Betocchi, Čač, Komar, De Walderstein, Hrovatin, Gulič, Kerpan, Pahor in Sain.

Goriško-tržaški derbi v D-ligi je bil kratkotrajen in precej neprivačen. Sovodensko-jamelska ekipa je bila trdno odločena, da osvoji točki, Sloga pa preveč vdana. Soča je poleg tega zelo malo grešila, a Tržacani niso bili prodorni. Tako je bila razlika med ekipama še očitnejša, tekma pa enosmerna, kot priča sam rezultat, ki je sicer za Sočo več kot zadovoljiv. (Pavel Tommasi)

SAN SERGIO - NAŠ PRAPOR VAL SIRION 3:1 (8:15, 17:15, 15:9, 15:13)

NAŠ PRAPOR VAL SIRION: Lutman, Zavadlal, Vogrič, Grinovero, Braini, Devetak, Miklus, Princič, Sošol, Bevčar.

Gostje so tekmo začeli zelo dobro, saj so z lahkoto osvojili prvi set ter v drugem vodili z 10:2. Tedaj se je žal začela vrsta napak, kar je izkušen nasprotnik, ki uvršča v svoji sredi več starejših odbojkarjev, spretno izkoristil. Moramo poudariti, da bi lahko naši tekmo osvojili brez posebnih problemov, če bi se v ključnih trenutkih bolj zbrali. Nasprotniki pa po prikazani igri prvega mesta na lestvici ne zaslušijo.

ŽENSKA D LIGA: res uspešno kolo za naše

NUOVA PALLAVOLO TRST - AGOREST 0:3 (12:15, 6:15, 14:16)

AGOREST: Klemše, Kocjančič, Primožič, Mulič, Cotič, Plet, Roner, Vižintin, Zavadlav, Orel, Peterin.

Domača ekipa je takoj pokazala dokajšnjo zagrizenost in ni odigrala podrejene vloge. V prvem nizu je povedla z 9:3, a tedaj je združena ekipa Agorest zaigrala zbraneje in je spretno zbirala točke ter najprej nadoknadila zamujeno in zatem set še osvojila. Drugi niz je bil za Strgarjeve varovanke le gola formalnost in prav tako tudi tretji vse do 14:3. Potem se je zataknilo in potrebno je bilo celo igrati na razliko.

MAJANESE - BREG AGRAR 0:3 (11:15, 15:17, 5:15)

BREG AGRAG: Tavčar, Malmenvall, Maranzina, Komar, Sancin, Šturman, Kocjančič, E. in F. Žerjal, S. in K. Slavec.

Začetek srečanja je bil precej izenačen, na koncu pa so nekoliko prisebnejše gostje le izbojevale niz. Gostiteljice so še bolj spodbudno nadaljevale, saj so vodile v drugem setu celo z 9:2. Z izredno zagrizenostjo so Brežanke najprej izenačile in potem odločile v lastno korist set in s tem tudi srečanje. (F. Ž.)

SOKOL INDULES - KILLJOY TS 3:0 (15:9, 15:9, 15:11)

SOKOL INDULES: Legiša, Radetič, Ušaj, Rudež, Vižintin, T. in L. Masten, Škerk, Žbogar.

Nabrežinke so z dobro igro osvojile pomembni točki v boju za obstanek. Nasprotnik pa je tokrat nudil močnejši odpor kot v prvi tekmi. V vsakem setu je bil enakovreden do 8, 9. točke, vendar so zatem naša dekleta znala niz zaključiti v svojo korist. (S. U.)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - MOBILCASA CORRIDONI 3:1 (15:7, 14:16, 15:7, 15:10)

KONTOVEL: Hrovatin, Černjava, Danieli, E. in T. Prašelj, Maver, Legiša, Conestabo, Štoka, Šardo.

Kontovelke so podcenjevale nasprotnice in to se je odražalo skozi vso tekmo. Pričele so zbrano in hitro, toda kmalu so popustile v koncentraciji in igra se je upočasnila. Drugi set je bil najslabši, a nasprotnice so bile vseskozi v vodstvu. Ob izenačenju pa Kontovelu ni uspelo osvojiti seta. Potem pa so naše pritisnile in po zaslugi večje izkušenosti so le osvojile novi točki.

(Maja Štoka)

Kontovel Electronic Shop - Polet
81:61 (40:25)

KONTOVEL: Ban 4, Grilanc 28 (2:3), Lisjak, I. Starc 12 (2:5), Kojanec 13 (1:4), Čuk 8, D. Starc 8 (1:1), Sedmak 6, Gruđen 2.

POLET: Sosič 4 (4:5), Ferluga 7 (5:8), Perčič 3 (1:2), Kerpan, Taučer, Persi 15 (1:3), Vremec 23 (1:3), Fabčič, Grgič, Piščanc 9 (3:3).

SODNIKA: Chermaz in Vigini. ON: Kontovel 21; Polet 18; PON: nihče; 3 TOČKE: Grilanc 2, I. Starc 2, D. Starc 1, Vremec 2.

V uvodnih petih minutah ni prav nič dalo slutiti, da se bo srečanje izteklo z izdatno zmago Kontovelcev. Polet je začel zelo odločno in prisilil domačine na ostro obrambo, ki se je povsem obnesla v nadaljevanju. Sredi prvega polčasa je Poletovo moštvo zadel nepričakovan »black out«. Tavčarjevi varovanci so zapravili vrsto napadov in zgrešili, kar je bilo mogoče. Na drugi strani pa so košarkarji Kontovela igrali preudarno v napadu in strnjeno v obrambi, kar se jim je obrestovalo tudi v borbi pod košema.

Drugi polčas se je začel podobno prvemu in tudi tokrat so poletovci »trajali« le pet minut, nakar so prišle na dan navedene hibe. V Poletovih vr-

stah ni bil prav nihče posebno razpoložen v napadu, medtem ko so domači igralci uspešno zaključili večino akcij. Ob solidni igri vseh ostalih, se je v drugem polčasu razigral Ivo Grilanc, ki je bil najboljši na igrišču.

(Cancia)

Bor Radenska - Alabarda
76:84 (41:42)

BOR RADENSKA: Kovačič, Korošec 29 (2:4), Salvi, Barini, Semen 4 (2:2), Pregarc 18 (5:7), Pieri 16 (2:3), Kneipp 7 (3:3), A. Semen, Smotlak 2.

3 TOČKE: Korošec 1, Pregarc 2.

Borovi člani so zasluženno izgubili proti solidni Alabardi, čeprav je treba priznati, da so dali vse od sebe. Vendar v košarki odloča posebno skok in prav tu so borovci v drugem polčasu povsem odpovedali. Naši so v 7. min. drugega polčasa vodili z 10 točkami razlike, nasprotniki so prišli na široko consko obrambo, ki so jo borovci napadali zelo živčno in neracionalno, obenem so pod lastnim košem popolnoma izgubili boj v skokih. Pekoč poraz torej, čeprav je bila igra »plavih« solidna vse do 10. min. d. p.

Po tem porazu postaja boj za prva štiri mesta zelo izenačen. Borovci

bodo zato morali čimprej popraviti predvsem psihični pristop do tekme, saj je tudi proti Alabardi prišlo pri nekaterih izkušenih igralcih do pretirane nervoze, kar v takih izenačenih tekmah pomeni poraz. (Vato)

Dom - Alba Gioia
88:93 (49:42)

DOM: Puiatti 32 (5:6), Nanut 24 (10:11), Kristjančič 19 (1:6), Corsi 4 (2:2), U. Dornik 7 (3:3), M. Dornik, Košuta, Kocjančič, Romano.

PON: U. Dornik (34), Mochiutti (35), Puiatti (39), Nanut, Corsi, Groppo (40). ON: Dom 31, Alba 26. 3 TOČKE: Puiatti 3, Nanut 2.

Domovci so v najpomembnejšem srečanju prvega povratnega kola na domačih tleh nezasluženno zgubili proti sicer odlični ekipi Albe Gioie iz Krmina. Srečanje je bilo izredno napeto in zanimivo. Kljub precejšnji nervozi v prvih minutah smo vseeno prisostvovali dobri košarkarski predstavi. Prava zmagovalca pa sta samo sodnika, ki sta tokrat dala duška lastni fantaziji. O tekmi samo še to: 28 sekund pred koncem, pri rezultatu 88:89, bi morala odbita žoga pripasti našim, a sodnik si je izmislil »out«. S tem je bilo tekme konec. Slava sodnikom! (M. Čubej)

nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani - nadaljevanje s 1. strani

● Jadran

Moštvo pa je reagiralo presneto dobro. Peter Štoka, ki je zamenjal Bana, je odigral res herojskih 14 minut, med katerimi se je izkazal v napadu in v obrambi. Stefan Gulič je poskrbel za dodatni motivacijski impulz z dvema trojkama v težkih trenutkih in z vrtoglavih tempom igre, ki mu masivnejši in počasnejši nasprotniki niso bili kos. Ko so se nasprotniki spet približali, pa je Lokar rešil situacijo z dvema predrznima prodoroma in metoma od daleč.

Sodniška dvojica je v drugem delu srečanja popolnoma izgubila nadzorstvo nad tekmo in je oškodovala ene in druge.

Dotlej je bila tekma še sila izenačena, čeprav so bili domači še vedno v prednosti. Padova je skušala nadoknaditi zamujeno z agresivnim pressingom, ki pa so ga

naši »razbili« in svojo prednost še povečali.

Skratka, zares dovršena igra Brumnovih fantov, pri katerih so bili tokrat, verjetno bolj kot kdaj prej, za zmago odločilni hitri Gulič, predrzni Lokar in junaški Štoka. (Cancia)

Jadran - Petrarca Padova
91:78 (49:41)

JADRAN: Žerjal, Čuk 17 (3:3), Lokar 16 (1:1), Gulič 13 (0:1), Sosič 6 (0:1), Štoka 7 (1:2), Terčon, Rauber 5 (3:4), Ban 17 (6:6), Daneu 10 (2:4).

PETRARCA: Rampon 18 (5:6), Cesaro, Cella 23 (8:9), Pagnoscin, Illoiti, Pavanello 5 (1:3), Mescalcin 5 (3:4), Michelson 6 (2:4), Sannevigo 12, Zorzenon 9 (1:4).

SODNIKA: Rossi iz Ancone in Mondaini iz Pescara. ON: Jadran 29, Pet-

rarca 25; PON: Ban (24), Rauber (39), Rampon (40); PM: Jadran 16:22; Petrarca 20:30; 3 TOČKE: Lokar 1, Gulič 3, Ban 1, Rampon 1, Cella 1. GLEDALCEV: 1000.

● Meblo

Vsekakor moramo naše igralk ob koncu vseeno pohvaliti, ker so po delnem porazu v prvem nizu odločno reagirale in se niso predale malodušju, kot se je včasih dogajalo, zlasti v prejšnjih sezonah. Konec koncev je vodilni Tregarofani šele pred petnajstimi dnevi na tem igrišču zmagal samo po petih nizih. Skratka, če naj uporabimo klasično očno, je šlo za dragoceno zmago, to pa je tudi vse, kar smo od združene ekipe sinoči pravzaprav pričakovali. (ak)

Ferrara - Meblo
(15:8, 10:15, 7:15, 13:15)

MEBLO: Nacinovi, Klemše, Maver, Mira in Neva Grgič, Žerjal, Garbini, Vidali in Pertot.

TOČKE: Meblo 32:53, (Maver 9, Žerjal 8, Nacinovi, Mira Grgič in Garbini 5); Ferrara 20:45. ZGREŠENI SERVISI: Ferrara 24; Meblo 19. SODNIKA: Baggio iz Benetk in Camprini iz Forlija. GLEDALCEV: 50.

OSTALI IZIDI: Volpe Fiesso - Torre Franca 3:0, Cerviniano - Tregarofani 1:3, Conegliano - Nervesa 3:0, Mogliano Veneto - Albatros 3:0, Torriana - Viadana 0:3.

LESTVICA: Tregarofani 28, Nervesa, Mogliano Veneto in Conegliano 26, Meblo 24, Viadana 20, Torrefranca 18, Volpe Fiesso 12, Ferrara 10, Albatros 8, Cervignano 4, Torriana 2.

Pokrajinske lige

ODBOJKA: 1. ŽENSKA DIVIZIJA: Breg - Vivai Busà 3:0 (15:3, 15:11, 15:5); Sovodnje Agorest - Fossalon 3:0 (15:1, 15:4, 15:5); Sokol - Bor Friulexport 3:2 (15:0, 15:4, 6:15, 1:15, 15:2); Sloga Koimpex - NPT 3:2 (15:13, 15:11, 13:15, 9:15, 15:9); UNDER 16 - MOSKI: Libertas S. Luigi - Val Naš Prapor 1:3 (6:15, 15:10, 12:15, 9:15). UNDER 16 - ŽENSKE: Dom Agorest-Pallavolo Morarese 1:3 (16:14, 15:17, 4:15, 12:15); Bor Friulexport - Sloga 3:0 (15:2, 15:6, 15:11).

NOGOMET: UNDER 18: Kras - San Marco 2:1 (0:0)

ŠZ Bor izraža gospe Bruni najiskrenejše sožalje ob izgubi njene drage mame.

Na petkovi svečani akademiji v telovadnici goriškega Kulturnega doma

Ob 100-letnici Sokola dvorana prepolna kot še nikoli

GORICA — Toliko gledalcev v nastopajočih kot v petek zvečer v telovadnih prostorih goriškega Kulturnega doma še ni bilo, tako da so morali prireditelji pokazati zvrhano mero iznajdljivosti, da so vsem omogočili vstop. In prav je, da smo se ob tako važnem dogodku, kot je 100-letnica goriškega Sokola, zbrali v tako velikem številu. S tem smo izpričali našo privrženost in navezanost telesnokulturnemu gibanju, ki je bilo bogato in razvejano že v prejšnjem stoletju, kakor tudi danes, kot smo se o tem lahko prepričali pri ogledu razstave o Sokolu in naših športnih društvih. Združ-

Aldo Rupel

nju slovenskih športnih društev, ki je bilo organizator pobude, pa gre pohvala za odlično izpeljan spored. Zahvala, ki so jo naši krovni športni organizaciji izrekli tudi predstavniki najstarejšega športnega društva na Slovenskem, TV Partizan iz Ljubljane, ki so ob tej priložnosti izročili predsedniku Ruplu srebrno kolajno.

Sam spored večera je bil izredno bogat in je shematsko prikazal povezanost med športom, rekreacijo in kulturo, prvinami, ki so prisotne na vsem našem teritoriju in se večkrat medsebojno povezujejo. V tem smislu so večer uvedli člani doberdobske Godbe na pihala Kras (kapelnik Strojnar Ristovski) in novogoriške mažoretke. Po pevskem pozdravu, ki so ga občinstvu in nastopajočim izrekli člani zbora Andrej Paglavac iz Podgore, se je v dvorani ugasnila luč, tako da je občinstvo v diapozitivih Zdenka Vogriča lahko podoživljalo nekaj trenutkov iz življenja in dela goriškega Sokola.

Športni spored je začela Laura Legiša s točko klasičnega baleta. Po različnih delih telovadnice so se nato predstavili fantje in dekleta Gimnastične zveze Slovenije, UGG in Doma; v posamični točki športne ritmične gim-

nastike pa se je predstavila mlada članica SZ Bor Rada Pilat. Nadvse scenesko efektne je bil množičen nastop deklic in dečkov raznih društev (Sovodnje, Val, Naš prapor in Dom Agorest), ki se ukvarjajo z odbojko. Pod vodstvom Marte Vižintin, Mirana Strgarja in Aleksandra Kodriča so prikazali nekaj prvin gimnastike in odbojke. Za njimi so nastopila mlada dekleta SRG, ki jih je pripravila Damjana Češčut (sama pa je kasneje nastopila v posamični točki z obročem).

Petkov spored so obogatile tudi mlade članice skupine za jazz-gimnastiko osemletke M. Štrukelj iz Nove

Gorice. Posebne pozornosti pa je bila deležna Dominika Kacin (ŠD Narodni dom iz Ljubljane), slovenska republiška prvakinja, ki se je predstavila z vajami s kolebnico, kiji in trakom. Akrobatika je zanimiv del športne gimnastike. Nekaj njenih prvin so nam prikazali mladi goriški in ljubljanski telovadci. Po nastopu kotalkaric društva Vipava s Peči, je spored sklenila četverica ritmičark SZ Dom z uporabo malega orodja. Avtorica sestave je bila Mija Češčut, ki je tudi sodelovala pri izoblikovanju vsega sporeda.

(R. Pavšič)

Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah

Zadnje zlato De Zoltu

	KOLAJNE			
	Z	S	B	
Švedska	3	2	3	
Norveška	2	4	4	
Finska	2	3	0	
Italija	2	0	0	
SZ	1	3	3	
Avstrija	1	0	2	
CSSR	1	0	0	
ZRN	1	0	0	
ZDA	0	1	0	
Švica	0	0	1	

OBERSTDORF — Italijan Maurizio De Zolt je v zaključni tekmi svetovnega prvenstva v nordijskih disciplinah, teku na 50 km, osvojil prestižno zmago in z

njo prinesel Italiji drugo zlato kolajno na tem SP, na katerem pa so bili absolutni zmagovalci Skandinavci. De Zolt je 50 km presmučal v 2.11'27"2, ter gladko prehitel drugouvrščenega Šveda Thomasa Wassberga (2.11'43"5) in Šveda Torgnyja Mogrena (2.12'51"1). Italijani so lahko z dvema zlatima odličjem zelo zadovoljni, saj si niso nadejali takega uspeha.

smučarske varnostne vezi

TYROLIA®

PROIZVODNJA: TITAN

PRODAJA: Slovenijašport

Nogomet: prijateljska tekma v Kopru

Jugoslavija - Italija

KOPER — Danes bo na sporedu prijateljsko srečanje med mladinskima reprezentancama Italije in Jugoslavije (selekciji igralcev »under 21« italijanske B lige in 2. zvezne jugoslovanske lige). Za tekmo, ki se bo začela ob 15.00, vlada veliko zanimanje. Za Italijo bo nastopil tudi igralec Triestine Orlando.

Nogomet: v italijanski A ligi

Razpleti na vrhu?

Današnje kolo italijanske nogometne A lige prinaša nekaj zelo zanimivih tekem. Na sporedu je več »srečanj na vrhu«, med katerimi bi omenili tri: Torino - Napoli, Milan - Juventus in Roma - Inter. Videmska enajsterica pa še upa v čudeže. Igral bo namreč doma proti Fiorentini in seveda računa na celotni izkupiček. Kaže pa, da bosta po dolgem času stopila na igrišče vratar Brini in napadalec Branca.

Današnji spored (ob 15.00): Avellino - Ascoli; Brescia - Como; Empoli - Atalanta; Milan - Juventus; Roma - Inter; Sampdoria - Verona; Torino - Napoli; Udinese - Fiorentina.

Jugoslovanska A liga

Spet prvenstveni boji

Danes se bo po nekajmesečnem odmoru nadaljevalo jugoslovansko prvoliško nogometno prvenstvo. Nekateri prvoliški še vedno, verjetno zaman, računajo, da bo ustavno sodišče razveljavilo odločitev predsedstva nogometne zveze o minus točkah, ki jih ima deset prvoliščajev.

Današnji spored: Spartak - Partizan; Dinamo (V) - Budućnost; Sarajevo - Sloboda; Velež - Čelik; Hajduk - Rijeka; Radnički - Dinamo (Z); Vardar - Željezničar; Sutjeska - Osijek; Crvena zvezda - Priština.

Kolesarski klub Adria iz Lonjerja pred novo sezono

Kolesarski klub Adria iz Lonjerja se pripravlja na novo tekmovalno sezono, ki se je v nekaterih krajih Triveneta že pričela. Lonjerski športni delavci, ki pravzaprav ne poznajo oddiha, saj si skozi vso zimo sledijo dirke v ciklokrosu, se že zavzeto pripravljajo na sezono, ki jo bodo, kot že dobro desetletje, začeli z mednarodno amatersko kolesarsko dirko za trofejo ZSSDI, ki bo že enajsta po vrsti.

Po lanskoletni, jubilejni izvedbi, na kateri je nastopilo rekordno število tekmovalcev iz severne Italije in iz Jugoslavije (okrog 1700), so prireditelji nekoliko spremenili traso dirke na Goriškem, upajo pa, da bo tudi tekmovalcev manj in računajo na okrog sto udeležencev iz Italije, Jugoslavije in Avstrije.

Po lanskoletnem uspehu državnega reprezentanta Fondriesta, ki je letos prestopil med profesionalce in predstavlja up italijanskega kolesarstva, bi morali biti tudi letos na startu najboljši kolesarji iz vseh treh držav. Letošnja dirka spada namreč v okvir šestih tekmovanj (po dve v F-JK, Sloveniji in Koroški) za dodelitev prvega pokala Alpe-Adria, ki je nastal na pobudo predsedni-

ka koroške kolesarske zveze Steinerja. Deželna kolesarska zveza je pristopila k tej pobudi pravzaprav na pristisk slovenskega kluba in je vključila v koledar teh manifestacij dirko v Lonjerju ter julija meseca dirko v Varianu pri Vidmu.

Poleg tega pa je zveza ustanovila tudi posebno komisijo za stike v delovni skupnosti Alpe-Adria, ki ji načeljuje član deželnega odbora kolesarske zveze Segale in v kateri je poleg deželnega odbornika, Tržačana Veliska, še Radivoj Pečar. Ta komisija vzdržuje stike s sorodnimi zvezama v Sloveniji in v Avstriji in koordinira vseh šest manifestacij.

Vključitev v okvir dirk za pokal Alpe-Adria predstavlja za slovenske športne delavce zadoščenje, saj potrjuje pravilnost izbire, da se organizirajo mednarodne manifestacije v okviru uradnih športnih organizacij.

Odločilno pomoč pri sklepu, da se z organizacijo te dirke nadaljuje, pa predstavlja prav gotovo tudi doprinos slovenskega podjetja Resim, ki je finančno priskočilo na pomoč slovenskim kolesarskim delavcem in jim

poleg organizacije dirke pomagalo tudi pri nadaljnjem delovanju na tekmovalnem področju. Lonjerska Adria je tako lahko ojačila svoje vrste za nastope med cikloamaterji, kjer letos računa na uspehe tako v pokrajinskih prvenstvih kot tudi v širšem meddeželnem okviru.

Belo-modre drese KK Adria - Resim bodo letos oblekli naslednji tekmovalci, ki bodo nastopali v raznih kategorijah, pod koordinacijo Nina Maverja, ki bo tudi nastopal: Luciano Bukavec, Toni Cerasari, Ivo Doljak, Silvano Ferluga, Jože Hafner, Marko Jug, Srečo Komac, Tone Kunaver, Boštjan Kušar, Martin Lenaršič, David Lenisa, Adriano Macarol, Klavdij Marušič, Rado Milko- vič, Nino Poropat, Egon Renko, Giorgio Schneider, Janez Zakotnik, Dario Zerial in Mauro Zerial. Na raznih maratonih v naši deželi, v Avstriji in v Sloveniji pa bodo nastopali Sandro Čok, Dario Gregori, Giorgio Močnik, Radivoj Pečar, Stojan Udovič in Nino Zudek.

Start za letošnjo trofejo ZSSDI, ki bo 8. marca, bo ob 13. uri v Lonjerju, cilj pa bo po 115 km preko goriške in tržaške pokrajine na Bazovski cesti nad Lonjerjem okrog 16. ure. (R. Pečar)

domači šport

DANES

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trstu, pri Sv. Sergiju: San Sergio - Vesna; 15.00 v Bazovici: Zarja - Zaul; 15.00 v Repnu: Kras - L'Architrave; 15.00 na Proseku: Primorje - Giarizsole

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Podgori: Juventina - Brazzanes; 15.00 v Sovodnjah: Sovodnje - Poggio

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

11.00 v Ronkah, Ul. dei Campi: Basket Ronchi - Dom; 11.00 v Nabrežini: Sokol - Edilgest

KADETI

9.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Adriaimpex - Ferroviario B

DEČKI

11.00 v Trstu, na 1. maju: Bor Indules - Saba

ODBOJKA

UNDER 16 MOŠKI

9.30 v Dolini: Breg - CUS TS; 9.30 v Trstu, Ul. Zandonai: Volley Club TS - Sloga

UNDER 16 ŽENSKO

9.30 v Repnu: Sloga Koimpex - Julia; 11.30 na Proseku: Kontovel Electronic Shop - Inter 1904

RITMIKA

DEŽELNO PRVENSTVO

9.30 v Trstu, telovadnica SGT: nastopata tudi Bor in Dom

BALINANJE

TROFEJA ZSSDI

8.30 v Briških, dom Ervatti: nastopa 12 ekip

obvestila - obvestila - obvestila

ZSSDI

vabi vse tiste, ki bi se radi udeležili 9. zimskega pohoda »Arihova peč in smučarski tek«, ki bo v nedeljo, 1. marca, s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu na Koroškem, naj se zgledajo (tudi telefonsko - 767304) v uradu ZSSDI za organizacijo skupnega pohoda. Na sporedu bosta med drugim smučarska teka na 3 km in 7 km za vse kategorije.

ŠK KRAS

prireja ob sredah zvečer vadbo namiznega tenisa za rekreativce. Vsi zainteresirani naj se javijo na prvem treningu, ki bo 25. t. m. ob 21. uri v športno-kulturnem centru v Zgoniku.

ŠD MLADINA

vabi vse člane na smučarski izlet in tekmo v Ravasclettu 1. 3. 1987 (21. ZŠI - SPDT). Vpisovanje je na sedežu društva v Križu, Dom A. Sirk, od 23. do 26. 2. od 18. do 19.30. Odhod avto-

busa z Opčin ob 6. uri, iz Križa ob 6.15.

SPDT

vabi zamejske smučarje na 21. zimске športne igre, ki bodo v nedeljo, 1. marca, ob 10. uri v Ravasclettu na progi Pascut. Vpisovanje je na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.) do četrтка, 26. t. m., od 10. do 12. ure. Tekmovalce lahko višjeje le predstavniki društev, vpisovanje pa bo tudi v četrtek, 26. t. m., od 19. do 20. ure, nato pa bo žrebanje.

KOLESARSKI KLUB ADRIA

iz Lonjerja sklicuje v sredo, 25. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju sestanek organizacijskega odbora dirke amaterjev, ki bo na sporedu 8. 3. 87.

KOLESARSKI KLUB ADRIA

sporoča, da so seje kolesarjev vsak četrtek ob 20.30 v društvenih prostorih v Lonjerju.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

za ustanovitev plavalnega kluba Bor vabi na ustanovni občni zbor kluba, ki bo v petek, 27. t. m., ob 20.30 na stadionu 1. maj v Trstu, Vrdelska cesta 7, z naslednjim dnevnim redom: otvoritev občnega zbora; poročila predsednika pripravljalnega odbora; branje statuta; razprava in pozdravi gostov; odobritev statuta; izvolitev volilne komisije; volitve odbora; razno.

Preživite razburljiv popoldan na hipodromu Montebello

danesh ob 14.30

Nova, edina, moderna samopostrežna trgovina

3P

si sam naredi

Ul. Coroneo 17 — Ul. Zanetti 1

BARVE - LADIJSKI POD - POLICE
TALNE BARVNE OBLOGE - KLJUKE
ORODJA - STENSKA TAPETE - MOQUETTE

MOTOR BIKE

nadomestni in okrasni deli
oblačila za na motor in kolo najboljših znamk

avtorizirani prodajalec **PIAGGIO** in **GILERA** kolesa **ATALA**

Sesljan 54/A — Tel.: 291233 (prostorno parkirišče)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 120.- din, naročnina za zasebne mesečno 2.000.- din, trimesečno 5.000.- din, letno 20.000.- din, upokojenci mesečno 1.500.- din, trimesečno 3.750.- din, letno 15.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000.- din, letno 30.000.- din, nedeljski letno 4.000.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

22. februarja 1987

Končno obvestili Interpol o vsej zadevi Še vedno neznane okoliščine brodoloma ladje Massimo Garau

MAZARA DEL VALLO — Kljub razburkanemu morju v Siciliskem prelivu in v vsem zahodnem Sredozemlju italijanska vojna mornarica nadaljuje iskanje morebitnih sledov brodoloma oceanske ribiške ladje Massimo Garau. Izvidniško letalo tipa Atlantique se je podalo vse do španske in severnoafriške obale, ne da bi opazilo razbitin in morebitnih naftnih madežev.

Odgovorni pri pristaniškem poveljstvu v Marzari del Vallo Francesco Armaleo je včeraj ocenil kot nesprijemljivo pisanje raznih dnevnikov, da so se temnopolti mornarji uprli, zaprli poveljnika in druge tri italijanske mornarje v ladijske hladilnike, da so zmrznili in jih nato skupaj z enim od svojih, ki se ni pridružil uporu, prepustili razburkanemu morju na rešilnem čolnu. To verzijo je še odločneje obsodil brodar, ki trdi, da so bili temnopolti mornarji zanesljivi in so pri njem delali brez zapletov že več let. Vsekakor pa se bo moral brodar Giuseppe Quinci zagovarjati že jutri pred preiskovalnim sodnikom, saj je vkrcal nezakonito temnopolte mornarje.

Ob vsem tem ni skoraj več dvomov, da je ladjo Massimo Garau pregazil kak tanker, ki je nato nadaljeval svojo pot. Preiskovalci so sporočili, da je imela ladja Massimo Garau samodejno napravo za klic v sili. Ta bi odgovredla v bistvu le ob primeru električnega kratkega stika ali dinamične poškodbe. Eno in drugo se lahko zgodi samo v primeru trčenja. Italijanske oblasti so končno po petih dneh obvestile Interpol o vsej zadevi.

Preiskovalci so prepričani, da je ob morebitnem trčenju utrpel tudi neznani tanker precej škode, če je ni seveda med tem odpravil. Pri vseh dosedanjih podobnih primerih niso skoraj nikoli uspeli odkriti krivcev, saj so oblasti izgubljale preveč dragocenega časa. Februarja leta 1970 je v podobnih okoliščinah v Siciliskem prelivu izginila 48-tonska ribiška ladja Sant'Ignazio Bono. Od nje je ostal le rešilni pas, nihče pa se ni pobrigal, da bi prve ure po brodolomu skušal izslediti ladjo, ki je pregazila ribiče in nadaljevala svojo plovo, ne da bi jim nudila pomoč in obvestila pristojne oblasti o brodolomu. Nekaj podobnega se je bržkone zgodilo tudi sedaj. (voc)

Srečanja ob Baltiškem morju

V okviru svojega potovanja po sovjetskih baltičskih republikah se je generalni tajnik KP SZ Gorbačov srečal s predstavniki mnogih delovnih kolektivov. Na sliki govori s prebivalci kolhoza 9. maj v Estoniji (Telefoto AP)

»Odpraviti moramo vse tradicionalne predsodke« S preventivnimi ukrepi proti nevarnosti aidsa

BONN, RIM, NAIROBI — »Pred smrtnimi posledicami aidsa moramo odpraviti vse tradicionalne predsodke,« pravi Lothar Schueler, župan Giessena, mesta v Hessnu (ZRN), in predlaga namestitev avtomatov za kondome (perservative) v nižjih in višjih srednjih šolah, »ker so mladi v iskanju prvega odnosa najbolj izpostavljeni okužbi«.

V Zahodni Nemčiji akcija za preventivno prav v teh dneh dosega vrhunec. Bavarski radio pa bo ves naslednji teden oddajal pogovore z znanstveniki, duhovniki, sociologi, bolniki in nosilci bolezni. Uporaba kondomov v ZRN je po smrti igralka Rocka Hudsona porasla od 15 do 30 odstotkov.

Prihodnja številka italijanskega tednika Espresso pa objavlja izid ankete med Italijani, iz katere izhaja, da se jih je 78 odstotkov izreklo za »državni

kondom« v vojašnicah in zaporih in 64 odstotkov za njegovo razdeljevanje v višjih srednjih šolah. Samo 11 odstotkov Italijanov »ga« uporablja, 17 odstotkov pogostoma, ostali pa nikoli.

Medtem so se v bolnišnici v Birminghamu preko transfuzije krvi, kupljene v ZDA, z aidsovim virusom okužili trije hemofilični otroci. Kri je dobavila čikaška družba Armour, o kateri britanski zdravnik meni, da njene razkuževalne metode niso zadostne.

Medtem v turističnih afriških državah naglo pada število gostov in spravlja njihovo gospodarstvo na rob prepada. V Nairobiju denimo je z aidsovm okuženih 88 odstotkov prostitutk.

Kenijski listi zavračajo obtožbo, da bi bolezen izbruhnila v Afriki, in kot izvor navajajo »snobistično sodomijo« v londonskih klubih.

Gable »v vrtincu«

NEW YORK — »Gossip« (klepet pa tudi obrekovanje) je priljubljena hollywoodska rekreacija. Tako ni prav nič nenavadnega, če se ciklično »odkrije resnica« v zvezi s kako filmsko produkcijo, če priplavajo na površje že pozabljene »novosti«. Tokrat je v središču pozornosti film Gone With the Wind (V vrtincu). Avtorji televizijske oddaje Our World (Naš svet) naj bi »odkrili«, zakaj je Clark Gable sprejel vlogo slavnega Rhett Butlerja, obenem pa nam posredujejo že prežvečeno vest, da bi morali v kratkem napisati nadaljevanje romana Mitchellove.

Oddaja o filmu V vrtincu bo slonela na odkritju, da je Gable pregovorila žena, od katere se je hotel ločiti, da bi se poročil z ljubljeno Carole Lombard, njegovo ženo pa naj bi podkupil »tycoon« Louis B. Mayer. Namigovanje je zanimivo - če ne drugega, so avtorji prebrali, in to z večletno zamudo, življenjepis Davida O. Selznika - težko pa ga bo dokazati. Tudi izbira igralk za vlogo Scarlett O'Hara ni bila tako enostavna, kot jo prikazuje oddaja TV mreže ABC. To pa, da se je Paulette Goddard morala odpovedati vlogi, ker je živela na koruzi s Chaplinom, je res iz trte izvit. Saj je tudi Gable trpel zaradi nezakonite ljubezni z Lombardovo, poleg tega pa, ko smo že pri grobem obrekovanju, je bila Vivien Leigh ljubica slavnega igralka Laurencea Oliviera, za katerega so se v Hollywoodu kar pulili...

Zaprli Navajo Times

WASHINGTON — Navajo Times Today, edini dnevnik ameriških rdečkožcev, bo začasno zaprl redakcijo. Vest, da ga ne bo več v kioskih je padla kot strela iz jasnega, saj je dnevnik pred poldrugim letom dobil priznanje National Press Foundation, za živahnost svojega delovanja.

Do leta 1983 je bil Navajo Times Today tednik, z velikim trudom, pa je redakciji in založniku uspelo preskočiti na dnevnik. Zaprtje Timesa, ki izhaja v 8.500 izvodih, naj bi bilo gospodarskega značaja, bralci in novinarji pa so prepričani, da je razlog globlji in pristno političnega značaja.

Strupeni čokoladni bomboni

NEW YORK — 62-letni univerzitetni profesor John Büttner Janusch je tako zameril sodniku Charlesu Briantu Jr., ki ga je obsodil na pet let zapore zaradi razpečevanja mamil, da mu je na dan sv. Valentina poslal v dar zastrupljene čokoladne bombone.

Maščevanje, trdijo nekateri, ima grenak okus. In res, Büttnerju je maščevanje spodletelo, ker se je s čokolado (blago) zastrupila sodnikova žena. To pa še ni vse, saj je na zavoju Büttner nehote pustil nekaj prstnih odtisov in mu zdaj preti do dvajset let ječe.

Svetovna banka in stanje v Afriki

Predstavniki gibanja neuvrščeni pozorno spremljajo obisk predsednikasvetovne banke, Barbera Conabla, v Afriki. Iz več razlogov: to je namreč prvi obisk najvišjega predstavnika te ustanove v tujini (Conable je sicer Američan), prvič pa je tudi, da se je predsednik svetovne banke podal neposredno na afriško celino. Marsikje zelo cenijo ta njegov korak. Tolmačijo ga med drugim kot dokaz čvrstega namena, da se takorekoč problema loti prav tam, kjer je najhuje.

Afriška celina je kajpak najbolj zaostala. Višina dolga ne dosega latinsko-ameriške, saj znaša nekaj več kot 180 milijard dolarjev, vendar so možnosti vračanja na afriški celini neprimerno slabše. Napredek je običaj; predstavniki Svetovne banke, s katerimi dele mnenje tudi nekateri strokovnjaki Organizacije Združenih narodov, trdijo, da je več kot polovica posojil šla do sedaj v zgrešene naložbe. Razen tega protekcionistična politika razvitih držav preprečuje uvoz glavnih afriških surovin.

Glavno afriško vprašanje je seveda kmetijstvo, bolj rečeno prehrana. Zaprepačujoči podatki o lakoti so znani povsod. Stanje pa je toliko slabše, ker je naravni prirastek na tej celini »nad najvišjo mejo«, kot piše v zadnjem zadevnem poročilu Svetovne zdravstvene organizacije; v povprečju dosega 4 odstotke letno. Kajpak je realna ocena, da je afriška celina v polni gospodarski in socialni krizi. Njeno gospodarstvo je povsem zastalo: njegova rast (temu seveda pravimo, da gre za »negativno« rast) je lani dosegla komaj 2,7 odstotka, kar pa je precej pod rastjo prebivalstva, ki ponekod celo presega 6 odstotkov letno.

Potovanje Conabla po svoje potrjuje napovedi ob njegovi izvolitvi; marsikje so tedaj namreč trdili, da si bo prizadeval doseči, da bo banka postala res »banka«, se pravi, da ji bo šlo tudi za razvoj krajev, ki jih bo kreditirala, ne pa v glavnem za urejanje problemov v zvezi z vračanjem dolgov. Razumljivo je, da si je pri obisku izbral kot prve države Kenijo, Zambijo in Tanzanijo, ki nekako spadajo med najbolj razvite, seveda v

afriških razmerah. Kenija je samo v zadnjih treh letih prejela 2 milijardi dolarjev posojil.

Kako in katerih problemov se te dni loteva Conable? Iz prvih pogovorov se da razbrati, da ne namerava zanemariti znanega petletnega programa razvoja Afrike, o katerem so razpravljali lani na zasedanju generalne skupščine Združenih narodov. Svetovna organizacija je sicer program sprejela, vendar razvite dežele z njim niso bile in niso navdušene, saj ga ocenjujejo celo kot »iluzijo« (program predvideva v petih letih naložbe za 120 milijard dolarjev, od teh pa naj bi Afričani prispevali 70 odstotkov!). Razmišljanje o tem programu pa le kaže, da utegne biti vsaj start za razpravo. Za njim stoji, kot vemo, Organizacija afriške enotnosti.

Vprašanje, ki ga prav tako zanesljivo načenjajo (seveda poleg problema protekcionizma pri razvitih deželah, ki je bistven), se nanaša na gospodarsko menjavo na sami afriški celini. Na dlani je namreč, da jo bo treba pospešiti. Nenormalno je, da menjava med afriškimi deželami ne znaša niti enega odstotka vse njihove blagovne menjave. Celotna Kenija, ki je takorekoč najbolj razvita, izvažja v druge afriške predele več od 4 odstotkov blaga, namenjenega tujini.

V zvezi s sedanjim obiskom ponekod tudi ne izključujejo možnosti ponovnega razglabljanja o tem, ali ne bi bilo nemara pametno formirati širše gospodarske grupacije (po regionalnih

kriterijih), na primer grupacije za Srednjo Afriko, s katero bi lahko oživitvorili in razširili svojčas že obstoječo Zvezo med Kenijo, Zambijo in Tanzanijo.

Predstavniki Svetovne banke zagotovo opozarja, da mora predvsem sleherni država storiti ukrepe za izboljšanje svojega stanja, širši, regionalni napor pa seveda lahko uspevajo k ustvarjanju nove klime za resničen napredek. Devet podsaharskih držav navsezadnje že podvzema ukrepe za »strukturno« prilagajanje gospodarstva zdajšnjim potrebam; te so zlasti razvoj kmetijstva, določenih vrst predelovalne industrije in energetike. Strokovnjaki Združenih narodov ocenjujejo, da so ti ukrepi »konkretni« ter so jih tudi pohvalili.

Pri vsem tem pa seveda pričakujejo, da bo predstavnik Svetovne banke priporočil večjo, kot je sam napovedal, »zdravo podjetnost« pri afriških gospodarskih dejavnostih, kar je še kako razumljivo, saj so dosedanje večinoma državno-centralistične rešitve, pogosto združene s korupcijo, očitno peljale v povsem zgrešeno smer. Predstavniki gibanja neuvrščeni bi seveda pozdravili tudi druge izvršne sugestije, ki pa bi morale, upoštevaje »novo smer« Svetovne banke, vsekakor izhajati iz specifične afriške celine ter pošteno spodbujati njene razvojne možnosti.

Tudi za Afriko pa seveda ostane kot bistveno vprašanje nemotenega izvoza; ta je že itak skromen ter bo še določen čas šibak. Na pogovorih s predstavnikom svetovne banke je ta problem gotovo v ospredju. No, določen korak v to smer je bil prav te dni storjen na drugem sedežu, ki pa je prav tako pomemben za nerazvite dežele in njihove napore. V ženevi je Jugoslavija na zasedanju ustreznega organa GATT - Organizacije za carino in trgovino, predlagala, naj se sploh zmanjšajo carinske tarife, obenem pa naj bi preprečili zvišanje carinskih stopenj »v sorazmerju s stopnjo obdelave posameznih izdelkov«, kot to žal delajo marsikje. Predlog je seveda usmerjen v zapolnjevanje jezu med Severom in Jugom.

MIRO KOCJAN

DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

PLOŠČICE — SANITARIJE

ROLICH & C S.n.c.

Nabrežina 35/c
Tel. 200371

ZASTOPSTVO

panto

Ul. Carducci 15
TRST — Tel. 64610

Ferro Julia

ŽELEZNINA - ORODJA - VIJAKI

- Visoko specializirana trgovina s 40.000 razstavljenimi artikli.
- Nudi izredno ugodne plačilne pogoje: obrtniškim združenjem, društvom in zvezam.

TRGOVINA in RAZSTAVA: Ul. Carducci 30 - Tel.: 0481/74371
SKLADIŠČE: Ul. Portanzie 12
TRŽIČ (GO)